

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

นายประพจน์ ผกานนท์

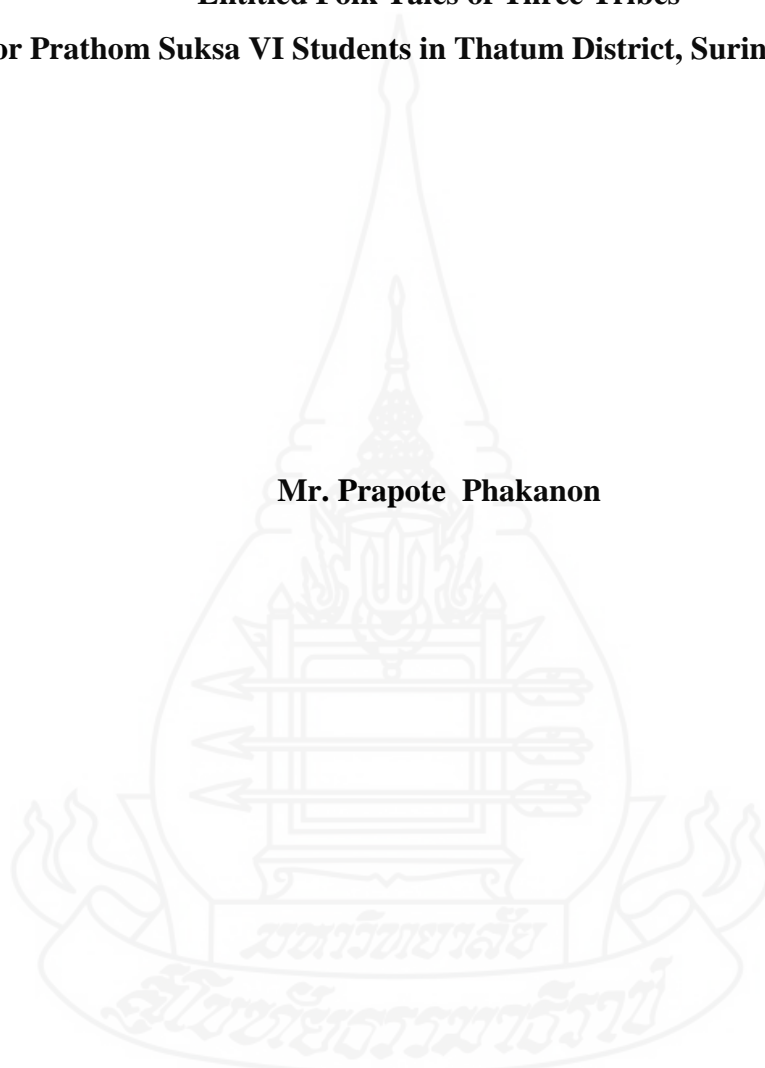

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Construction of a Supplementary Reading
Entitled Folk Tales of Three Tribes
for Prathom Suksa VI Students in Thatum District, Surin Province**

Mr. Prapote Phakanon

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม
จังหวัดสุรินทร์

ชื่อและนามสกุล นายประพนธ์ ผกานนท์

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

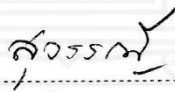
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

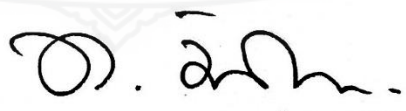
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

 บัวเกิด ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด)

 ยหะกร กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยหะกร)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
ผู้ศึกษา นายประพจน์ ผกานนท์ รหัสนักศึกษา 2582100224 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์วรรณา บัวเกิด **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ และ 2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง จำนวน 4 บท คือ ความรู้เรื่องเกี่ยวกับ 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย และนิทานพื้นบ้านชนของเผ่าลาว มีภาพประกอบนิทาน คำอธิบายศัพท์และกิจกรรมท้ายเรื่อง ทุกเรื่อง และ (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าคุณภาพหนังสือด้านภาษาและตัวอักษร ด้านการจัดภาพประกอบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ด้านรูปเล่ม ด้านเนื้อหา มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และโดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า ว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุรินทร์ ประถมศึกษา

Independent Study title: The Construction of a Supplementary Reading Entitled Folk Tales of Three Tribes for Prathom Suksa VI Students in Thatum District, Surin Province

Author: Mr. Prapote Phakanon; **ID:** 2582100224;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Wanna Buagert, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this study were (1) to construct a supplementary reading entitled Folk Tales of Three Tribes for Prathom Suksa VI students in Tha Tum district, Surin province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading entitled Folk Tales of Three Tribes for Prathom Suksa VI students in Tha Tum district, Surin province.

The sample consisted of 3 experts on Thai language instruction and on writing supplementary reading on folk tales of Surin province, and 10 Prathom Suksa VI students. The instruments of this study were (1) a supplementary reading entitled Folk Tales of Three Tribes for Prathom Suksa VI students in Tha Tum district, Surin province; 2) a supplementary reading quality assessment form for the experts; and (3) a questionnaire on student's opinions toward the supplementary reading entitled Folk Tales of Three Tribes. Statistics for data analysis were the index of congruence (IOC), mean, and standard deviation.

The results showed that (1) the constructed supplementary reading entitled Folk Tales of Three Tribes for Prathom Suksa VI students in Tha Tum district, Surin province had contents consisting of 4 chapters, namely, Folk Tales of Khmer Tribe, Folk Tales of Kuyi Tribe, and Folk Tales of Laos Tribe; each chapter was completed with illustrations, glossary, and end-of-chapter activities; and (2) results of quality verification of the supplementary reading by the experts showed that quality of the supplementary reading in terms of language and letters usage, illustrations, and the obtained values and benefits had the IOC of 1.00; while the quality in terms of book format and contents had the IOC of 0.67 – 1.00; also, the students had overall opinion toward the supplementary reading that the supplementary reading was appropriate at the highest level.

Keywords: Supplementary Reading, Folk Tale, Surin, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์วรรณ บัวเกิด อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ ติดตามการศึกษาค้นคว้าอย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งงานสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญคือ คุณครูจิตวัฒนา บุญยืน คุณครูศักดา ฤทธิธรม และคุณครูรุ่งนภา แก้ววัน ที่ได้ตรวจสอบคุณภาพหนังสือ ตลอดจนให้คำแนะนำปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้าน 3 คนเฒ่า ขอขอบคุณ คุณฉิรายุ ชุมศรี ที่ช่วยในการวาดภาพประกอบจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้รับความอนุเคราะห์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า เพื่อนำมาจัดทำเป็นหนังสือ คือ พระครูหาญ ปัญญาโร นายดีน สมรูป นายเรียน วันดี นายจรัส ศาลางาม นายจิรวัดน์ สมานมิตร และนางอรุณี ไชแสง ตลอดจนนักเรียนโรงเรียนบ้านยางกระจับ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ที่ได้แสดงความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมา

ประพนธ์ ผกานนท์

ตุลาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์	5
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ	6
แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	26
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	32
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์	33
สารบัญ	38
ความรู้เรื่อง ๓ ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์	39
นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร	46
นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย	67
นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว	87
บรรณานุกรม	107
บทที่ 3 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปการศึกษา	111
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	126
ก รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน	127
ข สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	129

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	133
ง ตัวอย่างแบบตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	135
จ ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	139
ฉ แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน.....	144
ช ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน.....	147
ประวัติผู้ศึกษา	151

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับที่ 3 2553: 7) หมวด 4 ว่าด้วยเรื่องแนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุดเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ยึดหลักปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตราที่ 23 ให้ต้องจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการ ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม รวมถึงประวัติความเป็นมาของสังคมไทย ความรู้ ด้านภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาความรู้ และทักษะด้านต่างๆ การใช้ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามความเหมาะสม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 13) ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 กำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และระบุตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน ผ่านนิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นได้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

การอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เป็นแนวทางที่เสริมสร้างสติปัญญาให้แก่นักเรียน เพราะหนังสือเรียนไม่ใช่มวลประสบการณ์ทั้งหมด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจะมีภูมิปัญญาความรู้ ทักษะพื้นฐานให้กว้างขวางออกไปนั้น จำเป็นต้องแสวงหาหนังสืออื่นเข้ามาเสริม นิทานพื้นบ้าน ก็เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่สามารถใช้พัฒนาความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้ ผู้สอนสามารถนำนิทานพื้นบ้านมาใช้เป็นสื่อในการสอนความรู้ และพัฒนาความสามารถในทักษะต่างๆ แก่ผู้เรียน

นิทานพื้นบ้าน เป็นวรรณกรรมท้องถิ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นอันมีคุณค่า เป็นสื่อที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เป็นสิ่งที่ผู้เรียนมีประสบการณ์เดิมอยู่แล้วจากการที่เคยได้ยินได้ฟังมาจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้วรรณกรรมท้องถิ่นได้อย่างลึกซึ้ง สามารถแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

นิทานของพื้นบ้านให้คุณค่ามากมาย ครูควรนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อเพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและเกิดความรักและหวงแหนสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมของไทย นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด และยังเสริมสร้างจินตนาการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดและคติเตือนใจ อีกทั้งช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตในหลายๆ ด้าน (อรทัย ชีตารักษ์ 2546: 30 และวิเชียร เกษประทุม 2547: 9-10)

จังหวัดสุรินทร์ มีภาษาพูดที่แตกต่างกันเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นชนเผ่าที่พูดภาษาเขมร อาศัยอยู่แถบอำเภอเมือง ปราสาท กาบเชิง สังขะ บัวเชด จอมพระ ศีขรภูมิ ท่าตูม ชุมพลบุรี และอำเภอลำดวน กลุ่มที่สองเป็นชนเผ่าที่พูดภาษากูย หรือกวย อาศัยอยู่ในแถบอำเภอลำโรงทาน ท่าตูม สนม จอมพระ ศีขรภูมิ รัตนบุรี และกระจายอยู่ตามอำเภออื่นๆ อีกเล็กน้อย และกลุ่มที่สามเป็นชนเผ่าที่พูดภาษาลาว (พื้นเมืองอีสาน) อาศัยอยู่แถบอำเภอสนม รัตนบุรี ท่าตูม ชุมพลบุรี และอำเภอศีขรภูมิ เนื่องจากอำเภอท่าตูม มีประชาชนทั้ง 3 กลุ่มอาศัยอยู่ มีภาษาพูดที่แตกต่างกัน แต่ละชนเผ่าจะมีเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน ที่บ่งบอกถึงศิลปวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ คตินิยม ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้บรรลุจุดประสงค์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐานที่ 5.1 กำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตามตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นได้ อธิบายคุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่น และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

การที่จะทำให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าและความงามของวรรณคดี จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและมีคุณภาพสำหรับผู้เรียน หนังสือที่ครูสร้างขึ้นเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับความสนใจ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 1) ให้ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าคือหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามวัย

และระดับความสามารถของแต่ละคน จิวีวรรณ กุหาภินันท์ (2542: 116) ให้ความเห็นว่าเป็นหนังสือที่ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ส่วนจินตนา ไบกาชุยี (2542: 8) และ ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 47) ได้ให้ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและมีนิสัยรักการอ่าน เป็นหนังสือที่มีสาระตามที่หลักสูตรกำหนด ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตร

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างอย่างถูกหลักและมีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน ดังที่ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 47) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า เป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนปกติ มีความรู้ความเข้าใจ และจินตนาการมากยิ่งขึ้น ได้ศึกษาค้นคว้า ตามความสนใจ มีนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้รับความสุขจากการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แสวงหาคำตอบด้วยการศึกษาเรื่องที่สนใจ และหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยให้ผู้มีโอกาสดูแลให้ความสนใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้มากขึ้น

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร เป็นสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนสามารถจัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อประกอบการเรียนรู้สำหรับให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ในอำเภอท่าตูม มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ จำนวน 3 ชนเผ่าอาศัยอยู่ นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สามารถนำมาจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

จากเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง เห็นคุณค่าและอธิบายคุณค่าของนิทานพื้นบ้านที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ที่สร้างขึ้น

3. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เนื้อเรื่องเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว โดยแต่ละเรื่องมีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีคำอธิบายศัพท์ และกิจกรรมท้ายเรื่อง การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ประกอบด้วย

บทที่ 1 ความรู้เรื่องเกี่ยวกับ 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร

1. เรื่องดิงก๊วะนองคลา
2. เรื่องกะเคิบโดง กะเคิบซลา
3. เรื่องคุมเตียว

บทที่ 3 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากวย

1. เรื่องพระมอเต่า
2. เรื่องกลองกวย
3. เรื่องกอนพยาอาเจียงคอน

บทที่ 4 นิทานพื้นบ้านชนของชนเผ่าลาว

1. เรื่องท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห
2. เรื่องขี้เหล้าเหล่านหม้อ
3. เรื่องท้าวคันธนาม (คัษนาม)

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

ตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ และด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางกระจับ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า

4. นิยามศัพท์

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือเสริมประสบการณ์ ที่มีสาระอิงหลักสูตร แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามวัยและความสามารถในการอ่านของผู้เรียน เป็นหนังสือที่ช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตร นักเรียนสามารถอ่านได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการ และเหมาะสำหรับครุนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

4.2 นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ โดยคนในท้องถิ่น เป็นเรื่องเล่าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และจินตนาการของผู้เล่าซึ่งเป็นชนเผ่าทั้ง 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์คือ ชนเผ่าที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น ชนเผ่าที่ใช้ภาษากูยเป็นภาษาถิ่น และชนเผ่าที่ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาถิ่น โดยผู้เล่ามีจุดมุ่งหมายในการอบรมสั่งสอน และให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ฟัง

4.3 คุณภาพหนังสือ หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพหนังสือด้านต่างๆ คือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ส่วนภาษา ภาพประกอบ เนื้อหา คุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับ และความน่าสนใจของหนังสือที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน ซึ่งมีความเห็นว่าเป็นหนังสือที่มีคุณภาพและความเหมาะสม

5. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสือ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้

5.1 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

- 5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.1.2 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.1.3 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.1.4 ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.1.5 การจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 5.1.6 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.2 นิทานพื้นบ้าน

5.2.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

5.2.2 ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

5.2.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

5.2.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

5.3 ความเป็นมาของ 3 คนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์

5.3.1 ความเป็นมาของชนเผ่าเขมร

5.3.2 ความเป็นมาของชนเผ่ากูย

5.3.3 ความเป็นมาของชนเผ่าลาว

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.1.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม (Supplementary Reading) เป็นหนังสืออ่านประกอบ เสริมประสบการณ์ประเภทหนึ่งซึ่งนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ต่างๆ กันดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 1) ให้ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าเป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามวัยและระดับความสามารถของแต่ละคน

จินตนา ไบกาชุย (2542: 17) และ ถวัลย์ มาศจรัส (2550: 47) อธิบายความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคล้ายกันว่า เป็นหนังสือเสริมสร้างประสบการณ์ที่อนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน แต่มิได้เป็นหนังสือเรียน เป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจถึงที่เรียนมากยิ่งขึ้น เป็นหนังสือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชาบซึ่งในคุณค่าทางภาษา ใช้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน

สมพร จารุณี. (2542: 3) ให้ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร เนื้อหาจะลึกเฉพาะวิชาเพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากขึ้น สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน นักเรียนใช้อ่านด้วยตนเองเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือเสริมประสบการณ์ ที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่าน อาจใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียน หรือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน

เพิ่มเติมเป็นหนังสือที่นำมาใช้ประกอบการเรียนในเนื้อหาวิชาเรียนได้เป็นอย่างดี หนังสือมีความน่าอ่าน เพลิดเพลินและยังส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้เข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย นักเรียนสามารถอ่านได้ตลอดเวลาตามที่ต้องการและเหมาะสำหรับนำมาใช้ประกอบในการเรียนการสอน

5.1.2 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน ดังที่ เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555: 47) บอกประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มเติม มีความรู้กว้างนอกเหนือจากการเรียนปกติ
2. ช่วยผู้เรียนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และจินตนาการมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ยาก
4. ช่วยผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความสามารถ ตามความสนใจ
5. ช่วยผู้เรียนพัฒนาการอ่าน สร้างนิสัยรักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
6. ช่วยผู้เรียนได้รับความบันเทิงจากการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
7. ช่วยผู้เรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม แสวงหาความรู้ แสวงหาคำตอบด้วยการศึกษาเรื่องที่สนใจ ส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการทำกิจกรรมด้วยตนเอง
8. ช่วยผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนรู้ตามเวลาที่กำหนด สามารถเรียนรู้ด้วยหนังสือที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ทำให้เรียนทันเพื่อน ๆ
9. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถใช้พัฒนาผู้เรียน ได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
10. ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู เพราะครูคนเดียวสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือได้หลายห้องเรียน และช่วยให้ครูมีโอกาสดูแลให้ความสนใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้มากขึ้น

นอกจากนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมยังช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและเยาวชน ดังที่ สมพร จารุณี (2542: 35-44) บอกถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการทางภาษา คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
2. พัฒนาการด้านความคิดสติปัญญา เสริมสร้างจินตนาการ
3. พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เพราะเด็กรับเอาเหตุการณ์และเรื่องราวที่อ่าน มาปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเอง
4. พัฒนาการด้านสังคม ความคิดความเชื่อที่ได้จากการอ่าน สามารถนำมาพัฒนาด้านความคิดเจตคติ การวางตน รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองในสังคม

ส่วน จินตนา ไบกาซูยี (2534: 27) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยให้มีพัฒนาการทางด้านภาษา
4. ช่วยให้มีคุณธรรมและเจตคติและได้แบบอย่างที่ดี
5. ช่วยพัฒนาการด้านการอ่าน และเกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่าน จะดำรงอยู่ตลอดไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กต่อไปในอนาคต ในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือหาความรู้
6. ช่วยขจัดเชษความรู้สึทที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความหว้าหว่ว มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ จะช่วยปลดปล่อยโลมจิตใจ และเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดี
7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน เป็นสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่มีในหนังสือแบบเรียน เสริมทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ได้ดียิ่งขึ้น ยังช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และเยาวชนให้มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งมุ่งจะพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นในคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.1.3 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน และจิตวิทยาของเด็ก หนังสือควรมีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้ และส่วนประกอบต่างๆของหนังสือ ถูกต้อง นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 50-52) กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก ควรจัดทำดังนี้

1. ชื่อเรื่อง ต้องสื่อความหมายให้ชัดเจนเพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ต้องการนำเสนออะไร
2. ความนำ ต้องเกริ่นนำเพื่อจูงใจผู้อ่านให้สนใจเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอต่อไป เหมือนการร้องเพลงต้องมีดนตรีนำมาก่อน

3. เนื้อเรื่องดี นำเสนอเนื้อหาสาระทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง มีประเด็นต่างๆย่อยๆ ออกไป เพื่อนำเสนอประเด็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข

4. โครงเรื่อง หมายถึง การกำหนดกรอบเนื้อหาสาระสำหรับการเขียนหนังสืออย่างมีเอกภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย ต้องมีการจัดทำโครงเรื่องเสียก่อนว่า เรื่องที่จะเขียนประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระอะไรบ้าง

ส่วน จินตนา ไบคาซูยี (2542: 10-19) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1) เนื้อหา มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แก่นเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง มีเพียงเรื่องเดียวสำหรับเด็กเล็ก ไม่ควรมีหลายเรื่อง ส่วนเด็กก่อนวัยรุ่น อาจมีความคิดรวบยอดหลายแนวคิดหรือหลายจุดเน้น แต่ต้องมีเหตุผลสืบเนื่องกัน ไม่ขัดแย้งกัน

2) ความยากง่ายของเนื้อหา เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละวัย สนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่มีตัวละครมาก ไม่มีบทบรรยาย ดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว

3) รูปแบบการเขียน ต้องเหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหนังสือ และใช้ให้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนนั้นๆ ไม่สับสนปะปนกัน การเขียนต้องดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อน เด็กสามารถอ่านเข้าใจได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องให้มีผู้ใหญ่มาอธิบายเพิ่มเติม

4) รูปภาพประกอบ เป็นสิ่งสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก สัดส่วนของรูปภาพประกอบต้องสัมพันธ์กันกับวัยของเด็ก รูปภาพจะมีมากสำหรับเด็กที่อายุน้อย และรูปภาพจะมีน้อยลงสำหรับเด็กที่มีอายุมาก

5) สำนวนภาษาที่ใช้ ต้องง่ายกระชับได้ใจความ กะทัดรัด เหมาะสมกับวัย หลีกเลี่ยงศัพท์ทางวิชาการหรือคำศัพท์ที่ยากๆ

6) ความยาวของประโยค ขนาดและรูปแบบตัวอักษร มีความสำคัญต่อการอ่านของเด็ก ควรใช้ประโยคสั้นยาวให้เหมาะสม ขนาดตัวอักษรใหญ่อ่านง่าย ชัดเจน เหมาะสมกับความยาวเนื้อหาของเรื่อง รูปเล่มและวัยของเด็กที่อ่าน

7) รูปเล่มของหนังสือ ไม่ใหญ่หรือเล็ก ไม่กว้างหรือยาวจนเกินไป ควรมีขนาดกะทัดรัด รูปเล่มแข็งแรงทนทาน ปกแข็ง ปกหนังสือควรออกแบบให้ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจน ซึ่งตรงกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 51-52) ที่ได้สรุปลักษณะการทำวรรณกรรมสำหรับเด็ก ว่าควรมีเนื้อหาตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละเพศแต่ละวัย รูปเล่มกะทัดรัด รูปภาพสวยงาม ชัดเจน มีศิลป์ ภาพปกดึงดูดความสนใจ

ตัวอักษรตัวโต ชัดเจน เหมาะกับสายตาเด็กแต่ละวัย ใช้ภาษาง่ายๆเป็นภาษาวัยเดียวกันกับเด็ก
 จำนวนถูกต้อง จำนวนหน้าพอเหมาะ เนื้อหาช่วยให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 สอดคล้องกับ แม้นมาส ชวลิต (2545: 3) ที่กล่าวถึงการทำหน้าที่ผู้อ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1) ด้านการพิมพ์และรูปเล่ม ภาพและตัวอักษรต้องชัดเจน ปกสวยงาม ดึงดูด
 ความสนใจเด็ก ขนาดตัวอักษรและรูปเล่มเหมาะสมกับวัยของเด็ก ชื่อเรื่องน่าสนใจ การจัดหน้า
 หนังสือดูโปร่ง สบายสายตา

2) ด้านเนื้อหา เนื้อหาสนุกสนานน่าสนใจ จำนวนภาษาถูกต้อง มีความยาก
 ง่ายเหมาะสมกับวัย การดำเนินเรื่องเร้าใจ ชวนติดตาม เนื้อหาของเรื่อง ไม่สั้นหรือยาวเกินไป
 สำหรับเด็กแต่ละวัย เด็กได้รับประโยชน์ และแง่คิดจากการอ่านหนังสือเล่มนี้

3) ด้านภาพประกอบ หนังสือสำหรับเด็กเล็กควรมีภาพประกอบเกือบทุกหน้า
 ภาพประกอบนั้นต้องมีสีสันสวยงามน่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของรูปภาพ
 เหมาะสมกับขนาดของรูปเล่ม

ส่วน สมพร จารุณี (2541: 77-136) กล่าวถึงองค์ประกอบของหนังสืออ่าน
 เพิ่มเติมว่า ส่วนที่สำคัญของงานเขียนคือส่วนนำของเรื่อง เนื้อหาต้องเป็นเนื้อหาที่มีความถูกต้อง
 จำนวนภาษาถูกต้อง สุภาพมีแบบแผน ภาพประกอบควรช่วยเสริมเนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น ช่วยดึงดูด
 ความสนใจและช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ส่วนบันลือ พฤษะวัน (2533:59) สรุปว่าหนังสืออ่าน
 เพิ่มเติมต้องอ่านแล้วสนุกสนานประทับใจ สร้างความสนใจในการอ่าน ทำให้ได้รับประสบการณ์
 กว้างขวางลึกซึ้งเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีต้องดึงดูดความสนใจ น่าอ่าน มีความกระชับ มี
 ความถูกต้อง จำนวนภาษาถูกต้อง เข้าใจง่าย มีภาพประกอบเสริมเนื้อหา เนื้อหาช่วยให้เด็กมี
 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ สร้างบุคลิกภาพ ทักษะคิดคำนวณ คุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม
 เนื้อหาตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละเพศแต่ละวัย การเขียนหนังสืออ่าน
 เพิ่มเติม ต้องคำนึงถึงวัยของนักเรียน และจิตวิทยาของเด็ก เพื่อให้หนังสือที่สร้างขึ้น มีความ
 เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ภาพ ประกอบ รูปเล่ม ขนาด สี สัน จำนวนภาษาที่ใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 นั้น จึงจะมีคุณภาพมากที่สุด

5.1.4 ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องมีเนื้อหาตรงกับความต้องการของเด็ก มี
 ความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน สร้างจินตนาการอย่างถูกต้องในโลกของความเป็นจริง
 รูปแบบการเขียนที่ไม่สับสนวุ่นวาย และสิ่งที่สำคัญคือมีรูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาอย่าง

เหมาะสม ขนาดและรูปลักษณ์เหมาะสม มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 32-34) กล่าวถึง แนวการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือหนังสือเสริมสำหรับเด็ก ดังนี้

1. ตรงกับความสนใจของเด็ก คือ เป็นหนังสือสนุกให้ความเพลิดเพลิน ส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ สนองอารมณ์ที่ปรารถนา ส่งเสริมความรู้
2. เนื้อหาเรื่องราวไม่ควรซับซ้อน มีแนวคิดเห็นที่เด่นชัด เด็กสามารถเข้าใจง่าย
3. ใช้สำนวนภาษาง่ายชัดเจน เป็นคำธรรมดาที่เด็กสามารถเข้าใจทันที
4. ภาพประกอบ เป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก วรรณกรรมเด็กที่ดีไม่ควรขาดภาพประกอบเป็นอันขาด ภาพประกอบจะมีลักษณะใดก็ได้ ภาพสีหรือภาพขาวดำก็ได้ แต่ต้องเป็นภาพที่มีความรู้สึกมีชีวิตมีความเคลื่อนไหว สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและอธิบายได้

5. รูปลักษณ์ ขนาดของรูปลักษณ์ไม่สามารถกำหนดขนาดแน่นอนได้เพราะเด็กมักเปลี่ยนความสนใจอยู่เสมอ ไม่ชอบสิ่งที่ซ้ำซากจำเจ รูปลักษณ์อาจเป็นแนวนอนบ้าง แนวตั้งบ้าง ความยาวของเรื่องตั้งแต่ 20 หน้าขึ้นไปจนถึง 40 - 50 หน้าก็ได้ ไม่เกินกำลังที่ผู้อ่านจะยกอ่าน การจัดทำหนังสือต้องประณีตตั้งแต่ปก ภาพในปก ไปจนถึงการจัดหน้าหนังสือ ควรทิ้งให้ว่างไว้ก่อนขึ้นเรื่อง อาจจะครึ่งหน้าหรือค่อนหน้า เพราะเป็นการปล่อยสมองเด็กให้ว่าง ควรเว้นที่ขอบหนังสือทั้งด้านในและด้านนอก เพื่อช่วยให้สะดวกต่อการเปิดอ่าน ตัวอักษรต้องพอเหมาะแก่สายตาของเด็กแต่ละวัย กระดาษพิมพ์ต้องมีคุณภาพดี การเย็บเล่มแข็งแรงทนทาน พิสูจน์อักษรไม่ผิดพลาด

ส่วน ถวัลย์ มาสจรัส (2545: 2) กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เขียนเรื่องกำหนดจำนวนหน้าตามความเหมาะสมกับวัย แบ่งสัดส่วนเนื้อที่สำหรับการเขียนเนื้อเรื่อง และสำหรับวางภาพประกอบให้สวยงาม ปกหน้ามีภาพปกพร้อมเขียนชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ผู้วาดภาพประกอบ ให้เรียบร้อย แล้วเตรียมเข้าเล่ม โดยมีส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ปกหน้าปกหลัง ปกหน้ามีข้อความบอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพ และสำนักพิมพ์
2. ไบรอนปก เป็นหน้าว่างเปล่า รองทั้งปกหน้าและปกหลัง
3. หน้าชื่อเรื่อง มีเพียงชื่อเรื่องของหนังสือปรากฏอยู่เท่านั้น
4. หน้าปกใน ประกอบด้วยชื่อหนังสือ ชื่อชุด ชื่อผู้วาดภาพประกอบ ผู้จัดพิมพ์ หรือสำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ และราคาหนังสือ

5. หน้าลิขสิทธิ์ ประกอบด้วยชื่อผู้เขียน ผู้วาดภาพประกอบ ปีที่พิมพ์ การจัดทำลิขสิทธิ์และอื่นๆ

6. หน้าคำนำ บอกความมุ่งหมายในการจัดทำหนังสือ และเนื้อหาคร่าวๆ การกล่าวขอบคุณผู้ที่ช่วยเหลือในการจัดทำหนังสือ

7. หน้าคำอุทิศ กล่าวคำแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

8. หน้าสารบัญ บอกเรื่องหรือหัวข้อให้เด็กเปิดอ่านตามหน้าหนังสือที่ระบุไว้

9. หน้าเนื้อเรื่อง หน้าแรกของหน้าหนังสือทุกเล่ม จะอยู่ด้านขวามือ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 12-21) เสนอแนะขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเพื่อหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. การเลือกเนื้อหา อาจนำมาจากหลายทางเช่น นำเรื่องมาจากหลักสูตร หรือนำเรื่องมาจากสภาพท้องถิ่น จากความต้องการและความสนใจของเด็กวัยต่างๆ

3. การเขียนโครงเรื่อง (prot) ครอบคลุมถึงจำนวนหน้า จำนวนเรื่อง ความสั้นยาวของเรื่องแต่ละย่อหน้า เพื่อจะได้จัดรูปเล่ม และจัดวางหน้า ให้เหมาะสมกับภาพประกอบ

4. การเขียนบท (script) โดยนำเรื่องจากโครงเรื่อง หรือเนื้อเรื่องมาเขียนย่อๆ บอกขั้นตอนของหนังสือแต่ละหน้าว่าจะมีอะไรบ้าง มีกี่หน้า แต่ละหน้ามีเรื่อง รูปภาพประกอบ คำบรรยายอะไรบ้าง

5. การทำคัมมี่ (Dummy) คือจำลองหนังสือที่จะสร้างขึ้นมาก่อนพิมพ์เป็นรูปเล่ม อาจทำเป็นเล่มเล็กๆ โดยนำรายละเอียดของบทสคริปต์มาเขียนลงทุกหน้าที่วางไว้ เพื่อดูว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

6. การทำรูปเล่ม (format) ขนาดของรูปเล่ม ขนาดกระดาษ ขนาดของตัวหนังสือ ควรพอเหมาะ หยิบถือได้สะดวก กะทัดรัด เปิดอ่านง่าย ขนาดรูปเล่มที่นิยมสร้างหนังสือคือขนาดเล็ก ขนาดกลาง ทั้งแนวตั้งและแนวนอน ความหนาของหนังสือเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน

7. การตั้งชื่อเรื่อง ควรให้เกิดความน่าสนใจ เร้าใจ แปลกใหม่ ใช้สำนวนภาษาที่เด็กติดใจและเกิดภาพพจน์ อาจตั้งชื่อเรื่องจากเนื้อเรื่อง จากเหตุการณ์สำคัญ จากตัวละครเอก ชื่อสัตว์ หรือสถานที่ก็ได้

สรุปว่า แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องมีเนื้อหาตรงกับความสนใจของเด็ก เล่าโครงเรื่องไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาง่ายๆ มีความยากง่ายเหมาะกับวัยของผู้อ่าน สร้างจินตนาการอย่างถูกต้องในโลกของความเป็นจริง และสิ่งที่สำคัญคือมีรูปภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างเหมาะสม การจัดหน้าหนังสือควรทิ้งให้ห่างไว้ก่อนขึ้นเรื่อง การสร้างหนังสือมี

ขั้นตอนที่ถูกต้อง มีองค์ประกอบหนังสือครบถ้วน ส่วนรูปเล่มมีขนาดตั้งแต่ 20-50 หน้า ขึ้นไป ตามระดับวัยของเด็ก

5.1.5 การจัดหน้าและรูปเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การจัดหน้าและรูปเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องเน้นความสวยงามเพื่อให้สร้างความสนใจ กระตุ้นให้เด็กต้องการอยากอ่าน ต้องใช้หลักจิตวิทยา ความต้องการและความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่องการจัดภาพ ออกแบบปก การจัดหน้า ขนาดตัวอักษร ขนาดของหนังสือ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

ภิญญาพร นิตยประภา (2537: 70-71) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรูปเล่มหนังสือและการจัดหน้าไว้ดังนี้

1) การออกแบบปก ให้ทันสมัย ได้รับความสนใจ ใช้ภาพที่มีสีสันชัดเจน ตรงกับเนื้อเรื่องตอนที่น่าสนใจที่สุด ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบ ใช้อักษรตัวโต สะดุดตา

2) การจัดภาพประกอบ ต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ประเภทของหนังสือ และวัยของผู้อ่าน

3) การจัดหน้าหนังสือ ต้องประกอบด้วยภาพและตัวอักษรที่มีสีสัน ขนาดตัวหนังสือเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน หลักในการจัดหน้าหนังสือสำหรับเด็กคือ

(1) มีดุลยภาพ คือ มีน้ำหนักถ่วงดุลกัน มีแกนกลางของเนื้อหา จัดเว้นขอบว่างทั้งด้านซ้าย ด้านขวา ด้านบนและล่าง ทำให้ไม่เมื่อยสายตาเวลาอ่าน

(2) มีความกลมกลืน คือเนื้อเรื่อง รูปภาพ สี สัน มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ตั้งแต่หน้าแรกจนหน้าสุดท้าย

(3) มีเอกภาพ เนื้อหาหนังสือสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

(4) มีจุดเด่น คือมีจุดที่น่าสนใจหรือจุดเร้าอารมณ์ในเรื่อง อาจใช้ภาพและสีดึงดูดความสนใจของสายตา วางภาพไว้กึ่งกลางครึ่งบนของหน้า และตัวหนังสืออยู่ใต้ภาพนั้น

4) ลักษณะการจัดวางภาพประกอบ

(1) จัดภาพประกอบและตัวหนังสืออยู่หน้าเดียวกัน โดยภาพอยู่ด้านบน ตัวหนังสืออยู่ด้านล่าง หรือตัวหนังสือทับภาพก็ได้

(2) จัดวางภาพประกอบกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า โดยวางภาพไว้ด้านขวา เพราะสายตาผู้อ่านมักมองด้านขวาเป็นจุดแรก

(3) จัดวางภาพประกอบกับตัวหนังสือคาบสองหน้า จะช่วยให้ผู้อ่าน ไม่เมื่อยสายตา

(4) การจัดวางภาพแบบมิติ แยกภาพออกมาจากด้านบนหน้าหนังสือ เพื่อให้มองเห็นภาพหนาขึ้น ตัวหนังสือวางตามแนวราบของหน้าหนังสือ

5) ขนาดของหนังสือของเด็กใช้เล่มขนาดกลางและขนาดเล็ก

6) ขนาดของตัวอักษร มีความจำเป็นต่อการใช้สายตาในการอ่าน เด็กเล็กใช้ อักษรตัวโต เด็กโตใช้อักษรตัวเล็กลง และควรใช้ตัวอักษรสีดำ เหมาะกับสายตาผู้อ่าน

จินตนา ไบกาชุย (2547: 146 -214) อธิบายการจัดรูปเล่มและการจัดหน้าหนังสือ ว่า ผู้เขียนจะต้องรู้วิธีการจัดทำรูปเล่มอย่างคร่าวๆเช่น รูปเล่มที่จำลองมาจากหนังสือเล่มที่จะจัดพิมพ์จริง ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับขนาดรูปเล่ม ปก จำนวนหน้า และการจัดวางหน้า เพื่อใช้เป็นแบบสำหรับจัดพิมพ์และเรียงพิมพ์ฉบับจริง ความยาวของหนังสือ ขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ความสามารถในการอ่านของผู้อ่านตามวัยและความยากง่ายและ ธรรมชาติของเนื้อหา ส่วนภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิอื่นๆ สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นเครื่องมือและ เครื่องทุ่นแรงในการอ่าน ต้องชัดเจนเข้าใจได้ง่าย มีขนาดเหมาะสม นอกจากนี้ สมพร จารุณฎ (2542: 129-137) ได้กล่าวถึงการจัดหน้าและรูปเล่มของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

1) ขนาดของหนังสือ ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือ วัยของผู้อ่าน แต่ควรคำนึงถึงความประหยัดด้วย

2) การวางภาพประกอบ ควรคำนึงถึงขนาดของหนังสือ ประเภทของหนังสือ และวัยของผู้อ่าน ดังนี้

(1) สำหรับเด็กเริ่มเรียน เรื่องราวเนื้อหาสั้นๆ นิยมวางภาพประกอบเต็ม หน้า เว้นพื้นที่บางส่วนไว้ใส่เรื่องราวเนื้อหาบรรยาย

(2) สำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้น เรื่องราวเนื้อหายาวขึ้น นิยมวาด ภาพประกอบตามเหตุการณ์แต่ละตอนและใส่เนื้อหาเรื่องราวครอบคลุมพื้นที่ 2 หน้ากระดาษ

(3) สำหรับเด็กประถมศึกษาตอนปลาย นิยมแยกเนื้อเรื่องและภาพประกอบ ออกเป็นคนละส่วน แต่ภาพและเนื้อเรื่องยังคงสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดหน้าและรูปเล่มหนังสืออ่านเพิ่มเติมการ ออกแบบหนังสือบันเทิงคดีหรือสารคดี สำหรับเด็กวัยเรียนที่โตขึ้น จะมีภาพประกอบทุกหน้า หรือไม่ก็ได้ แต่ภาพประกอบจะไม่วางเต็มหน้านั้น ต้องคำนึงถึงการแบ่งพื้นที่ภาพประกอบกับ เนื้อหาให้สมดุลกัน การออกแบบปก การจัดหน้า การจัดวางภาพประกอบ ขนาดของหนังสือ ขนาดของตัวอักษร ต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กที่อ่าน

5.1.6 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพหนังสือที่สร้างขึ้น เพื่อให้ได้หนังสือที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านเสนอเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสือไว้ดังนี้

สมพร จารุณี (2554: 13-60) กล่าวถึงหลักเกณฑ์คุณภาพของหนังสือส่งเสริมประสบการณ์ ซึ่งรวมหมายถึงหนังสืออ่านเพิ่มเติมด้วย ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. เนื้อหา ต้องถูกต้องและทันสมัย
2. การนำเสนอเนื้อหา ควรแสดงให้เห็นผู้อ่านทราบจุดมุ่งหมาย สาระประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับ มีการลำดับเรื่องดี หนังสือประเภทบันเทิงคดี เช่นนิทาน ควรมีเค้าโครงที่เสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นลำดับ ไม่สับสน มีความสนุกสนานเร้าใจ ให้อารมณ์ความรู้สึก ให้ออกคิดที่เป็นประโยชน์

3. การใช้ภาษา มีความถูกต้องตามหลักภาษา ใช้สำนวนถูกต้องเหมาะสม สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้อ่าน

4. มีเอกภาพและสัมพันธภาพด้านเนื้อหาสาระ การเสนอเนื้อหา ควรมีเอกภาพ สอดคล้องสนองจุดมุ่งหมายของหนังสือ มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดความชัดเจน และเข้าใจง่าย

5. คุณประโยชน์และความน่าสนใจ ควรเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเกี่ยวกับสาระความรู้ การส่งเสริมความคิด เจตคติ และค่านิยมที่เหมาะสม

ซึ่งคล้ายกับ ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 164) ที่ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไว้ดังนี้

1. เนื้อหา
 - 1) สอดคล้องกับหลักการจุดหมายสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 2) ถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นปัจจุบัน

- 3) ยากง่ายเหมาะกับช่วงชั้น

- 4) มีความยาวของเนื้อหาพอเหมาะ

- 5) มีแหล่งอ้างอิงค้นคว้าและ / หรือบรรณานุกรม

- 6) ไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม

2. การนำเสนอเนื้อหา มีรูปแบบการเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมและน่าสนใจ เสนอเนื้อหาที่ส่งเสริมการอ่าน เพิ่มพูนทักษะการคิด

3. การใช้ภาษา สื่อความหมายถูกต้องชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง

4. รูปภาพตารางแผนภูมิถูกต้องชัดเจนและเป็นปัจจุบัน เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน

ส่วน ชูติมา สัจจามันท์และคนอื่น ๆ (2543: 184-189) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กวัย 12-14 โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ เกณฑ์ทั่วไปและเกณฑ์เฉพาะประเภทของหนังสือ ซึ่งครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่

1) รูปเล่ม ต้องมีขนาดรูปเล่มของหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้อ่าน ปกแข็งแรง ดึงดูดความสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วนตามประเภทของหนังสือ

2) การจัดหน้า วางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม ภาพประกอบส่งเสริมจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้อ่าน

3) เนื้อหา สนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมจินตนาการ เนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดี พัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาด้านอารมณ์สังคม และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่าน

4) แนวการเขียน การเริ่มต้นเรื่องให้น่าสนใจ ดำเนินเรื่องให้ชวนติดตาม และจบเรื่องให้ประทับใจ โคลงเรื่องต้องสอดคล้องกับแก่นของเรื่อง

5) สำนวนภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องสละสลวย ทำให้เกิดความรู้สึกล้อล่อยตาม มีความสมจริง ภาษาที่ใช้ต้องช่วยในการพัฒนาทักษะด้านภาษาของผู้อ่าน

สรุปการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม ต้องมีการประเมินคุณภาพหนังสือด้านต่างๆ คือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ สำนวนภาษา ภาพประกอบ เนื้อหา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับและความน่าสนใจของหนังสือที่สร้างขึ้น รูปภาพ ตารางแผนภูมิ ถูกต้อง จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจนยิ่งขึ้น

5.2 นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องเล่าที่เล่าต่อกันมาปากต่อปาก มีลักษณะเฉพาะที่บ่งบอกความเป็นนิทานพื้นบ้าน แบ่งออกเป็นหลายประเภท และนิทานพื้นบ้านมีประโยชน์มากมาย

5.2.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช (2546 : 588) ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ว่า เป็นเรื่องราวเล่ากันมาในท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องบันเทิงใจ และสั่งสอนบุคคลให้กระทำความดี ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2555: 59) ได้กล่าวว่า คำว่า นิทาน เป็นคำศัพท์ภาษาบาลี แปลว่า เหตุ การเล่าเรื่อง นิยาย และมีคำศัพท์ นิทานกลา แปลว่า การเล่าเรื่อง และให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านว่านิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมา จนถึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง นิทานเหล่านี้เรียกนิทานพื้นบ้านบ้าง นิทานพื้นเมืองบ้าง นิทานชาวบ้านบ้าง มีความหมายเจาะจงไม่กว้าง การถ่ายทอดโดยมุขปาฐะ เล่าต่อกันมาด้วยปาก ไม่มีชื่อผู้แต่ง เล่าจากความจำที่ได้ฟังมา

วิเชียร เกษประทุม (2547: 16) และเอกรัตน์ อุดมพร (2548 : 126) บอกความหมายของนิทานพื้นบ้านว่าเป็นเรื่องเล่าที่มีลักษณะเฉพาะ ที่ดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ โครงเรื่องไม่ซับซ้อน เล่าอย่างตรงไปตรงมา การเริ่มเรื่องจะกล่าวถึงตัวเอก หรือตัวละครสำคัญของเรื่อง เรื่องราวเป็นเรื่องเก่า ๆ ที่เล่าสืบต่อกันมา ไม่มีชื่อผู้แต่ง มีแต่ผู้เล่า เล่าด้วยภาษาร้อยแก้ว

สรุปได้ว่า ความหมายของนิทานพื้นบ้านนั้น หมายถึงเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาของคนในท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องบันเทิงใจ และสั่งสอนบุคคลให้กระทำความดี ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ ไม่มีชื่อผู้แต่ง มีแต่ผู้เล่า นิทานเรื่องเดียวกันอาจมีหลายสำนวน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคมในท้องถิ่นนั้น

นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า จึงหมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ โดยคนในท้องถิ่น เป็นเรื่องเล่าที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และจินตนาการของผู้เล่าซึ่งเป็นชนเผ่า ทั้ง 3 ชนเผ่า คือชนเผ่าที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น ชนเผ่าที่ใช้ภาษากูยเป็นภาษาถิ่น และชนเผ่าที่ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาถิ่น โดยผู้เล่ามีจุดมุ่งหมายในการอบรมสั่งสอน และให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ฟัง

5.2.2 ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ กล่าวถึงลักษณะของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้ กิ่งแก้ว อัครถาวร (2519: 11) ได้อธิบายถึงลักษณะของนิทานพื้นบ้านไว้อย่างสั้น ๆ ว่า “นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่ากันมาเป็นมาดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ แต่ก็มีจำนวนมากที่ได้รับการบันทึกไว้แล้ว”

วิเชียร เกษประทุม (2542: 3) กล่าวว่านิทานพื้นบ้านมีลักษณะที่เล่าต่อกันมาปากต่อปาก โดยใช้คำพูดธรรมดาเป็นร้อยแก้ว ไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้แต่ง เรื่องเล่าจะสะท้อนความคิดความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้าน

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2553: 2) กล่าวว่าลักษณะของนิทานพื้นบ้านไว้ใน “คติชนและภูมิปัญญาไทย” ของ เรไร ไพบรรณ์ ว่า

1) นิทานพื้นบ้านเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา ใช้ภาษาร้อยแก้ว ไม่ใช่ภาษาร้อยกรอง

2) นิทานพื้นบ้านเล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านานด้วยปากต่อปาก แต่ต่อมามีการเขียนขึ้นจากเค้าเดิมที่ได้ฟังมาจากที่เล่าจากปาก

3) นิทานพื้นบ้านจะไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิมหรือผู้แต่งนั้นเป็นใคร อ้างแต่ว่าฟังมาจากผู้เก่าเล่าสืบต่อกันมา

สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้าน มีลักษณะเป็นเรื่องราวที่เล่าต่อกันมาปากต่อปาก ในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ โดยใช้คำพูดธรรมดาเป็นร้อยแก้ว ไม่ปรากฏชัดเจนว่าเรื่องเล่านั้นมีต้นเรื่องมาจากที่ใด นิทานบางเรื่องมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ไม่ปรากฏชื่อผู้เล่าหรือผู้แต่ง เรื่องเล่าจะสะท้อนความคิดความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้านหรือผู้คนในท้องถิ่น

5.2.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆตามลักษณะหมวดหมู่ที่กำหนด มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

ประคอง นิมมาเหมินท์ (2545: 12 - 30) จำแนกนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. นิทานเทพปกรณัมหรือนิทานปรัมปรา
2. นิทานมหัศจรรย์
3. นิทานชีวิต
4. นิทานประจำท้องถิ่น
5. นิทานคติสอนใจ
6. นิทานอธิบายสาเหตุ
7. นิทานเรื่องสัตว์
8. นิทานเรื่องผี
9. นิทานมุขตลก
10. นิทานเรื่องไม้
11. นิทานเข้าแบบ มี 2 ประเภท คือ นิทานไม่รู้จบและนิทานลูกโซ่ คล้ายกับ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545: 5-6) จัดประเภทของนิทานพื้นบ้านไว้

ดังนี้

1. แบ่งตามเขตพื้นที่ (Area) เป็นการแบ่งโดยอาศัยเขตแดนทางภูมิศาสตร์
2. แบ่งตามรูปแบบของนิทาน (From) แบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ

- 2.1 นิทานปรัมปรา (Fairy)
 - 2.2 นิทานท้องถิ่น (Legend)
 - 2.3 นิทานอธิบาย (Explanatory Tale)
 - 2.4 นิทานเทพนิยาย (Myth)
 - 2.5 นิทานตลกขบขัน (Jest)
 3. แบ่งตามชนิดของนิทาน
 - 3.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์
 - 3.2 นิทานชาวบ้านทั่วไป
 - 3.3 นิทานตลกขบขัน
 4. แบ่งนิทานตามสารัตถะ (Motif-Index) แบ่งตามแก่นแท้หรือจุดสำคัญของนิทานเรื่องนั้น ได้แก่
 - 4.1 เทวปกรณัมหรือเทพปกรณัม(Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล
 - 4.2 นิทานศาสนา (Religious Tale) มีจุดมุ่งหมายสั่งสอนศีลธรรม
 - 4.3 นิทานคติ (Fable)
 - 4.4 นิทานมหัศจรรย์ (Fairy)
 - 4.5 นิทานชีวิต (Novella)
 - 4.6 นิทานประจำท้องถิ่น (Saga) เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาอธิบายถึงความเป็นมาของสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ นิทานเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา นิทานเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์ นิทานเกี่ยวกับสมบัติและสิ่งลึกลับ นิทานชีวิตที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และนิทานจากวรรณกรรมที่รู้จักกันดี
 - 4.7 นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)
 - 4.8 นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale)
 - 4.9 นิทานเรื่องผี (ghost tale)
 - 4.10 มุขตลก (jest tale)
 - 4.11 นิทานเข้าแบบ (Fomular Tale)
- ส่วน เกริก ชุ่นพันธ์ (2539: 14) ได้จำแนกนิทานออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ดังนี้
- 1) นิทานสุภายิต ได้แก่ นิทานอีสป

2) นิทานเทพนิยาย ได้แก่ นิทานเกี่ยวกับเทวดาและเทพนิยาย เจ้าหญิง
เจ้าชาย

3) นิทานชาดก ได้แก่ นิทานที่อยู่ในนิบาตชาดกกับปัญญาชาดก

4) นิทานชาวบ้าน ได้แก่ นิทานพื้นบ้านที่เล่าขานสืบต่อกันมาแต่โบราณ
เรไร ไพรวรรณ์ (2553: 38) ได้จำแนกนิทานพื้นบ้านออกเป็น 14 ประเภท

ดังนี้

1) นิทานปรัมปราหรือนิทานทรงเครื่อง (fairy tale)

2) นิทานท้องถิ่นหรือนิทานประจำท้องถิ่น (legend)

3) นิทานประเภทอธิบายหรือนิทานอธิบายเหตุ (explanatory tale)

4) นิทานชีวิต (novella or romantic tales)

5) นิทานเรื่องผี (ghost tales)

6) นิทานวีรบุรุษ (hero tales)

7) นิทานคติสอนใจ หรือนิทานประเภทสอนคน (fable)

8) นิทาน (religious late) เป็นนิทานเกี่ยวกับศาสนา พระเจ้า นักบวช ต่าง
ๆ มีประวัติอภินิหารหรืออิทธิฤทธิ์

9) นิทานชาดก (jataka tales)

10) ตำนานหรือเทพนิยาย (myth)

11) นิทานสัตว์ (animal tale)

12) นิทานตลก (jest)

13) นิทานเข้าแบบ (formula tale)

14) นิทานปริศนา (riddle tale)

จากการแบ่งประเภทของนิทานของนักวิชาการหลายท่านพอสรุปได้ว่า
นิทาน แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ นิทานเทพนิยาย นิทานสุภาษิต นิทานชาดกและนิทาน
พื้นบ้าน

5.2.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

ผู้อ่านนิทานพื้นบ้านควรที่จะเข้าใจองค์ประกอบของนิทาน คือ โครงเรื่อง
ตัวละคร แก่นเรื่อง ภาษา คุณค่าและประโยชน์ของนิทานซึ่งผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้
ประจำวัน วิเชียร เกษประทุม (2542: 9-10) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1) นิทานพื้นบ้านให้ความเพลิดเพลินสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
และให้เวลาผ่านไปอย่างไม่เบื่อหน่าย

- 2) นิทานพื้นบ้านเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว
- 3) นิทานพื้นบ้านให้ความรู้และเสริมสร้างจินตนาการ
- 4) นิทานพื้นบ้านให้ข้อคิดและคติเตือนใจ โดยเฉพาะนิทานคติปลูกฝัง

คุณธรรมที่พึงประสงค์ เช่น ความสามัคคี ความขยันขันแข็ง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น

เกริก ยूनพันธ์ (2539: 55 - 56) มีความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของนิทานว่า

1. นิทานช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลายและสดชื่นแจ่มใส
2. เป็นการฝึกสมาธิหรือความตั้งใจ เมื่อใจจดจ่ออยู่กับเรื่องนิทาน
3. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และเด็กเกิดความเข้าใจการทำความดียิ่งขึ้น
4. ทำให้เด็กมีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับและการให้ มองโลกในแง่ดี
5. ทำให้เด็กสามารถใช้กระบวนการคิด พิจารณาแก้ปัญหาได้
6. สร้างความกล้าให้กับเด็กๆ โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มี

ประสิทธิภาพ

7. เด็กได้สาระที่เป็นประโยชน์และประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
8. ช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลให้กับเด็ก
9. ทำให้เด็กๆ ใช้ภาษาที่ถูกต้อง

ส่วน โชติ ศรีสุวรรณ (2546: 23-24) กล่าวถึงคุณค่าประโยชน์ของนิทาน

พื้นบ้านไว้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านให้ข้อคิด คุณธรรม จริยธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม
2. เกิดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามให้กับสังคม
3. ก่อให้เกิดความคิดที่หลากหลาย
4. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เกิดความรักความอบอุ่น เข้าใจกันในสังคม
5. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษา

จะเห็นได้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นสมบัติอันมีค่าของชาติที่ควรอนุรักษ์ไว้

ต่อไป เพื่อสืบสายไว้เป็นสื่อสำหรับให้คิดสอนใจ ข้อคิด ค่านิยมที่ดี ขนบธรรมเนียมประเพณี และเพื่อความบันเทิงจิตใจมนุษยชาติอันเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง ดังที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2545 : 7) ได้บอกคุณค่าของนิทานว่า นิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน กระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว นิทานให้การศึกษาและจินตนาการ ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆด้าน

สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาปากต่อปาก ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้คิดสอนใจ ข้อคิด ค่านิยมที่ดี ขนบธรรมเนียมประเพณี และความบันเทิงจิตใจ มีคุณค่า และ

ความสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างยิ่ง ในฐานะเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอน กลุ่มเกลาผู้คนในสังคมให้มีความรักความผูกพันในครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนความรู้สึกรักภูมิใจ เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนไทย ในท้องถิ่นของ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอนุรักษ์และสืบทอดไว้ให้นุชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ และเห็นคุณค่าของนิทานในท้องถิ่นของตน

5.3 ความเป็นมาของ 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์

จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมีชนพื้นเมืองดั้งเดิมอยู่ถึง 3 เผ่า ประกอบด้วย กลุ่มชนชาวไทยที่มีเชื้อสายเขมร กลุ่มชนชาวไทยที่มีเชื้อสายกวยหรือกวย และกลุ่มชนชาวไทยที่มีเชื้อสายลาว นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า จึงปรากฏวิถีชีวิตและความเชื่อของชนเผ่าดังกล่าว ในเนื้อหาของนิทาน

5.3.1 ความเป็นมาของชนเผ่าเขมร

ธิดา สาระยา (2540:27) และ ศิริพร สุเมธารัตน์ (2554:35) กล่าวว่า กลุ่มชนชาวคแมร์ คือกลุ่มชนที่อาศัยอยู่แถบแนวทิวเขาแดงรัก คือพื้นที่บริเวณเมืองบุรีรัมย์ เมืองสุรินทร์ และเมืองศรีสะเกษ ไปจนถึงปราสาทวัตภู ในแคว้นจำปาศักดิ์ ประเทศลาว จีนเรียกอาณาจักรของพวกเขาว่า “เจนละ”

คนไทยที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทยในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ เรียกตนเองตามสภาพภูมิศาสตร์ว่า คแมร์ลือ แปลว่า เขมรสูง และเรียกเขมรในราชอาณาจักรกัมพูชาว่า คแมร์กรอม แปลว่า เขมรต่ำ ประกอบ ผลงาม (2538:1)

สุทัศน์ กองทรัพย์ (2548:104-105) และสำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (2550:115-116) กล่าวตรงกันว่าในอดีต แถบจังหวัดสุรินทร์ ได้เคยอยู่ในอิทธิพลทางการปกครองและวัฒนธรรมของอาณาจักรกัมพูชา ที่ได้ขยายขึ้นมาทางเขตอีสานใต้ ตั้งแต่สมัยเจนละ (พุทธศตวรรษที่ 12-14) และสมัยพระนครเรื่องอำนาจ (พุทธศตวรรษที่ 14-18) และได้มีการสร้างปราสาทจำนวนมากในเขตอีสานใต้ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16-18 ช่างฝีมือแรงงานชาวเขมร มีการอพยพมาจากกัมพูชา เข้ามามาก่อสร้างปราสาท อาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณเดียวกันกับพวกกวยในเขตป่าทั่วไปในสมัยนั้น อันเป็นที่มาของคำว่า “หัวเมืองเขมรป่าดง” และในสมัยกรุงธนบุรีได้มีการทำสงครามแผ่อำนาจเขต หัวเมืองเขมรหลายเมืองตกเป็นเมืองขึ้นของไทย และมีการอพยพครอบครัวของชาวเขมรเข้ามาตั้งบ้านเรือนจำนวนมาก โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์

การตั้งถิ่นและสภาพแวดล้อมต่างๆไปของชนเผ่าเขมร อาศัยอยู่ในป่าเขา ลำเนาไพร การคมนาคมยังไม่มีถนนหนทาง การเดินทางไปมาไม่สะดวก ทำอาชีพเกษตรกรรม

และหาของป่า การอาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ จึงทำให้เกิดความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ มากมาย

5.3.2 ความเป็นมาของชนเผ่ากวย

สุทัศน์ กองทรัพย์ (2548:104-105) และสำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (2550:98-100) และศิริพร สุเมธารัตน์ (2554:35) กล่าวตรงกันว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ที่เรียกตนเองว่ากวย กวย กวย หรือ โกย แตกต่างกันไปตามลักษณะการออกเสียงของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดมีความหมายว่า “คน”

ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นต้นมา ดินแดนสุรินทร์ ศรีสะเกษ และเมืองเดชอุดม เป็นกลุ่มเมืองที่ทางราชการเรียกว่า “หัวเมืองเขมรป่าดง” เพราะเป็นดินแดนชายขอบของอาณาจักรไทยในสมัยนั้น ซึ่งเมืองเหล่านี้ต้องเก็บของป่า เช่น ผลไม้ น้ำผึ้งชัน นอแรด เป็นต้น เป็นสิ่งของ เรียกว่า “ส่วย” เรื่อยมา ตามความรู้สึกรักของกลุ่มชนอื่นๆ ส่วยเป็นชนเผ่าที่ยังไม่เจริญ มีคุณลักษณะ ค่อนข้างกว่าชนกลุ่มอื่นๆ (ไพฑูรย์ มีกุล.2545:53)

สมทรง บุรุษพัฒน์ (2538:3-4) และ สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (2550:98-100) กล่าวถึงความเป็นมาของชาวกวยไว้ตรงกันว่า

ถิ่นฐานเดิมของชาวกวยอยู่บริเวณตอนเหนือของเมืองกำแพงเพชร ประเทศกัมพูชา ชนชาติกวยเคยมีรัฐอิสระ ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 เคยส่งทูตมาค้าขายกับราชสำนักอยุธยา และยังช่วยปราบขบถให้แก่กษัตริย์เขมร แต่ต่อมาเขมรได้ใช้อำนาจทางทหารปราบปรามชาวกวย และผนวกเอารัฐกวยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเขมร ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ชาวกวยได้มีการอพยพเข้ามา ตั้งแต่สมัยพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) และได้อพยพครั้งใหญ่เข้ามาในจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษอีกครั้ง ในช่วงปลายกรุงศรีอยุธยาถึงสมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2245-2326) การอพยพได้สิ้นสุดลงในรัชกาลที่ 4 แต่ยังคงมีการโยกย้ายถิ่นฐานไปยังจังหวัดใกล้เคียง ชาวกวยในจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ เรียกหมู่บ้านที่โยกย้ายไปนี้ว่า “หมู่บ้านใหม่”

กลุ่มชาติพันธุ์กวยในปัจจุบัน ตั้งถิ่นฐานปะปนอยู่กับกลุ่มชาติพันธุ์เขมรและลาว จึงมีการติดต่อแลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กันระหว่างชาติพันธุ์ด้านวัฒนธรรม จึงเกิดมีการผสมผสาน กลมกลืน และยอมรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน กลุ่มชาติพันธุ์กวยมีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกับกลุ่มอื่นได้อย่างดี กลุ่มชาติพันธุ์กวยอาศัยอยู่บริเวณพื้นที่แม่น้ำมูลกับเทือกเขาพนมดงรัก ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ จนถึงอุบลราชธานี เชื่อกันว่าบริเวณนี้เป็นเส้นทางอพยพมาจากตอนใต้ของประเทศลาวสู่ประเทศไทย และยังเชื่อกันว่า กลุ่มชาติพันธุ์กวยที่อยู่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กวยที่ตกค้างอยู่ตั้งแต่ครั้งอพยพมาจากลาว

ชาวกุญนิยมเลี้ยงช้าง ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ชาวกุญจะออกไปจับช้างในป่าด้วยการคล้องช้าง เรียกว่า "โพนช้าง" เป็นการจับช้างโดยหมอช้าง ใช้บ่วงบาศที่เรียกว่า "เชือกปะกำ" ทำจากหนังควาย ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สิงสถิตของดวงวิญญาณบรรพบุรุษครูบาอาจารย์ ชาวกุญคล้องเท้าช้างผูกกับต้นไม้ และนำมาฝึกใช้งาน

5.3.3 ความเป็นมาของชนเผ่าลาว

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีเชื้อสายของชนเผ่าลาวหรือไทยอีสานเหมือนกับหลายจังหวัดในภาคอีสาน โดยได้ใช้ภาษาและวัฒนธรรมที่เหมือนกันกับชาวไทยอีสานโดยทั่วไป ชนเผ่าลาวในจังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอรัตนบุรี อำเภอโนนนารายณ์ อำเภอสนม อำเภอชุมพลบุรี บางส่วนอยู่ที่อำเภอท่าตูมและอำเภอศรีขรภูมิ

กลุ่มชนชาวลาว เป็นกลุ่มชนที่อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง คือแถบเมืองหลวงพระบาง แถบเมืองเวียงจันทน์ และแถบเมืองจำปาศักดิ์ ศิริพร สุเมธรัตน์ (2554:38)

สุทัศน์ กองทรัพย์ (2548:106) กล่าวว่า ชาวลาว ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตอีสานใต้ และในเขตหัวเมืองเขมรป่าดง มีความสืบเนื่องมาจากชาวลาวที่เจ้าสร้อยศรีสมุทรพุทธางกูร กษัตริย์ผู้ครองนครจำปาศักดิ์ ได้ส่งจาร์ยกแก้ว(เจ้าแก้วมงคล) มาตั้งเมืองท่ง (เมืองท่ง) พร้อมกับชายฉกรรจ์ 3,000 คน (เขตอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในปัจจุบัน) เมื่อปีพ.ศ. 2256 ต่อมาได้ขยายไปตั้งถิ่นฐานต่างๆ และกลายเป็นเมืองในเวลาต่อมา เช่น เมืองร้อยเอ็ด และศรีสะเกษ เป็นต้น

ไพฑูรย์ มีกุล (2545: 93)กล่าวว่า ในพุทธศตวรรษที่ 22 เมืองสุรินทร์ แถบอำเภอรัตนบุรี ก็ได้เริ่มมีชาวลาวอพยพอยู่กระจัดกระจายมากขึ้น ซึ่งตรงกับที่ สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (2550:130) กล่าวไว้ว่า เมื่อชาวลาวในเขตเมืองสุวรรณภูมิ เข้ามาอยู่ในเขตรัตนบุรีมากขึ้น ความสัมพันธ์ทางเครือญาติได้ส่งผลให้วัฒนธรรมของชาวสุวรรณภูมิไหลบ่าเข้าสู่เมืองรัตนบุรี จนกลายเป็นเมืองของชาวไทยลาวมาถึงปัจจุบัน และส่วนหนึ่งได้ออกไปตั้งบ้านใหม่ เริ่มตั้งแต่บ้านหนองสนม (อำเภอสนม ในปัจจุบัน) ขยายเข้าสู่พื้นที่ริมทางรถไฟ(พ.ศ. 2465) และไปบุกเบิกที่ทำกินร่วมกับชาวเขมรและชาวกูยริมเทือกเขาพนมดงรัก

กองทัพไทยตีเมืองต่างๆ ตั้งแต่ นครจำปาศักดิ์และเวียงจันทน์ได้ใน พ.ศ. 2321 ส่วนกษัตริย์หลวงพระบางได้ยอมเป็นเมืองขึ้นของกรุงธนบุรีด้วย หัวเมืองต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหัวเมืองลาวฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของไทยตั้งแต่นั้นมา สุทัศน์ กองทรัพย์ (2548:106) จึงเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรมของชนเผ่าลาว ได้แพร่กระจายไปทุกหัวระแหงในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตภา ปัดภัย (2552) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านตำบลมอ อำเภอดงขะ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพอุดม จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยนิทานพื้นบ้าน 14 เรื่อง ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าหนังสือมีคุณภาพและความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.67-1.00 และประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน จำนวน 10 คน พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามที่ 4.61 สรุปได้ว่าเป็นหนังสือที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ประพันธ์ ศรีทองสุข (2556) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ประเพณีตำนานพื้นบ้านเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์ ตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พบว่าหนังสือมีคุณภาพและความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.67-1.00 และประเมินคุณภาพหนังสือ โดยนักเรียนจำนวน 10 คน นักเรียนมีความเห็นต่อหนังสือที่สร้างขึ้นในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก

ฉวีวรรณ พรมวัง (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านไทยแสด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครพนม ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 14 เรื่อง ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสือ อ่านเพิ่มเติมในภาพรวม มีคุณภาพและความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และนักเรียนมีความเห็นว่า ในภาพรวม หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีคุณภาพและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

อุไร พุดหมื่น (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง นิทานพื้นบ้านม้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสบเป็ด อำเภอน้ำวางผา จังหวัดน่าน ประกอบด้วยนิทานพื้นบ้านม้ง 15 เรื่อง และ ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า จากการงานการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน เป็นสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับความรู้เพิ่มเติมและประสบการณ์ต่าง ๆ และมีคุณประโยชน์มากมาย ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง อธิบายคุณค่าจากนิทานที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

6. แนวการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

6.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

6.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

6.2.1 การสร้างหนังสือ

6.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

6.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ได้กำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดลักษณะไว้ดังนี้

1) กลุ่มผู้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 2) แหล่งที่มาของหัวเรื่อง ที่นำมาเป็นแนวในการเขียน คือความเป็นมาของ 3 ชนเผ่า และเนื้อหานิทานพื้นบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านของชนเผ่าเขมร ชนเผ่ากวย และชนเผ่าลาว ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จึงเป็นนิทานของ 3 ชนเผ่าที่มีเนื้อเรื่อง สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ชนเผ่าเหล่านั้นๆ มาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3) กำหนดชื่อเรื่อง สอดคล้องกับหัวข้อเรื่องว่า นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า

4) แนวการเขียน เป็นการเรียบเรียงเนื้อหานิทานจากการศึกษาค้นคว้า

5) รูปเล่มหนังสือ ใช้รูปเล่มมาตรฐานทั่วไปขนาด 18.5 x 26 ซม. หรือขนาด

แปดหน้ายก

6) เนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วยความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ และนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9 เรื่อง

6.1.2 โครงสร้างเนื้อหาหนังสือ

โครงสร้างของเนื้อหาประกอบด้วยความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์

และเนื้อหาניתานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า มีภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์ และมีกิจกรรมท้ายเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นการเรียบเรียงความเป็นมาของเมืองสุรินทร์ ความรู้เรื่องชนเผ่าเขมร ความรู้เรื่องชนเผ่ากวย และความรู้เรื่องชนเผ่าลาว (ไทย-อีสาน) ที่เข้ามาอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ โดยสังเขป

(2) นำนิทานพื้นบ้าน 3 ชนเผ่า ที่เป็นมุขปาฐะ จากการบอกเล่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาที่อ่านง่าย โดยเลือกนิทานที่มีเนื้อหาน่าสนใจเหมาะสมกับวัยของเด็กประถมศึกษาตอนปลาย และมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร จำนวน 9 เรื่อง

(3) ภาพประกอบเป็นภาพวาดที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง โดยหยิบยกเอาตอนที่ประทับใจมาวาดภาพประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องและมีจินตนาการ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านยิ่งขึ้น

(4) คำอธิบายศัพท์ เป็นการอธิบายคำศัพท์ยากภาษาไทยมาตรฐาน และคำศัพท์ภาษาถิ่นพร้อมคำอ่าน ในเนื้อหาניתานของชนเผ่าเขมร เผ่ากวย เผ่าลาว เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องราวมากขึ้น แหล่งที่มาของการอธิบายความหมายคำศัพท์ ได้มาโดยการสัมภาษณ์สอบถามบุคคลในท้องถิ่น และจากการศึกษาจากพจนานุกรม

(5) กิจกรรมท้ายเรื่อง เป็นกิจกรรมเพื่อวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน 5.1 ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ระบุให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน เล่าניתานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และניתานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นได้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

6.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมีขั้นตอน คือ ขั้นการสร้างและปรับปรุงคุณภาพหนังสือ และขั้นตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงคุณภาพแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ และสอบถามความคิดเห็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินคุณภาพหนังสือ ดังต่อไปนี้

6.2.1 การสร้างหนังสือ

ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาหนังสือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนก่อนเขียน

(1) ศึกษาหลักสูตร การศึกษาหลักสูตรได้พิจารณาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 ตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำหนดว่า ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่นได้ อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

(2) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า โดยการศึกษาข้อมูลจากกรบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น และ คัดเลือกนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร ตามตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำมาใช้ในการสร้างหนังสือ จำนวน 9 เรื่อง

(3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก ให้มีคุณภาพ กำหนดลักษณะและโครงสร้างหนังสือ กำหนดลักษณะการเขียนเรื่องโดยการเขียนบรรยายแบบร้อยแก้ว

(4) กำหนดโครงสร้างหนังสือ โดยการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นำกรอบของสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 และตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาเป็นแนวในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถสรุปความรู้เกี่ยวกับชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละครได้
5. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
7. นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าของนิทานได้

2) ขั้นตอนการเขียน

การสร้างหนังสือนั้นได้กำหนดโครงสร้างเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมท้ายบท เมื่อเตรียมพร้อมทุกขั้นตอนแล้วลงมือเขียนไปตามเค้าโครงเรื่องที่วางไว้ แล้วนำ

เนื้อหานิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า มาจัดพิมพ์ และจัดทำภาพประกอบนิทาน ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า มีเนื้อหา ดังนี้

1. ความรู้เรื่อง ๓ ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์
2. นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร
 - เรื่อง ดิงก๊าะนองคลา
 - เรื่อง กะเคิบโดง กะเคิบซลา
 - เรื่อง ตุ่มเตียว
3. นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากวย
 - เรื่อง พระมอเต่า
 - เรื่อง กลองกวย
 - เรื่อง กอนพยาอาเจียงคอน
4. นิทานพื้นบ้านชนของเผ่าลาว
 - เรื่อง ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห
 - เรื่อง ชีเหล่าเหล่นหม่อ
 - เรื่อง ท้าวคันธนาม

ผู้ศึกษาได้เรียบเรียงเนื้อหาพร้อมทั้งมีภาพประกอบนิทานทุกเรื่อง นอกจากนี้ยังมีคำอธิบายศัพท์ และกิจกรรมท้ายเรื่องของแต่ละเรื่องอีกด้วย

6.2.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ

การตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ดำเนินการดังนี้

1) การสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือ

ดำเนินการโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม การประเมินตรวจสอบคุณภาพหนังสือ นำประเด็นที่ต้องใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหนังสือมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินคุณภาพหนังสือครอบคลุม 5 ด้านดังนี้

- (1) ด้านรูปเล่ม
- (2) ด้านภาษาและตัวอักษร
- (3) ด้านการจัดภาพประกอบ
- (4) ด้านเนื้อหา
- (5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

จัดทำแบบประเมินคุณภาพหนังสือเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง สำหรับ
ผู้เชี่ยวชาญ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า สำหรับนักเรียน

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

(1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ และการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน พิจารณาประเมินคุณภาพของหนังสือ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงหนังสือ

เกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือที่สร้างขึ้น ได้กำหนดการประเมินออกเป็น
3 ระดับ คือ

+1 หมายถึง เห็นด้วย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

โดยคะแนนที่ได้นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (Index of Item Objective Congruence) ของบุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(2) การประเมินหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากแบบประเมินคุณภาพหนังสือ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีรายการประเมินครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านรูปเล่ม ด้านภาษา และตัวอักษร ด้านการจัดภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

3) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า จังหวัดสุรินทร์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางกระจับ จำนวน 10 คน สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าเฉลี่ย (Mean : } \bar{x} \text{)} \quad \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของข้อมูลนักเรียนทุกคน

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้มาตรฐานค่า ดังนี้

4.51 – 5.00 เท่ากับ มากที่สุด

3.51 – 4.50 เท่ากับ มาก

2.51 – 3.50 เท่ากับ ปานกลาง

1.51 – 2.50 เท่ากับ น้อย

1.00 – 1.50 เท่ากับ น้อยที่สุด

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้

$$S. D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนข้อมูล

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สถานศึกษามีหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพ เพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

7.2 ครูผู้สอนได้แนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเสริมสร้างทักษะการอ่านให้นักเรียนให้ผู้เรียนเกิดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ

บทที่ ๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

เรียบเรียงโดย

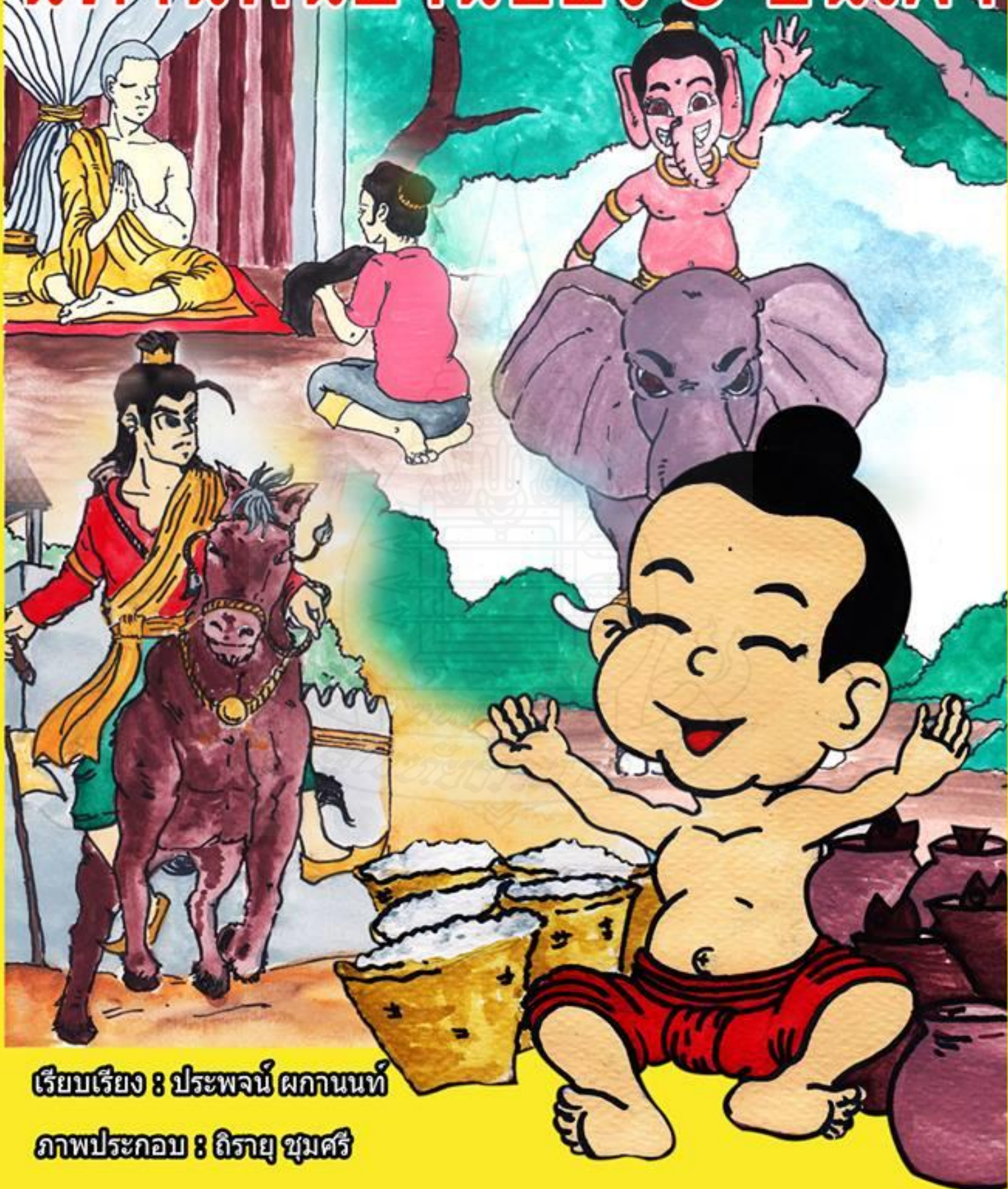
นายประพจน์ ผกานนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ศูนย์วิจัยวรรณกรรมราชภัฏสุรินทร์

หนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า

เรียบเรียง : ประพจน์ วัฒนานนท์

ภาพประกอบ : ธีรายุ ชุมศรี

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเฒ่า
 สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

เรียบเรียงโดย ประพจน์ ผกานนท์
 วาดภาพโดย ธีระยู ชุมศรี

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเฒ่า จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยได้รวบรวมเอานิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเฒ่า อันได้แก่นิทานพื้นบ้านของชนเฒ่าเขมร นิทานพื้นบ้านของชนเฒ่าญ และนิทานพื้นบ้านของชนเฒ่าลาว ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ในอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละชนเฒ่าที่สืบเชื้อสายทางวัฒนธรรม ผู้เขียนได้นำความรู้เรื่องของ ๓ คนเฒ่า ในจังหวัดสุรินทร์ มาเล่าไว้โดยย่อ ส่วนนิทานที่รวบรวมไว้มีทั้งหมด ๕ เรื่อง ได้บ่งบอกถึงวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของชนทั้ง ๓ เฒ่าในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความคิด ความเชื่อ ประเพณี ด้านคติธรรม ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยถ่ายทอดเรื่องราวเป็นนิทานพื้นบ้าน ผู้เขียนได้นำมาปรับปรุงสำนวนให้เหมาะสมกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ขอให้นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเฒ่า ด้วยความสนุกสนาน และปฏิบัติกิจกรรมท้ายเรื่องให้ครบ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน มีความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน สามารถนำความรู้ข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตามวัตถุประสงค์การสร้างหนังสือเล่มนี้ทุกประการ

ประพนธ์ ผกานนท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเฒ่า

๑. นักเรียนสามารถสรุปความรู้เกี่ยวกับชนเฒ่าในจังหวัดสุรินทร์ได้
๒. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ได้
๓. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้
๔. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละครได้
๕. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
๖. นักเรียนสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
๗. นักเรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่าของนิทานได้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ ความรู้เรื่อง ๓ ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์	๑
บทที่ ๒ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร	๘
เรื่อง ติงก๊าะนองคลา	๘
เรื่อง กะเคิบโดง กะเคิบซลา	๑๔
เรื่อง คุ่มเตียว	๒๑
บทที่ ๓ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากวย	๒๕
เรื่อง พระมอเต่า	๒๕
เรื่อง กลองกวย	๓๖
เรื่อง กอนพยาอาเจียงคอน	๔๒
บทที่ ๔. นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว	๔๕
เรื่อง ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห	๔๕
เรื่อง ชีเหล่าเล่นหม้อ	๕๖
เรื่อง ท้าวคันธนาม (คัชนาม)	๖๓
บรรณานุกรม	๖๕

บทที่ ๑

ความรู้เรื่อง ๓ คนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์

ความเป็นมาของเมืองสุรินทร์

หลวงสุรินทร์ภักดี (เซียงปุม) ซึ่งเป็นหัวหน้าหมู่บ้านเมืองที ได้ย้ายหมู่บ้านจากบ้านเมืองทีมาอยู่ที่ บ้านคูประทาย ซึ่งก็คือบริเวณที่ตั้งของจังหวัดสุรินทร์ในปัจจุบัน เนื่องจากเห็นว่าบริเวณดังกล่าวเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมอย่างยิ่ง มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ต่อมาหลวงสุรินทร์ภักดีได้กระทำความดีความชอบเป็นที่โปรดปราน พระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ จึงได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านคูประทายเป็น “เมืองประทายสมันต์” และเลื่อน บรรดาศักดิ์หลวงสุรินทร์ภักดีเป็นพระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง ในปีพุทธศักราช ๒๓๒๕

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อ เมืองประทายสมันต์ เป็น เมืองสุรินทร์ ตามบรรดาศักดิ์ของเจ้าเมือง เมืองสุรินทร์เป็นเมืองเก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีวัฒนธรรมที่สั่งสมสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน

จังหวัดสุรินทร์ มีภาษาพูดที่แตกต่างกัน แบ่งตามชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุรินทร์เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นชนเผ่าที่พูดภาษาเขมร อาศัยอยู่แถบอำเภอเมืองปราสาท กาบเชิง สังกะ บัวเชด จอมพระ ศีขรภูมิ ท่าตูม ชุมพลบุรี และอำเภอดำควน กลุ่มที่สองเป็นชนเผ่าที่พูดภาษากูย หรือกวย อาศัยอยู่ในแถบอำเภอสำโรงทาบ ท่าตูม สนม จอมพระ ศีขรภูมิ รัตนบุรี และกระจายอยู่ตามอำเภออื่นๆ อีกเล็กน้อย และกลุ่มที่สามเป็นชนเผ่าที่พูดภาษาลาว (พื้นเมืองอีสาน) อาศัยอยู่แถบอำเภอสนม รัตนบุรี ท่าตูม ชุมพลบุรี และอำเภอศีขรภูมิ เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์ ประชาชนมีภาษาพูดที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีประเพณีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมที่แตกต่างกันบ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ทั้ง ๓ ชนเผ่า มีความกลมกลืนกัน มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคีต่อกันเป็นอย่างดี ไม่ปรากฏการเกิดปัญหาระหว่างกลุ่มชน แต่อย่างใด

ชนเผ่าเขมร

กลุ่มชนชาวเขมร คือกลุ่มชนที่อาศัยอยู่แถบแนวทิวเขาดงรัก คือพื้นที่บริเวณเมืองบุรีรัมย์ เมืองสุรินทร์ และเมืองศรีสะเกษ ไปจนถึงปราสาทวัดภู ในแคว้นจำปาศักดิ์ ประเทศลาว จีนเรียกอาณาจักรของพวกเขมรว่า “เจนละ”

คนไทยที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทยในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ เรียกตนเองตามสภาพภูมิศาสตร์ว่า เขมรลือ แปลว่า เขมรสูง และเรียกเขมรในราชอาณาจักรกัมพูชาว่า เขมรกรอม แปลว่า เขมรต่ำ

ปัจจุบันพบชาวเขมรถิ่นไทยอาศัยอยู่ใน จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ปราจีนบุรี ตราด จันทบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว

ในอดีต แถบจังหวัดสุรินทร์ ได้เคยอยู่ในอิทธิพลทางการปกครองและวัฒนธรรมของอาณาจักรกัมพูชา ที่ได้ขยายขึ้นมาทางเขตอีสานใต้ ตั้งแต่สมัยเจนละ และสมัยพระนครเรืองอำนาจ และได้มีการสร้างปราสาทจำนวนมากในเขตอีสานใต้ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16-18 ช่วงฝีมือแรงงานชาวเขมร มีการอพยพมาจากกัมพูชา เข้ามามาก่อสร้างปราสาท อาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณเดียวกันกับพวกกูย ในเขตป่าทั่วไป ในสมัยนั้น อันเป็นที่มาของคำว่า “หัวเมืองเขมรป่าดง” และในสมัยกรุงธนบุรีได้มีการทำสงครามแผ่อำนาจเขต หัวเมืองเขมรหลายเมืองตกเป็นเมืองขึ้นของไทย และมีการอพยพครอบครัวของชาวเขมรเข้ามาตั้งบ้านเรือนจำนวนมาก โดยเฉพาะในจังหวัดสุรินทร์

ชนเผ่ากูย

กลุ่มชนที่เรียกตัวเองว่า “กูย” เป็นกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างมั่นคงทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา ครั้งต่อมาเมื่อเกิดมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการสงครามในภูมิภาคนี้หลายครั้งหลายหน จนเป็นผลให้ชาวไทย – กูย อพยพจากถิ่นฐานเดิมเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในดินแดนอันเป็นอีสานใต้ของประเทศไทย

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ประมาณ พ.ศ. ๒๑๕๕ – ๒๒๓๑) ได้ขยายอิทธิพลทางการเมืองเข้ามายังดินแดนส่วนนี้ จึงเป็นผลให้ดินแดนส่วนนี้ตกเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยามในเวลาต่อมา

ชาวภูษนิยมนิยมเลี้ยงช้าง ซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ชาวภูษจะออกไปจับช้างในป่า ด้วยการคล้องช้าง เรียกว่า "โพนช้าง" เป็นการจับช้างโดยหมอช้าง ใช้บ่วงบาศที่เรียกว่า "เชือกปะกำ" ทำจากหนังควาย ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สิ่งสถิตของดวงวิญญาณบรรพบุรุษครูบาอาจารย์ ชาวภูษคล้องเท้าช้างผูกกับต้นไม้ และนำมาฝึกใช้งาน หมอช้างมีอันดับขั้นดังนี้

- มะหรือจา มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยควาญ เป็นผู้ถือท้ายหรือผู้ที่ช้างต่อ
- หมอสะเดียง เป็นผู้ชำนาญในการควบคุมช้าง มีประสบการณ์ในการจับช้างป่า จะขี่ช้างอยู่ตรงคอ
- หมอสะดำ ทำหน้าที่ควาญ เรียกว่า ควาญเบื่องขวา มีฐานะสูงกว่าหมอสะเดียง หมอสะดำ ต้องมีประสบการณ์เคยออกจับช้างป่า มาแล้วอย่างน้อย ๑๑ เชือกขึ้นไป บางทีเรียกว่าหมอใหญ่
- ครูบา เป็นหมอช้างใหญ่ เป็นหัวหน้าในกลุ่มย่อยหรือหมู่ช้างต่อจะออกจับช้างป่าได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากครูบาใหญ่ บางครั้งครูบาออกจับช้างได้ตามลำพัง
- ครูบาใหญ่ หรือปะกำหลวง หรือหมอเต่า เป็นหมอช้างใหญ่ เป็นผู้ชำนาญในการออกจับช้างแต่ละครั้ง เป็นประธานในพิธีเช่นตีปะกำ และประกอบพิธีกรรมทั้งหลายทั้งปวง ในขณะที่เดินป่าก็จะเป็นผู้ชี้ขาด และตัดสินใจ ขณะกระทำการจับช้างป่ามีคาถาอาคมสามารถป้องกันภัยทั้งจากภูตผี และสัตว์ป่าด้วยเวทมนต์ ในการออกจับช้างป่าแต่ละครั้ง ครูบาใหญ่จะต้องแสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่

ชนเผ่าลาว (ไทยอีสาน)

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีเชื้อสายของชนเผ่าลาวหรือไทยอีสานเหมือนกับหลายจังหวัดในภาคอีสาน โดยได้ใช้ภาษาและวัฒนธรรมที่เหมือนกันกับชาวไทยอีสานโดยทั่วไป ชนเผ่าลาวในจังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐาน

อยู่ที่ อำเภอรัตนบุรี อำเภอนนารายณ์ อำเภอสนม อำเภอชุมพลบุรี บางส่วนอยู่ที่อำเภอ
ท่าตูม และอำเภอศรีขรภูมิ

กลุ่มชนชาวลาว เป็นกลุ่มคนที่อยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง คือแถบเมืองหลวง
พระบาง แถบเมืองเวียงจันทน์ และแถบเมืองจำปาศักดิ์

ชาวลาว(ไทยลาว) ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตอีสานใต้ และในเขตหัวเมืองเขมร
ป่าดง มีความสืบเนื่องมาจากชาวลาวที่เข้าส่วยศรีสมุทรพุทธานุสร กษัตริย์ผู้ครองนคร
จำปาศักดิ์ ได้ส่งจารย์แก้ว(เจ้าแก้วมงคล) พร้อมกับชาวนครจักร์ ๓,๐๐๐ คน มาตั้งเมืองท่ง
(เมืองท่ง) ซึ่งเป็นบริเวณอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในปัจจุบัน) เมื่อปี พ.ศ.
๒๒๕๖ ต่อมาได้ขยายไปตั้งถิ่นฐานต่างๆ และกลายเป็นเมืองในเวลาต่อมา เช่น เมือง
ร้อยเอ็ด และศรีสะเกษ เป็นต้น

อธิบายศัพท์

เผ่า	เหล่ากอ, กลุ่มชนเชื้อชาติเดียวกัน มักใช้กับชนกลุ่มน้อยของประเทศ เช่น ชนเขาเผ่าต่างๆ
คูเมือง	ร่องน้ำที่ขุดขึ้นเพื่อเป็นแนวป้องกันรอบกำแพง
ประทาย	ป้อมค่าย หรือที่พักแรม
ชัยภูมิ	ทำเลที่เหมาะสม
จางวาง	ตำแหน่งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในกรมมหาดเล็ก
จางวางเมือง	เจ้าเมืองซึ่งพ้นตำแหน่งไปแล้ว ซึ่งได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาเจ้าเมือง
บรรดาศักดิ์	ฐานันดรศักดิ์ที่พระราชทานแก่ข้าราชการหรือบุคคลทั่วไป แบ่งออกเป็น เจ้าพระยา พระยา พระ หลวง ขุน หมื่น พัน และทนาย
โบราณ	มีมาแล้วช้านาน, เก่าก่อน
อิทธิพล	กำลังที่ยังผลให้สำเร็จ, อำนาจซึ่งแฝงอยู่ในตัวบุคคลหรือรัฐ
บรรพบุรุษ	บุคคลที่นับตั้งแต่ปู่ ย่า ตา ยาย ขึ้นไป, ผู้เป็นต้นตระกูล ซึ่งมีผู้สืบสายโลหิตมา
ปะกำ	รัด, ตรึงให้แน่น
เชือกปะกำ	เชือกสำหรับคล้องช้าง ทำจากหนังควาย ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์

กิจกรรม

๑. เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

.....๑. จังหวัดสุรินทร์ เดิมชื่อว่า เมืองประทายสมันต์

.....๒. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกบ้านคูประทาย เป็นเมืองประทายสมันต์

.....๓. เจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดสุรินทร์ คือ หลวงสุรินทร์ภักดีหรือพระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง (เซียงปุม)

.....๔. คนเขมรดำ พุคภาษาเขมรกลาง

.....๕. คนเผ่าเขมรได้เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ ในสมัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

.....๖. ชนเผ่ากวยเข้ามาตั้งหลักแหล่งในจังหวัดสุรินทร์ก่อนชนเผ่าเขมร

.....๗. เชื้อกปะกำทำมาจากหนังช้างที่ตายแล้ว

.....๘. หมอช้างมี ๕ ตำแหน่ง โดยมี หมอเต่า เป็นตำแหน่งสูงสุด

.....๙. ชาวลาวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ คือชาวลาวที่ย้ายถิ่นฐานมาจาก นครจำปาศักดิ์

.....๑๐. เจ้าแก้วมงคลและชาวลาวจากนครจำปาศักดิ์ คือ บรรพบุรุษของชนเผ่าลาวแถบจังหวัดร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ และสุรินทร์

๒. ตอบคำถาม เรื่อง ๓ ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ โดยทำเครื่องหมาย X

ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑). กลุ่มชนเผ่าใด เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นกลุ่มแรก

ก. ชนเผ่าเขมร

ข. ชนเผ่ากวย

ค. ชนเผ่าลาว

ง. ร่วมกันทั้งสามชนเผ่า

บทที่ ๒ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร เรื่อง ติงก๊วะนองคลา

เล่าเรื่องโดย : นายประยงค์ นาคกระแสน์

อดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านปราสาท ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

มีคางคก (ติงก๊วะ) ตัวหนึ่ง ออกหากินด้วยการจับแมลง และสัตว์เล็กสัตว์น้อย พอประทังชีวิตไปวันหนึ่งๆ มีอยู่ครั้งหนึ่งที่คางคกตัวนี้ออกหากินเป็นเวลาหลายวัน แต่ก็ยังไม่ได้กินอะไรเลย คางคกคิดว่าแมลงเหล่านี้ถูกจับกินหมดแล้วกระมัง ด้วยความหิวที่คางคกออกหากินครบ ๗ วัน ๗ คืนแล้ว ยังไม่มีอาหารตกถึงท้องเลยแม้แต่เนื้อน้อย จึงคิดว่าควรเดินทางออกไปให้ไกลกว่าเคยหากินอยู่แต่ก่อน อาจโชคดีพบอาหารอันโอชะได้บ้าง คางคกจึงกระโดดไปเรื่อยๆ ด้วยความเหนื่อยอ่อน

ขณะที่คางคกกำลังคิดอะไรเพลินๆ อยู่ ก็ได้ยินเสียงเดินของสัตว์ใหญ่ ดังใกล้เข้ามา แต่ไม่ทราบว่าเป็นสัตว์อะไร คางคกจึงกระโดดหลบไปแอบดูอยู่ข้างกองใบไม้ร่วงทับถมกันอยู่ ได้พบว่าสัตว์ที่กำลังเดินรี่เข้ามาทางที่คางคกกำลังยืนอยู่นั้น คือ

เสือโคร่ง (คลา) คางคกตกใจมาก จึงพยายามรวบรวมสมาธิแล้วร้องออกไปว่า “พี่เสือจะไปไหน จึงเดินตรงมาทางนี้”

เสือ : จะมาหาอาหารกินนะซี

คางคก : แถ่นี้ไม่มีอาหารหรอก เมื่อสักครู่ฉันเดินทางผ่านลำธารอันกว้างใหญ่ เห็น เก้ง กวาง ควาย และวัวป่า เดินหาอาหาร ทะเล่เต็มห้วยอยู่ริมธารนั้น

เสือกับคางคกพูดคุยกันครู่หนึ่ง แล้วคางคกก็พูดต่อไปว่า “ถ้าอย่างนั้นเรามาเป็นเพื่อนกันดีไหมพี่เสือ วันนี้เรายังเดินมาพบกันได้ ถ้าจากกันไปแล้ว สักวันหนึ่งเราคงได้พบกันอีก แล้วเราจะได้เล่าเรื่องราวต่างๆที่ได้พบให้กันฟัง เป็นการแลกเปลี่ยนกันดีไหม”

ในที่สุดคางคกกับเสือก็ตกลงยอมรับจับมือเป็นเพื่อนเกลอกัน เมื่อพูดคุยกันอยู่สักครู่ ทั้งสองก็ต้องลาจากกัน เพื่อแยกย้ายกันออกไปหาอาหารกิน ก่อนออกเดินทาง คางคกกับเสือต่างก็คุยโม้โอ้อวดให้กันฟังถึงความเก่งกล้าสามารถของตนในการจับสัตว์ต่างๆมาเป็นอาหาร แล้วสั่งเสียกันว่า ถ้าวันข้างหน้ามีโอกาสได้พบกันอีกแล้วจะมาเล่าสู่กันฟังอีกด้วยว่า ใครจับสัตว์ใหญ่ชนิดไหนเป็นอาหารบ้าง ต่อจากนั้น คางคกกับเสือก็แยกทางกันไปหาอาหารกินตามที่ตนชอบใจและถนัด

เมื่อเสือเดินทางแยกจากกันกับคางคกแล้ว ได้พบสัตว์ใหญ่ๆ เช่น ช้าง กวาง แรด วัว ควายป่า และสัตว์อื่นๆอีกมากมาย เสือซึ่งเป็นสัตว์มีเขี้ยวเล็บแหลมคม และปราดเปรียวว่องไวอยู่แล้ว จึงสามารถจับใหญ่ๆเหล่านี้กินไปทุกวันอย่างมีความสุข

ส่วนคางคก เมื่อแยกทางจากเสือแล้ว ได้กระโดดหากินไปเรื่อยๆ บังเอิญได้พบถ้ำหนุ่ตัม จึงอ้าปากจับถ้ำนั้นเข้าไปอมไว้ แล้วก็เดินทางต่อไป พบเม็ดเกมกรอมหรือมะกล่ำ-ตาหนู ชาวบ้านเรียกว่า เม็ดตาดำตาแดง จึงอมเข้าไปในปาก และครั้งที่ ๓ ได้พบซากหญ้าคา ก็กลืนเข้าไปรวมได้ ๓ อย่าง

อีกหลายวันต่อมาสหายทั้งสอง คือ คางคกกับเสือ ได้เดินทางมาพบกันอีกครั้งหนึ่งโดยบังเอิญ ก็เลยทักทายกัน

คางคก : พี่เสือเป็นยังไง ไปพบอาหารอะไรบ้าง

เสือ : พบหลายอย่าง อร่อยทั้งนั้น แต่ให้คางคกเล่าให้ฟังก่อนดีกว่า อวดความสามารถของคางคกดูซิว่าได้กินอะไรมาบ้าง

คางคก จึงอ้วกออกมา สิ่งแรกที่หลุดจากปากคางคกออกมา คือ ถ่านหุงต้ม

เสื่อ : อะไรล่ะคางคก ทำไมมันสีดำน่าเกลียดอย่างนั้น

คางคก : ซึ่่นนี้เขาเรียกว่า ทาเลื่อมราเมียง (ตับกวาง) ยังไงล่ะพี่เสื่อ

เสื่อ นึกแปลกใจว่า คางคกตัวเล็กแค่นี้หือหรือ สามารถจับกวางกินเป็นอาหารได้ ว่าแล้วคางคกก็อ้วกเป็นครั้งที่สอง รากหญ้าคาที่กระเด็นออกมาจากปากของคางคก

เสื่อ : อะไรอีกล่ะเป็นเส้นๆยุ่งเหยิงน่าเกลียดที่สุดเลย คางคกไปเที่ยวจับอะไรกินก็ไม่รู้

คางคก : มันคือพุดดำไร (งาช้าง) ไงล่ะพี่เสื่อ

เสื่อเกิดความฉงนอยู่ในใจ คางคกตัวเล็กแค่นี้หือหรือ สามารถจับงาช้างกินเป็นอาหารได้ แต่ไม่แสดงให้คางคกรู้ จึงพูดขึ้นว่า

เสื่อ : มีอะไรจะอวดอีกหือเปล่า พี่จะรีบไป

คางคก : มีสิพี่เสื่อ

แล้วคางคกก็อ้วกอีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งที่สาม คราวนี้เม็ดมะกัลดาทาหนูก็ตกลงมา

เสื่อ : นี่อะไรล่ะ

คางคก : มันคือพเนกคลา ไงล่ะพี่เสื่อ

เสื่อได้ฟังคำจากคางคกว่าเป็นลูกนัยน์ตาเสื่อดังนั้นแล้วก็รู้สึกตกใจ กลัวว่าเจ้าคางคกตัวน้อยนี้จะต้องมีความสามารถพิเศษ มันช่างเหลือเชื่อจริงๆ ถ้าตนไม่ได้เห็นกับตาตนเองอย่างนี้ ไม่มีวันที่จะเชื่อเด็ดขาด คูชิ ลูกนัยน์ตาของเสื่อ คางคกยังได้กิน แล้วก็ไม่แนบงที่คางคกอาจจะคิดกินเราบ้างก็ได้ เสื่อคิดได้ดังนั้นจึงรีบลาคางคก พร้อมกับวิ่งหนีเข้าป่าไปอย่างไม่รอช้า

อธิบายศัพท์

ติงกั๊วะ (ติง-กั๊วะ)	คางคก
นอง	กั๊บ, และ
คลา (คะ-ลา)	เสื่อ
โอะชะ	มีรสดี, อร่อย
เกมกรอม (เกม-กรอม)	มะกั๊ต๋าต๋าหนู (มะกั๊ต๋าเครีอ)ไม้เถา ฝักแก่ไม่บิด เมล็ดสีแดงจุดดำ มีพิษ รากและใบใช้ทำยาได้
อ๊วก	ราก หรืออาเจียน
ประทั่ง	ทำให้ทรงอยู่ได้, ทำให้ดำรงอยู่ได้ เช่น เรือนโย้ เอาเสาไปค้ำพอประทั่งไว้ก่อน, กินพอประทั่ง ชีวิต ฯลฯ
ปราดเบรียว	ว่องไว, คล่องแคล่ว
ทาเรียม-ราเมียง (ทา-เรียม-รา-เมียง)	ต๊บ-กวาง
พลุ-ตำไร (พลุ-ตำ-ไร)	งา-ช้าง
พเนก-คลา (พะ-เนก-คะ-ลา)	นัยน์ตา-เสื่อ

กิจกรรม

๑. บอกความหมายของคำต่อไปนี้

- ๑.) ติงก๊วะ หมายถึง.....
- ๒.) โอชะ หมายถึง.....
- ๓.) ประทั่ง หมายถึง.....
- ๔.) ปราศเปรียว หมายถึง.....
- ๕.) คุดา หมายถึง.....
- ๔.) คำไร หมายถึง.....
- ๕.) เกมกรอม หมายถึง.....

๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในนิทาน เรื่อง ติงก๊วะน้องคลาใหม่ให้ถูกต้อง โดยเติมตัวเลข

๑-๖ หน้าข้อความที่กำหนดให้

- คางคกเห็นเสือโคร่ง รู้สึกตกใจมาก แต่รวบรวมสมาธิ ร้องทักทายเสือโคร่ง
- คางคกโอ้อวดให้เสือโคร่งฟังว่า ตนได้กินสัตว์ใหญ่ๆ และได้กินเสือ
- คางคกออกหากิน ด้วยการจับแมลงและสัตว์น้อยๆกินเป็นอาหาร
- เสือโคร่งตกใจกลัวคางคก รีบวิ่งหนีไปทันที
- คางคกหาอาหารไม่ได้ จึงคิดว่า ควรออกไปหากินให้ไกลกว่าเดิม
- เสือกับคางคกจับมือตกลงเป็นเพื่อนกัน

๓. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของคางคกและเสือจากนิทานที่อ่าน

ลักษณะนิสัยของคางคก

ลักษณะนิสัยของเสือ

๔. ระบุชื่อและพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน ให้ตรงกับข้อคิดที่กำหนดให้

๑). เมื่อเจอเหตุการณ์คับขัน เราควรตั้งสติแล้วค่อยๆคิดหาวิธีแก้ไข

ตอบ.....

.....

.....

๒). ผู้มีปณิธานใหวพริบ สามารถเอาตัวรอดได้

ตอบ.....

.....

.....

๓). ผู้ที่ขาดการไตร่ตรองพิจารณา จะทำให้หลงเชื่อได้ง่าย

ตอบ.....

.....

.....

๕. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

จงยกตัวอย่างสถานการณ์ที่นำข้อคิดไปใช้

ข้อคิด.....

การนำไปใช้.....

.....

.....

.....

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร เรื่อง กะเดิบโดง กะเดิบชลา

เล่าเรื่องโดย : นายคีน สมรูป

๕ หมู่ ๔ บ้านกระสัง ตำบลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์

มีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่ง มีฐานะยากจน มีเพียงแม่และลูกสาวอาศัยอยู่ เพราะพ่อได้จากไปนานแล้ว ลูกสาวมีชื่อว่า นางกะเดิบโดง

วันหนึ่งแม่ของนางได้ไปซุกหน่อไม้ในป่า เพื่อนำมาทำเป็นอาหาร นางทำเสียมหลุดไว้ในกอไผ่ พยายามอย่างไรก็ไม่สามารถเอาเสียมออกมาได้ จนใกล้มืดค่ำ นางจึงกล่าวบนบานไปลอยๆว่า “สาธุถ้าใครสามารถเอาเสียมออกจากกอไผ่มาให้ได้ จะยกลูกสาวให้” ทันใดนั้นก็มီးเสียงตอบออกมาว่า “พูดจริงหรือไม่” นางตอบว่า “พูดจริง” จึงปรากฏว่ามีงูใหญ่ตัวหนึ่งคาบเอาเสียมเลื้อยออกจากกอไผ่มาให้ นางรู้สึกตกใจมาก แต่ก็ต้องทำตามคำบนบานด้วยความซื่อสัตย์

นางบอกให้งูใหญ่ตามไปที่บ้าน ตามรอยเปลือกหน่อไม้ที่นางแกะทิ้งไว้เป็นเครื่องหมายบอกทาง เมื่อกลับถึงบ้านจึงเล่าให้ลูกสาวฟัง นางกะเดิบโคง ตกใจมาก แต่ด้วยความกตัญญูจึงต้องทำตามคำของแม่

พอตกกลางคืน งูใหญ่จึงเข้าไปหานางกะเดิบโคงในห้องนอน แล้วคืนร่างเป็นเทพบุตรรูปงาม ได้นางกะเดิบโคงเป็นเมีย หลังจากนั้น จึงเนรมิตเงินทองให้แก่ครอบครัวของนางกะเดิบโคง กลายเป็นคนร่ำรวย

ยังมีอีกครอบครัวหนึ่ง มีฐานะยากจน มีเพียงแม่ ลูกสาวกับลูกชาย อาศัยอยู่ลูกสาวชื่อนางกะเดิบชลา นางกำพร้าพ่อเช่นกัน

แม่ของนางกะเดิบชลา ได้ยินเรื่องราวคำเขาเล่าถึงความโชคดีของนางกะเดิบโคง มีความอิจฉา อยากร่ำรวยบ้าง จึงเที่ยวไปหาแม่ของนางกะเดิบโคง เพื่อสอบถามเรื่องราวที่เป็นจริง แม่ของนางกะเดิบโคงเล่าความจริงให้ฟังทั้งหมด

แม่ของนางกะเดิบชลา รีบกลับบ้าน คว่าเสียมและตะกร้ารีบไปป่าไผ่ แล้วเอาเสียมเสียบไว้ในกอไผ่ ร้องให้คนมาช่วย พร้อมกับตะโกนว่า ถ้าใครมาช่วยเอาเสียมออกจากกอไผ่ได้ จะยกลูกสาวให้

ไม่นานนัก มีงูใหญ่ตัวหนึ่งคาบเสียมออกจากกอไผ่มาให้ นางดีใจมาก นัดแนะและบอกทางไปบ้านแก่งใหญ่ แล้วรีบกลับบ้านไปก่อน นางบอกลูกสาวว่า ให้เตรียมตัวเตรียมใจ อาบน้ำอาบท่า ตั้งตารอว่าที่สามีรูปงามในคำคี่นี้ นางกะเดิบชลาไม่สามารถขัดใจแม่ได้ จึงยอมทำตามทุกอย่าง

คืนนั้นงูใหญ่มาตามนัด แล้วเข้าไปหานางกะเดิบชลา แม่ของนางบอกให้ปิดประตูลงกลอนให้เรียบร้อย ไม่นานนัก นางกะเดิบชลาที่ร้องบอกว่า “แม่ช่วยด้วย งูใหญ่จะกินนาง” แม่ของนางกะเดิบชลาตอนฟังเสียงลูกร้องบอกอย่างมีความสุข ไม่นานนางกะเดิบชลาที่ร้องบอกว่า “แม่ช่วยด้วย งูใหญ่กินนางไปครึ่งตัวแล้ว” แม่ของนางบอกให้อยู่นิ่งๆ แล่ฟัวหยอกเล่นเฉยๆ อย่าทำกะโตกะตาคเดียวคนอื่นได้ยิน

แล้วงูใหญ่ก็ได้กลืนนางกะเดิบชลา จนเสียงเงียบไป รุ่งเช้า แม่ของนางกะเดิบชลา จัดเตรียมอาหารรอลูกสาวและลูกเขย จนสายก็ไม่เห็นออกมาจึงไปเคาะประตูห้องก็ไม่มีเสียงตอบรับ นางจึงประตูเข้าไปดูก็ไม่มีใครจึงเดินดูรอบบ้าน

เห็นงูใหญ่นอนท้องป่องขดอยู่ในสวนหลังบ้าน นางจึงเรียกให้ชาวบ้านมาช่วยฆ่างูใหญ่ และผ่าท้องช่วยนางกะเคิบชลาออกมาได้

พอนางกะเคิบชลาฟื้นจากสลบ ได้ยินชาวบ้านที่มาช่วยนางจับกลุ่มซุบซิบ นินทาพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน ขำขันกับเรื่องนี้ นางรู้สึกอายมาก นางบอกกับแม่ ว่าขอตัวไปอาบน้ำล้างเมือกงูออก แล้วนางก็ถือขันเดินเข้าป่าไปกับน้องชาย เพื่อหา หนองน้ำชำระร่างกาย ผ่าน ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ หลายที่นางก็ยังไม่พอใจที่จะ อาบน้ำ จนมาถึงมหาสมุทร นางจึงให้น้องชายรออยู่ชายฝั่ง ส่วนนางเอาขันครอบหัว แล้วเดินลงน้ำไปเรื่อยๆ และมุดน้ำหายไปไม่โผล่อีกเลย

ส่วนน้องชายรอพี่สาวอยู่นาน ไม่เห็นคืนมาจึงวิ่งร้องไห้กลับไปบอกแม่ แม่ ของนางรู้สึกผิดที่มีจิตใจไม่ซื่อตรง คิดอิจฉาริษยา อยากร่ำรวย จนต้องเสียดู๊กสาวไป อย่างไม่มีวันหวนกลับมา

นางกะเคิบชลา ได้กลายเป็นนางเงือกและไม่ยอมพบผู้คน เพราะความอับอาย จวบจนทุกวันนี้

อธิบายศัพท์

กะเดิบโดง (กะ-เดิบ-โดง)	คำใช้เรียกลูกมะพร้าวอ่อนลูกเล็กๆ
กะเดิบชลา (กะ-เดิบ-ชะ-ลา)	คำใช้เรียกลูกหมากอ่อนลูกเล็กๆ
ความสัตย์	ความจริง เช่น รักษาสัตย์, คำมั่นสัญญา
จำแลง	แปลงตัว, เทพจำแลงคือเทวดาแปลงตนมา
เนรมิต	สร้าง หรือบันดาลด้วยอำนาจฤทธิ์หรืออภินิหาร ให้เกิดขึ้น มีขึ้น โดยนับพลัง
อิจฉา	เห็นเขาได้ดีแล้วไม่พอใจ อยากมีหรือเป็นอย่างเขา
สถานการณ์	เหตุการณ์ที่กำลังเป็นไป เช่นสถานการณ์ บ้านเมืองเป็นปรกติดี
ตะคอก	ตวาด, ทุ่เสียงดัง
กระโตกกระตาก	ส่งเสียงให้เขารู้อย่างไ้กำลังออกไป โดยปริยาย หมายความว่า เปิดเผยข้อความที่ต้องการปิดบัง
มหาสมุทร	ทะเลใหญ่
นางเงือก	สัตว์น้ำในนิยาย ท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็น ปลา

กิจกรรม

๑. โยงคำทางซ้ายมือ ให้สัมพันธ์กับความหมายคำทางด้านขวามือ

จำแลง			เปิดเผยข้อความที่ต้องการปิดบัง
กะเดิบซลา			เทวดาแปลงตนมา
ความสัจย์			ท่อนบนเป็นคน ท่อนล่างเป็นปลา
กะเดิบโดง			ทะเลใหญ่
สถานการณ์			ขู่เสียงดัง
อิจฉา			ลูกมะพร้าวอ่อนลูกเล็กๆ
เนรมิต			ความจริง
ตะคอก			เห็นเขาได้ดีแล้วไม่พอใจ
นางเงือก			ลูกหมากอ่อนลูกเล็กๆ
มหาสมุทร			บันดาลขึ้นด้วยอำนาจฤทธิ์โดยนับพัน
กระโตกกระตาก			เหตุการณ์ที่กำลังเป็นไป

๒. ตอบคำถามจาก นิทานเรื่อง กะเดิบโดง กะเดิบซลา โดยทำเครื่องหมาย

X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑). แม่ของนางกะเดิบโดงทำเสียมติดในกอไผ่ เอาออกมาไม่ได้ แล้วนางทำอย่างไร

ก. บนนานว่าถ้าใครช่วยเอาเสียมออกมาได้ จะยกลูกสาวให้

ข. อ้อนวอนให้งูใหญ่เอาออกมาให้

ค. ตัดหนามไผ่ออกก่อน แล้วค่อยเอาเสียมออกมาเอง

ง. บอกเทวดาเอาออกมาให้ แลกกับลูกสาวตนเอง

๒). เมื่อมีงูใหญ่เอาเสียมออกมาให้ได้แล้ว แม่ของนางกะเดิบโดงทำอย่างไร

ก. แคะเปลือกหน่อไม้ เป็นเครื่องหมายนำทางให้งูใหญ่หลงทาง

ข. ตกใจ รีบทิ้งตะกร้าแล้วรีบวิ่งหนีไป

ค. ถือความสัจย์ นัดแนะงูไปบ้าน เพื่อจะยกลูกสาวให้

ง. เอาเสียมตีงูตาย

- ๓). แม่ของนางกะเดิบโคงรักษาความซื่อสัตย์ ข้อใดมิใช่สิ่งที่นางได้รับตอบแทน
- ก. ได้เทพบุตรรูปงามเป็นลูกเขย
ข. ได้เสื้อผ้าอาภรณ์สำหรับแต่งตัวสวยๆ
ค. ได้ทรัพย์สินเงินทองและความร่ำรวย
ง. ได้รับเสียงชื่นชมและคำรำลือ
- ๔). ข้อใดมิใช่เหตุผลที่แม่ของนางกะเดิบชลาเที่ยวไปหาแม่ของนางกะเดิบโคง
- ก. เกิดความอิจฉา ข. อยากร่ำรวยบ้าง
ค. อยากขอยืมเงิน ง. อยากรู้ความจริงของเรื่องที่เกิดขึ้น
- ๕). แม่ของนางกะเดิบชลา เอาเสียมไปเสียบไว้ในกอไผ่ เพราะเหตุใด
- ก. ต้องการให้เทพบุตรจำแลงกายเป็นงูมาช่วย
ข. ต้องการได้เขยเป็นเทพบุตรรูปงามบ้าง
ค. อยากได้ทรัพย์สินเงินทองและความร่ำรวย
ง. ถูกทุกข้อ
- ๖). เมื่อแม่ของนางกะเดิบชลามิใจไม่ซื่อ นางงูใหญ่เข้าบ้าน ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดขึ้น
- ก. นางกะเดิบชลาได้งูใหญ่เป็นสามี ข. งูใหญ่ได้กลืนกินลูกสาวของนาง
ค. ชาวบ้านชุบชิบนิินทา ง. สร้างความอับอายแก่ลูกสาว
๓. นำคำที่กำหนดให้ ไปเติมในช่องว่าง ให้ตรงกับลักษณะนิสัย
ของตัวละครในนิทานเรื่อง กะเดิบโคง กะเดิบชลา

ซื่อสัตย์ กตัญญู เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลือและสามัคคี อิจฉาอยากรวย
--

- ๑). แม่ของนางกะเดิบชลา มีลักษณะนิสัย.....
- ๒). นางกะเดิบชลา มีลักษณะนิสัย.....
- ๓). แม่ของนางกะเดิบโคง มีลักษณะนิสัย.....
- ๔). นางกะเดิบโคง มีลักษณะนิสัย.....
- ๕). ชาวบ้าน มีลักษณะนิสัย.....

๔. วิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน ที่กำหนดให้

๑). แม่ของนางกะเดิบโคง รักษาความซื่อสัตย์ จึงได้เทพบุตรที่ร่ำรวยเป็นลูกเขย

ข้อคิด.....

๒). แม่ของนางกะเดิบชลา ใช้เล่ห์กล ไม่ซื่อตรง จึงได้งูที่ดุร้ายเข้ามาทำร้ายลูกสาว

ข้อคิด.....

๕. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานเรื่องนี้ พร้อมยกตัวอย่างสถานการณ์

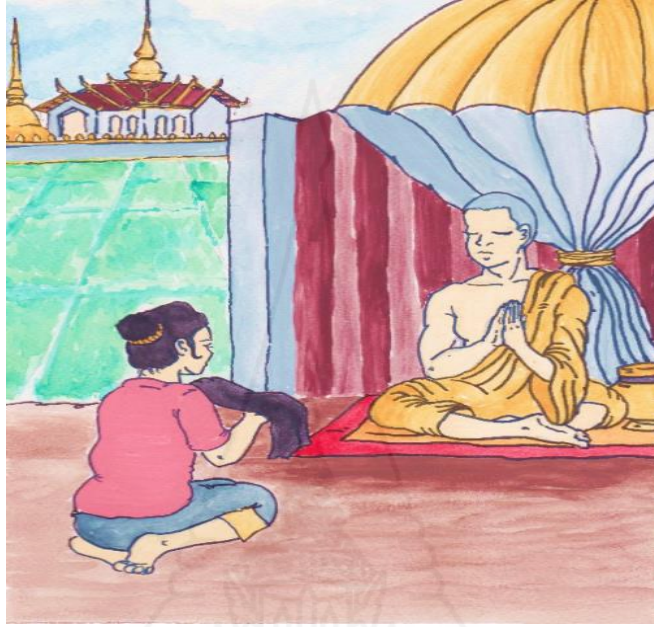
ที่จะนำข้อคิดนี้ไปใช้

ข้อคิด	สถานการณ์ที่นำข้อคิดนี้ไปใช้

.....
.....

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร เรื่อง ตุ่มเดียว

เล่าเรื่องโดย : นายเรียน วันดี

อดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านกระสัง ตำบลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์

มีณेरูปหนึ่งชื่อตุม บวชเรียนอยู่ที่วัดพระวิหารใหญ่ อำเภอบาพนม เป็นณेरที่มีรูปร่างหน้าตาหล่อมาก เรียนเก่ง เสียงดี สามารถเทศน์แหล่ได้ไพเราะยิ่งนัก ณेरตุม มีเพื่อนสนิทรูปหนึ่งชื่อว่าณेरเพชร มีความสามารถในการเป่าปี่อ้อได้ไพเราะยิ่งนัก

วันหนึ่งสามณेरทั้งสอง ได้ลาสมภารวัด ออกเดินทางท่องเที่ยวไป และได้เดินทางไปถึงไกลจนถึงอำเภอตะโปงกะมูม ที่อำเภอนี้มีสาวแรกรุ่งชื่อเดียว กำลังอยู่ในพิธี “โจลุมลอบ” ซึ่งเป็นพิธีกรรมการเข้าหอเข้าห้องของผู้หญิงเขมรที่มีอายุเริ่มเป็นสาว มีระยะเวลาจาก ๓-๖ เดือน ต้องอยู่แต่ในห้องไม่ให้ออกไปไหนอย่างเด็ดขาด ไม่ให้คุยกับผู้ชาย แม้แต่พ่อตัวเอง และต้องกินแต่อาหารเจ ไม่กินเนื้อ

เดียวอยู่กับแม่ และมีพี่เลี้ยงชื่อนอรซึ่งรักเดียวมาก แม่ของเดียวเป็นผู้มีฐานะดี คนหนึ่งในละแวกนั้น

ณรรพ์ทั้งสองได้แหวะพักที่ศาลาวัด ชาวบ้านมาพบเห็นก็ชมว่ารูปร่าง และนิมนต์ให้ลองเทศน์ดู ณรรพ์ก็แหล่เป็นที่เล่าลือ นางนอร์ จึงนำข่าวมาเล่าบอกเดี่ยว สาวเดี่ยวอยู่ในระหว่างพิธีกรรม โฉมยุคลบ จึงรีบรื้อให้แม่ไปนิมนต์ณรรพ์มาเทศน์ให้ฟัง

เมื่อณรรพ์มาเทศน์นั้น เดี่ยวแอบมองอยู่ที่ประตูห้อง เห็นสามณรรพ์รูปร่าง ก็น่ารัก จึงเอาผ้าแพรสีดำใส่พานอธิษฐานว่าขอให้ได้คู่กัน แล้วถวายณรรพ์ ณรรพ์ มองเห็นเดี่ยวรูปร่าง ก็หลงรักเช่นกัน สองณรรพ์ปรึกษากันว่า เมื่อกลับไปถึงวัดจะขอลา สมภารสึกแน่

ณรรพ์ทั้งสองได้ไปขอลาสมภารสึก เมื่อสมภารผูกดวงชะตาแล้วห้ามณรรพ์ว่า ดวงชะตาขาดอย่าสึก ส่วนณรรพ์เพชรสึกได้ ทำให้ณรรพ์กระวนกระวายมาก กลัวว่า เดี่ยวจะได้กับคนอื่น จึงหนีไปสึกเองในป่า เมื่อสึกแล้วจึงพาเพชรเพื่อนรักเดินทางไปหาสาวเดี่ยว

ที่เมืองตะโพงกะมูม มีออกญาอรชุน เป็นเจ้าเมือง มีฐานะร่ำรวย มีลูกชาย คนหนึ่งชื่อหมื่นงูน หมื่นงูนหลงรักสาวเดี่ยว และได้ให้ออกญาอรชุนมาทาบตามสาว เดี่ยว ซึ่งแม่ของสาวเดี่ยวก็นึกด้วย เรื่องนี้ทำให้เดี่ยวกลุ้มใจมาก เพราะไม่ได้รักหมื่น งูน แต่หลงรักตุ้มอย่างมาก

เมื่อตุ้มกับเพชรไปถึงนั้น แม่ของเดี่ยวไม่อยู่บ้าน ตุ้มจึงได้พบเดี่ยว ตุ้มและ เดี่ยวได้เกี่ยวพาราสักกัน ในที่สุดก็แอบได้เสียกันลับๆ เมื่อแม่ของเดี่ยวมาก็ค้อนรับตุ้ม ตามปกติ พอตกกลางคืน ตุ้มและเดี่ยวแอบพบกันเป็นประจำ

กล่าวถึงพระรามเชิงไพร พระราชาแห่งกรุงละแวก ทราบกิตติศัพท์ว่า ตุ้ม เสียใจ ขบร้องได้ไพเราะยิ่งนัก จึงให้เสนาตามตัวไปในวังพร้อมด้วยเพชรเพื่อนรัก ตุ้ม ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนักร้องอยู่ในวัง ได้ยศหมื่นเอก และเพชรเป็นนักร้องก็ไฉยศ หมื่นเช่นกัน

อยู่มาวันหนึ่งพระราชารับสั่งให้เสนาไปเที่ยวหาหญิงรูปงามเพื่อ มาเป็น มเหสี เสนาก็ออกไปเสาะหาจนทั่วประเทศจนกระทั่งมาพบเดี่ยว ก็พอใจ จึงแจ้งแก่แม่ ของเดี่ยว แม่ของเดี่ยวดีใจเป็นล้นพ้น พาเดี่ยวเดินทางโดยทางเรือเข้าสู่พระราชวัง เมื่อ พระราชาทอดพระเนตรเห็นเดี่ยวก็นั่งพวยพระทัยมาก

ส่วนคุณนั่งเฝ้าอยู่ที่ห้องพระโรงด้วย เห็นเตียวคนรักก็คิดว่าเป็นตายร้ายดี
อย่างไรตนขอยอมพลีชีวิตรวม จึงขับร้องล่านำรำพึงรำพันถึงความหลังที่เคยรักกับเตียว
พระราชาก็ได้ยินแล้วจึงรู้ว่าป็นคู่รักกันกับคุณ พระราชาก็ได้จัดพิธีสมรสให้คุณเตียว
อย่างสมเกียรติ คุณเตียวก็ได้ได้อยู่ร่วมกันในพระราชวังอย่างมีความสุข

ฝ่ายแม่ของเตียวเสียใจมาก เมื่อเดินทางกลับถึงบ้านก็คิดแผนการชั่วร้าย หวัง
จะพรากเตียวจากคุณ ให้มาแต่งงานกับหมื่นงู จึงมีจดหมายไปหลอกเตียวว่าแม่ป่วย
หนักให้กลับไปเยี่ยมด่วน ขณะเดียวกันก็ไปบอกออกญาอรชุนจัดข้าวของเตรียมพิธี
แต่งงาน เมื่อเตียวได้รับจดหมายก็เป็นห่วงแม่ยิ่งนัก รีบลาคุณกลับเมืองตะโพงกะมูม
ก่อน เนื่องจากคุณติดราชการมาพร้อมกันไม่ได้

เมื่อเตียวเดินทางมาถึงบ้าน เห็นพิธีงานใหญ่โต แม่ไม่ได้ป่วยจริง และยัง
บังคับให้เตียวแต่งงานกับหมื่นงู เมื่อเตียวหมดหนทางจึงเขียนจดหมายแล้วให้คนใช้
เอาไปส่งให้คุณ และเมื่อคุณได้รับจดหมายแล้วก็เดือดดาลตั้งไฟประลัยกัลป์เผา รีบเข้า
เฝ้ากราบทูลให้พระราชาทรงทราบ พระราชาก็ทรงกริ้วเพราะพระองค์จัดพิธีสมรสให้
แล้ว จึงมีพระราชโองการห้ามมิให้เตียวแต่งงานกับใครอีก มอบให้คุณถือไป

คุณและเพชรได้เร่งรีบแฉะเรือไปทั้งกลางวันทั้งกลางคืน เมื่อไปถึงก็เดินฝ่าวง

ฝูงคนที่กำลังมาในพิธีแต่งงาน ด้วย
ความโมโห แทนที่คุณจะเอาพระบรม
ราชโองการให้ เพื่อให้หยุดพิธี
แต่งงาน กลับเข้าไปหาเตียวขอสุรา
ดื่ม แล้วก็จูงมือเตียวลงจากบ้าน ทำ
ให้แม่เตียวโกรธมาก เรียกให้อรชุน
ตามจับตัวไว้ คนของออกญาอรชุนก็
รุมทำร้ายและใช้มีดแทงที่ห้องคุณ คุณ

เจ็บปวดร้องเรียกแต่เตียว เพชรตกใจจึงรีบหนีไป แล้วก็รีบแฉะเรือกลับพระราชวัง

เตียวถามคุณว่าจะให้เตียวทำอะไร คุณตอบว่า จงทำตามดังที่สาบานกันไว้
พวกนักเลงคนของอรชุนลากเอาคุณไปที่ใต้ร่มโพธิบาลแล้วฆ่าคุณตาย

ฝ่ายเดียวเสียใจมาก กลับเข้าห้องร้องไห้ นางขอร้องให้นอร์ไปเอามีดเจียนหมากมาให้ จากนั้นก็ลงเรือนไปตามหาตุ้มพร้อมกับนอร์ เมื่อไปพบศพตุ้ม นางก็ร้องไห้และเรียกเด็กเลี้ยงวัวมาหา มอบแหวนให้วงหนึ่ง โดยจ้างให้ไปร้องเพลงที่กลางงานพิธีว่า “พ่อเฒ่า แม่เฒ่า ร้าเหล่าเฮฮา ทำพิธีแต่งงานไครนา ทำไมไม่เห็นแก่จิตใจเดียวบ้าง” เด็กๆก็พากันไป

เมื่อเด็กเลี้ยงควายไปถึงก็ไปร้องเพลงตามที่เดียวสั่ง คนในงานก็พากันรุมถามเด็กๆก็บอกความจริง แม่ของเดียวเปิดห้องไปดูไม่พบเดียว ก็พากันวิ่งไปดูที่ต้นโพขาลก็พบศพตุ้ม เดียว และนอร์ จึงต่างวิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆนานา

มีชายคนหนึ่ง คล้าศพตุ้มดู พบกระดาษพระราชโองการที่ตุ้มพกไว้ที่เอว ก็เอาให้ออกญาอรชุนดู ออกญาอรชุนเพิ่งทราบความจริงว่าเดียวมีสามีแล้ว จึงทิ้งถั่วและทิ้งแก่น ไปต่อว่าแม่ของเดียว เพราะความผิดขนาดนี้ต้องถูกประหารเจ็ดชั่วโคตร

ฝ่ายหมื่นเพชร เมื่อไปถึงวังแล้ว ก็ได้เข้าไปกราบทูลพระราชชา พระราชาทรงกริ้วยิ่งนัก รีบเสด็จมาดูเหตุการณ์ เมื่อมาถึงก็สั่งให้จับกุมผู้ที่กระทำผิดและญาติผู้กระทำผิดไปลงโทษ

อธิบายศัพท์

ประเพณี โฉลมฺลอบ(โฉล-มะ-ลอบ)	โฉล หมายถึง เข้า มะลอบ หมายถึงร่วม หรือร่วมเงา เป็นพิธีกรรมการเข้าหอ/ห้องของผู้หญิงเขมรที่มีอายุเริ่มเป็นสาว มีระยะเวลาจาก ๓-๖ เดือน ต้องถือปฏิบัติ ดังนี้ - ให้อยู่แต่ในห้องไม่ให้ออกไปไหนอย่างเด็ดขาด - ไม่ให้คุยกับผู้ชาย แม้แต่พ่อตัวเอง - ต้องกินแต่อาหารเจ ไม่กินเนื้อ
สมภาร	พระที่เป็นเจ้าอาวาส
กิตติศัพท์	เสียงเล่าลือ, เสียงยกย่องสรรเสริญ
ไฟประลัยกัลป์	ไฟบรรลัยกัลป์, ไฟที่เชื่อกันว่าจะล้างโลกเมื่อสิ้นกัลป์
มีดเจียนหมาก	มีดบางขนาดเล็ก ใบมีครูปยาวรี ปลายเสี้ยว ค้าง มักทำด้วยไม้หรือเขาสัตว์ ใช้เจียนหมาก
โพ	ชื่อดันไม้ชนิดหนึ่ง
خال (ขาน)	เสื่อ
วิพากษ์วิจารณ์	ติชม เช่น คนดูหนังวิพากษ์วิจารณ์ว่า หนังเรื่องนี้ดำเนินเรื่องซ้ำ ทำให้คนดูเบื่อ

กิจกรรม

๑. บอกความหมายของคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

คำ	ความหมาย
สมภาร	
อริยฐาน	
กิตติศัพท์	
เกี่ยวพาราตี	
พระราชวัง	
สมรส	
พลีชีวิต	
ทรงกริ้ว	
วิจารณ์	
พระราชโองการ	

๒. ตอบคำถามจากนิทานเรื่องทีอ่าน ต่อไปนี้

๑). ตัวละครในนิทานเรื่อง ตุมเตียว มีใครบ้าง

ตอบ.....

.....

๒). เหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้ ที่เป็นการกระทำผิดจารีตประเพณี

ตอบ.....

.....

๓). เพราะเหตุใด แม่ของเตียวจึงต้องการให้เตียวแต่งงานกับหมื่นงู

ตอบ.....

.....

๔). ตุม ถูกฆ่าตายที่เมืองอะไร

ตอบ.....
.....

๕). เมื่อเดียวไปพบว่าตุมถูกฆ่ากำลังใกล้ตาย เดียวทำอะไร

ตอบ.....
.....

๖). แม่ของเดียวเป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง สร้างเรื่องราวต่างๆมากมาย สุดท้ายได้รับผลจากการกระทำเช่นไร

ตอบ.....
.....

๓.ระบุตัวละครในนิทานเรื่องตุมเดียว ตามลักษณะนิสัยที่กำหนดให้ พร้อมบอกเหตุผลจากพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องที่อ่าน มาประกอบ

๑). เพื่อนแท้

ตัวละครคือ :
เพราะ :

๒). มักใหญ่ใฝ่สูง

ตัวละครคือ :
เพราะ :

๓). รักเดียวใจเดียว

ตัวละครคือ :
เพราะ :

๔). เด็ดเดี่ยวกล้าหาญ

ตัวละครคือ :
เพราะ :

๕). รักเขาข้างเดียว

ตัวละครคือ :

เพราะ :

๖). คุณพ่อแสนดี

ตัวละครคือ :

เพราะ :

๗). ผู้ทรงธรรม

ตัวละครคือ :

เพราะ :

๔. บอกข้อคิดที่ได้จากพฤติกรรมของตัวละครในนิทานที่กำหนดให้

ข้อคิด	พฤติกรรมของตัวละครในนิทาน
.....	แม่ของเตียว เป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง หลอกให้เตียวมาแต่งงานกับหมื่นงูน เพราะเห็นว่าร่ำรวยกว่าคุณ ผลสุดท้าย เตียวต้องฆ่าตัวตายตามคุณสามีที่ถูกนำไปฆ่า และตนเองก็ได้รับโทษทัณฑ์ในภายหลัง
.....	
.....	
.....	

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

.....

๖. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับประเพณีโง่ฉลาด อย่างไรบ้าง จงอธิบาย

ตอบ.....

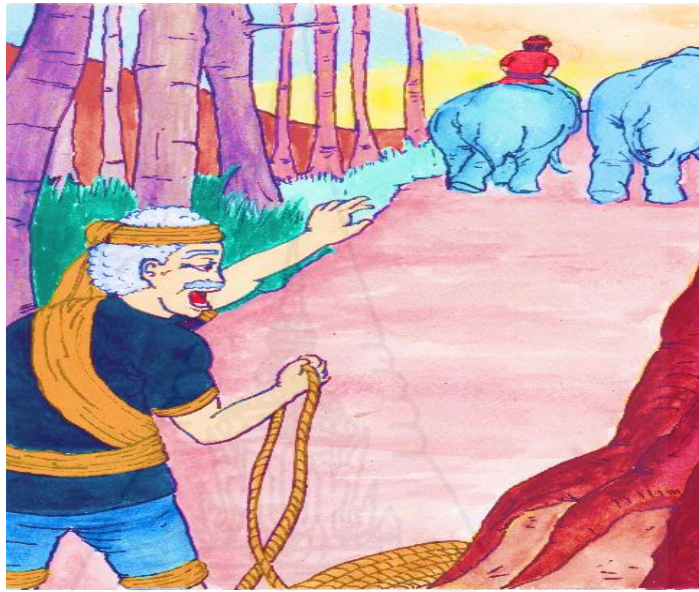
.....

.....

.....

บทที่ ๓ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย เรื่อง พระมอเต่า

เล่าเรื่องโดย : นายจรัส ศาลางาม

ผู้ใหญบ้าน บ้านศาลา ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

พระมอเต่าเป็นตำแหน่งสูงสุดของหมอช้าง เขามีภรรยาคนหนึ่งให้กำเนิดลูกชาย พระมอเต่าตั้งชื่อให้ลูกชายชื่อว่า ก่อง ตามธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มผู้เลี้ยงช้าง ถ้าพระมอเต่าได้บุตรคนแรกเป็นลูกชาย จะถือว่าเด็กคนนั้นเป็นคนมีบุญบารมี หมอช้างทั้งหลายก็จะยกตำแหน่งพระมอเต่าให้สืบทอดจากพ่อโดยไม่ต้องไต่เต้า

จึงสร้างความยินดีให้กับพระมอเต่ายิ่งนัก พระมอเต่ามีลูกชายได้ตำแหน่งอันยิ่งใหญ่นี้ต่อจากตน จึงคิดอยู่เสมอว่าทำอย่างไรลูกชายของตนจึงจะมีความเชี่ยวชาญ มีความสามารถสูงในการจับช้างเหมือนตน

วันหนึ่ง พระมอเต่าพาลูกชายและเมียเข้าป่าตามลำพัง โดยมีได้ทำพิธีกรรมตามธรรมเนียมและมีได้บอกกล่าวผู้ใด ต้องการฝึกลูกจับช้างได้เชี่ยวชาญ จะได้เป็นหมอช้างที่เก่งกล้าสามารถเหนือคนอื่น เป็นที่ยอมรับของหมอช้างคนอื่นเหมือนกับตน

พ่อ แม่ ลูก เข้าไปในป่า และจัดสร้างจรรย์ หรือที่เพิงพักสำหรับหมอช้าง เมื่อจัดสัมภาระและอุปกรณ์ในการคล้องช้างขึ้นบนหลังช้างแล้ว พระมอเต่าให้เมียอยู่เฝ้าจรรย์ ทำหน้าที่จัดเตรียมข้าวปลาอาหาร รอดนและลูกชายกลับมา

พิธีออกไปโบดช้าง หรือ โพนช้าง ก็เริ่มขึ้น พระมอเต่าเป็นหมอช้าง จี๋คือช้าง ส่วนลูกชายเป็นผู้ช่วย จี๋ท้ายช้าง ซึ่งเป็นตำแหน่งมะ

ในระหว่างทางจับช้างเข้าป่าเพื่อไปคล้องช้างนั้น พ่อกับลูกก็ถกเถียงกันไปตามทาง ก่องบอกพ่อว่า ขอให้พ่อจงคล้องเอาแม่ช้าง เพราะเมื่อคล้องเอาแม่ช้างได้แล้ว ลูกช้างก็จะตามมาเอง ลูกช้างกับแม่ช้างจะได้ไม่ต้องพลัดพรากจากกัน

ส่วนพ่อให้เหตุผลว่า เราต้องจับเอาลูกช้างเท่านั้น เพราะลูกช้างตัวเล็ก พละกำลังน้อย ส่วนแม่ช้างตัวโต เราปล่อยแม่ช้างอยู่ในป่า จะได้ให้กำเนิดลูกช้างตัวต่อไปให้เราอีก การคล้องเอาแม่ช้างกลับบ้านเป็นสิ่งลำบาก และการฝึกก็ฝึกได้ยากกว่าลูกช้าง

พ่อกับลูกถกเถียงกันไปตามทางด้วยเหตุผลของตนเอง จนได้ไปพบช้างโขลงใหญ่ ในช้างโขลงนั้น มีแม่ช้างตัวหนึ่ง ซึ่งเป็นแม่ของก่อง ในครั้งที่ก่องเกิดเป็นลูกช้างชาติที่แล้ว ด้วยความที่ตนระลึกชาติได้ ทำให้ก่องจำแม่ของตนได้ถนัดยิ่งนัก

ฝ่ายพระมอเต่า เห็นแม่ช้างตัวนั้นมีลูกเล็กๆ ก็จับช้างติดตามไปใกล้ๆ ด้วยหวังจะคล้องเอาลูกช้าง ขณะที่พระมอเต่าจับช้างไล่ต้อนช้างป่าอยู่นั้น ก่องก็ตะโกนบอกพ่อว่า ขอให้พ่อคล้องเอาแม่ช้างเถิด อย่าคล้องเอาลูกช้างให้พลัดพรากจากแม่ช้างเลย ก่องรู้สึกสงสารแม่ช้างที่ต้องพาลูกช้างวิ่งหนีเอาชีวิตรอด ด้วยความที่ตนเคยเป็นช้างน้อยถูกคล้องไปให้พลัดพรากจากอกแม่ เคยรับรู้ความรู้สึกที่แสนเจ็บปวดทรมานมาก่อน ในที่สุด ก่องจึงตัดสินใจ กระโดดขึ้นบนหลังช้างป่าที่เคยเป็นแม่ตน หนีเข้าไปในป่าพร้อมกัน โดยไม่อาลัยอาวรณ์และไม่เป็นห่วงพระมอเต่าแต่อย่างใด

ในขณะที่พระมอเต่าจับช้างต่อ ไล่ตามก่องไปอยู่นั้น พระมอเต่าก็ร้องตะโกนเรียกให้ก่องกลับมา แต่ก่องไม่สนใจ ส่วนช้างป่า เมื่อมีคนกระโดดขึ้นจับบนหลังแล้วยิ่งตกใจแตกตื่นวิ่งหนีไปอย่างรวดเร็ว วิ่งเร็วขึ้นๆ

พระมอเต่าจึงได้แต่ร้องเรียก “ก่องเอ๋ยๆ” ก่องก็ขานรับมาแว่วๆ ว่า “กูก” ... “ก่องเอ๋ยๆ” “กูกๆ”... ในที่สุดเสียงของก่องก็ลับหายไปในปีดึกพร้อมกับโจลงช้างป่า

เมื่อพระมอเต่า ขับช้างตามไม่ทันโจลงช้างป่าแล้ว จึงกลับมายังจรรย์ พบ ชาวของหล่นเกลื่อนและเศษชิ้นเนื้อกระจัดกระจาย มีรอยเลือดอาบเต็มพื้นดิน กับรอย เลื่อโครงตัวใหญ่ จึงเข้าใจได้ทันทีว่าเมียของตนถูกเสือโครงกัดกินเสียแล้ว

พระมอเต่าขับช้าง กลับบ้านโดยลำพังคนเดียว บรรดาหมอช้างต่างพากันมาถาม ข่าวคราวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับ ครอบครัวของพระมอเต่า พระ มอเต่าได้ประกาศขึ้นในที่ ท่ามกลางของหมอช้างทั้งหลาย ว่า “เราหมดสิ้นแล้วทุกสิ่งทุก

อย่าง รวมทั้งตำแหน่งพระมอเต่าอันทรงเกียรติด้วย ต่อไป ถ้าเข้าป่าให้เรียกถึงชื่อก่อง ทุกครั้ง เพราะได้เป็นเจ้าของช้างทุกตัวในป่าแล้ว และเวลาฝึกช้างทุกครั้ง ก็ให้เรียกถึง ก่องด้วยทุกครั้งเช่นกัน”

พระครูปะกำคนใหม่ เมื่อเห็นเป็นเช่นนั้น จึงไปปรับไว้เป็นประเพณีการคล้อง ช้างต่อไป และรับอาสารักษาประเพณีนี้เอาไว้อย่างเคร่งครัด โดยจะไม่อนุญาตให้พ่อกับลูกเข้าป่าไปคล้องช้างด้วยกัน และจะไม่อนุญาตให้นำกรรยาไปด้วย นอกจากนั้น หากช้างเชือกใดถูกหมอช้างคล้องมาได้ ก็จะไม่อนุญาตให้หมอช้างคนนั้นนั่งบนคอช้าง นั้นเข้าป่าเด็ดขาด

พระครูปะกำ หรือพระมอเต่าคนใหม่ รับคำแล้วตั้งเป็นประเพณีปฏิบัติใน การคล้องช้างป่า ให้เรียกชื่อก่องก่อนทุกครั้งและไม่อนุญาตให้พ่อกับลูกเข้าป่าไปคล้อง ช้างด้วยกัน และห้ามนำเมียหรือผู้หญิงเข้าป่าเพื่อไปคล้องช้างด้วยเป็นอันขาด

ดังนั้น ประเพณีและข้อห้ามนี้ จึงมีมาจวบจนทุกวันนี้

อธิบายศัพท์

พระมอเต่า, พระครูปะกำ, หมอเต่า	เป็นหมอช่างใหญ่ เป็นผู้อำนวยการออกจับช่างแต่ละครั้ง เป็นประธานในพิธีเช่นตีปะกำ และประกอบพิธีกรรมทั้งหลายทั้งปวง ในขณะที่เดินป่า ก็จะเป็นผู้ชี้ขาด และตัดสินใจ ขณะกระทำการจับช่างป่า มีอาคมสูง สามารถป้องกันภัยทั้งจากภูตผี และสัตว์ป่าด้วยเวทมนต์
ธรรมเนียม	ประเพณี, แบบแผน, แบบอย่าง
จรรย์	ที่พักของพวกหมอช่าง ขณะเข้าป่าคล้องช้าง
สัมภาระ	สิ่งของต่างๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ และเสบียง ซึ่งสะสมรวบรวมหรือจัดเตรียมไว้เพื่อภาระต่างๆ เช่น เตรียมสัมภาระสำหรับไปต่างจังหวัด
โบดช้าง, โพนช้าง	การคล้องช้างป่าทีละตัว
บ่วงบาศ	บ่วงสำหรับโยนไปคล้อง
เชือกปะกำ	บ่วงบาศสำหรับคล้องช้าง ทำจากหนังควาย ถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์
เจตนาธรรมณ์	ความมุ่งหมาย

กิจกรรม

๑. นำคำที่กำหนดให้ เติมในช่องว่าง ให้ได้ใจความสมบูรณ์

สัมภาระ ปะกำ จักรมย์ พระมอเต่า โพนช้าง เจตนารมณฺ์ ธรรมเนียม

ในการออกจับช้างป่าแต่ละครั้ง.....ผู้เป็นประธานในพิธี ต้องทำพิธีเช่น
ผี.....ซึ่งเป็นเชือกบ่วงบาศสำหรับคล้องช้างป่า หมอช้างคนอื่นๆมีหน้าที่ช่วยกัน
เตรียม.....และสร้าง.....เพื่อเป็นที่พักในป่า ขณะเตรียมจะออกคล้องช้าง
เมื่อเริ่มพิธี.....คือการออกคล้องช้างป่าทีละตัว จะต้องเรียกชื่อก่องทุกครั้ง ถือเป็น
เป็น.....ประเพณีที่ยึดถือกันมานานตาม.....ดังที่ตำนานพระมอ
เต่าได้สั่งไว้

๒. ตอบคำถามจากนิทานที่อ่าน

๑). ตำแหน่งพระมอเต่า เป็นตำแหน่งหมอช้างอันสูงสุด ในนิทานเรื่องนี้

ใครจะได้สืบทอดตำแหน่งนี้ ต่อจากพระมอเต่า

ตอบ.....

๒). พระมอเต่าต้องการให้ก่องเป็นคนเช่นไร และพระมอเต่าทำอย่างไร

ตอบ.....

๓). ก่องพบช้างซึ่งแม่ของตนในชาติปางก่อนที่ไหน เมื่อพบแล้วก่องทำเช่นไร

ตอบ.....

๔). เมื่อพระมอเต่าพร้อมลูกเมีย เข้าไปจับช้างในป่า เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นบ้าง

ตอบ.....

๕). พระมอเต่าไม่ทำพิธีกรรมตามธรรมเนียมและไม่บอกกล่าวผู้ใด สุดท้ายได้รับ
ผลเช่นไร

ตอบ.....

๖). จากนิทานเรื่องนี้ ทำให้เกิดธรรมเนียมประเพณีที่หมอช้างต้องยึดถือปฏิบัติ
อย่างไรบ้าง

ตอบ.....

.....

๓. นำคำที่กำหนดให้ ไปเติมในช่องว่าง พร้อมระบุเหตุการณ์ในนิทาน ให้สัมพันธ์กับ
ลักษณะนิสัยของตัวละคร

ไม่ทำตามประเพณี จี๋สงสาร รักลูกรักเมีย คื้อรัน

๑). พระมอเต่า

ลักษณะนิสัย.....

ระบุเหตุการณ์.....

.....

ลักษณะนิสัย.....

ระบุเหตุการณ์.....

.....

๒). ก่อง

ลักษณะนิสัย.....

ระบุเหตุการณ์.....

.....

ลักษณะนิสัย.....

ระบุเหตุการณ์.....

.....

๔. ยกตัวอย่างเหตุการณ์ในนิทาน ที่ตรงกับข้อคิดต่อไปนี้

การทำผิดจารีตประเพณี จะทำให้ชีวิตประสบปัญหา

เหตุการณ์.....

.....

.....

๕. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
จงยกตัวอย่างสถานการณ์ที่นำข้อคิดไปใช้

ข้อคิด.....

สถานการณ์ที่นำไปใช้.....

.....
.....
.....

๖. วิเคราะห์คุณค่าจากนิทานเรื่อง พระมอเต่า โดยทำเครื่องหมาย

X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑). ตำแหน่งหมอช้างที่แต่งตั้งกันตามลำดับชั้น ตำแหน่งใดสูงสุด

ก. มะหรือจา ข. หมอสะเดียง

ค. หมอสะดำ ง. หมอปะกำหรือพระมอเต่า

๒). พิธีโพนช้าง คือ อะไร

ก. การทรมานช้าง ข. การออกคล้องช้างป่าทีละตัว

ค. การฝึกช้าง ง. ถูกทุกข้อ

๓). ธรรมเนียมการคล้องช้าง หมอช้างจะคล้องเอาแม่ช้างหรือลูกช้าง เพราะเหตุใด

ก. แม่ช้าง เพราะนำมาทำเป็นแม่พันธุ์

ข. ลูกช้าง เพราะนำมาทำเป็นพ่อพันธุ์

ค. แม่ช้าง เพราะเมื่อคล้องเอาแม่ช้าง ลูกช้างจะตามมาเอง

ง. ลูกช้าง เพราะฝึกง่าย และปล่อยแม่ช้างเพื่อให้ลูกตัวใหม่อีก

๔). จริตของเหล่าหมอช้างที่เกิดขึ้นจากตำนานพระมอเต่า ข้อใดถูกต้อง

ก. ห้ามนำลูกและเมียเข้าป่าไปคล้องช้างด้วย

ข. ห้ามหมอช้างขี่คอช้างเชือกที่ตนคล้องได้ เพื่อเข้าป่าทำพิธีคล้องช้าง

ค. การฝึกช้าง จะต้องเรียกบอกก้องทุกครั้ง

ง. ถูกทุกข้อ

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย เรื่อง กลองกูย....

เล่าเรื่องโดย : พระครูหาญ ปัญญาโร เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ป่าอาเจียง
บ้านหนองบัว ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีชนชาติที่นับถือเป็นพี่น้องกัน เหมือนคลานตามกันมาจากท้องมารดาเดียวกัน ๔ ชนชาติคือ ไทย ลาว เขมร และส่วยหรือกูย ทั้ง ๔ ชนชาตินั้น นับถือพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้าเมืององค์เดียวกัน และอยู่ร่วมกันมาช้านานอย่างสันติสุข ต่อมาปีหนึ่ง เกิดอาเพศ ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้ข้าวยากหมากแพง ประชาชนเดือดร้อน

เจ้าเมืองจึงให้โหรหลวงทำนาย โหรหลวงทำนายว่า เกิดจากเจ้าที่เจ้าทางเทวาอารักษ์คลบนินดาล เพราะไม่ชอบทำเลที่สร้างเมืองในปัจจุบันนี้ และให้เจ้าเมืองนั้นไปสร้างเมืองใหม่ ซึ่งแต่เดิมนั้นเมืองอยู่ในเขตประเทศกัมพูชา และให้ย้ายเมืองหรือมาตั้งเมืองขึ้นไปทางทิศเหนือ ซึ่งเป็นเขตอีสานตอนล่างในปัจจุบัน

เมื่อเจ้าเมืองได้ฟังอย่างนั้นก็เลยได้รับสั่งให้ไพร่พลทั้ง ๔ เผ่า พวกกันย้ายมาตั้งเมืองใหม่ โดยไพร่พลทั้ง ๔ เผ่า ช่วยกันบุกสร้างถางพงซึ่งเป็นป่าที่ทึบมาก และช่วยกันทำงานอย่างไม่ย่อท้อ และไม่ยอมพักผ่อนจนเมืองนั้นจวนจะแล้วเสร็จ และการทำงานนั้น กองทัพต้องเดินด้วยท้อง ทั้งเรื่องอาหารการกิน ทั้งเรื่องขบถ่าย โดยเฉพาะเรื่องของการขบถ่ายนี้สำคัญมาก ครั้นจะไปปลดทุกข์ในป่าก็กลัวเสือ สิงห์ และสัตว์ร้าย ไพร่พลก็เลยปล่อยของเสี้ยวไว้ข้างๆกระท่อมและเพิงพักของตนเองเต็มไปหมด บางคนก็ไปปลดทุกข์ไว้ข้างกระท่อมของคนอื่นบ้าง

จนทำให้ชาวเมืองทั้ง ๔ เผ่าเดือดร้อน แม้แต่เจ้าเมืองก็มีอาจนได้ เพราะส่งกลิ่นเหม็นกิน จึงรับสั่งให้หาคนที่ถ่างเรียรด ทำความเดือดร้อนให้คนอื่น และถ้าหากทราบจะตัดหัวทั้งเผ่าเลย ครั้งแรกจึงรับสั่งให้ชาวไทยเข้าเฝ้า เมื่อเข้าเฝ้าแล้วจึงทรงถามว่า

“นี่แน่ะ อ้ายไทย ใครกินแล้วมาจีไว้แถวนี้ ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่ว เอ็งรู้ไหม”

คนไทยจึงตอบว่า “อ้อ...ทราบพระเจ้าข้า นี่คือ จีคน พระเจ้าข้า” ไทยไม่กล้าพูดความจริง จึงตอบเลียงเป็นกลางๆ

จากนั้นจึงทรงรับสั่งให้เขมรเข้าเฝ้า แล้วจึงถามว่า “นี่แน่ะ เจ้าเขมร เจ้ารู้ไหมว่าอะรา ซิบาย โม อัยจ แนะ (ใครกินข้าวแล้วมาจีไว้แถวนี้) และทำความเดือดร้อนให้ชาวบ้านเขา ถ้าข้ารู้ ข้าจะสั่งฆ่าให้ตายเลย”

เมื่อฝ่ายเขมรได้ยินอย่างนั้น จึงตอบแบบเป็นกลางว่า “ชะมาคเต็ง ขูมาค กะเคี้ยเต็งคะเนีย แนเฮย...อัยจมะนี้”

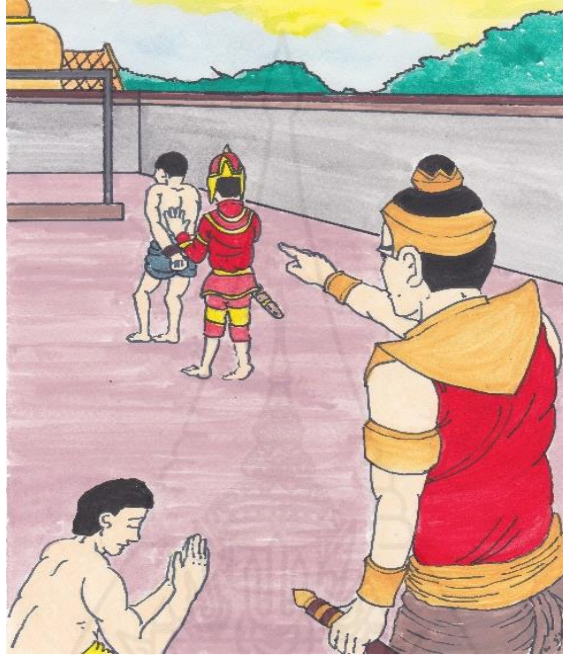
จากนั้นจึงสั่งให้คนลาวเข้าเฝ้าแล้วจึงทรงถามแบบเดียวกันว่า “เจ้าสูบว่า ไผกินเข้าแล้วมาจีไว้แถวนี้”

ชาวลาวตอบเช่นเดียวกันว่า “ข้าน้อยสู้พระเจ้าข้า จีคน จีคนแท้ๆ พระเจ้าข้า”

สุดท้ายจึงให้ชาวกูยเข้าเฝ้า พระราชาเมื่อเห็นคนกูย จึงทรงถามว่า “เฮีย กูยหมวงดิงแน ดาย จาโดย เจากลองแน(เจ้ารู้ไหมว่าใครกินแล้วมาจีไว้แถวนี้)” เมื่อคนกูยได้ยินเช่นนั้น ก็ตอบอย่างฉะฉานว่า “ไฮดิง ไฮดิง แน กลองกูย กลองกูย ฉะหมัด”

เจ้าเมืองจึงถามย้ำอีก ว่า “จริงหรือ อ้ายสาวที่เอ็งบอกว่า “กลองกูย” นั้นจริงหรือเปล่า”

ชาวภูยก็ตอบอย่างมั่นใจเป็นภาษาของตัวเองว่า “แน่นอน....กลองภูยก กลองภูยก จะหมัดละเมยเลย..” (กลองภูยกแปลว่า จี๊คน ซึ่งชาวภูยก็ตอบอย่างซื่อๆแล้ว เพราะทุกเผ่าเขาก็ตอบว่า จี๊คนๆๆ เขมรก็ตอบว่า อี้ยจมะหนี ซึ่งก็แปลว่าจี๊คนเช่นเดียวกัน

ผลสุดท้ายชาวส่วยหรือชาวภูยกก็ถูกประหารชีวิตเป็นจำนวนมาก ไม่มีคนสร้างเมืองสร้างประเทศเหมือนกับชนชาติอื่นๆเขา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงทุกวันนี้ ส่วนที่เห็นคือภาษาและวัฒนธรรมนั้น เป็นการจำสืบทอดกันมา จนถึงทุกวันนี้

อธิบายศัพท์

อาเพศ	เหตุที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติวิสัย ถือว่าเป็นางไม่ดี
เพิงพัก	สิ่งปลูกสร้างสำหรับพักชั่วคราวขนาดเล็ก ประกอบด้วยหลังคาปีกเดียว
ขมวด (ชะ-มวด, เขมร)	กระผม, ข้าพเจ้า
เต็ง	๕
ขมวด-กะเค็ย-เต็ง-คะเน็ย (เขมร)	กระผม-ก็เค็ย-๕-เหมือนกัน
อัยจ (อัจ, เขมร)	อุจจาระ
มะนี (ภาษาเขมร)	คน
ไผ (ลาว)	ใคร
ขน้อย, ข้าน้อย (ชะ-หน้อย, ลาว)	กระผม, ข้าพเจ้า
ฮู้ (ลาว)	๕
กวย, กวย (กวย)	คน
ไฮ (กวย)	กระผม, ข้าพเจ้า
ติง (กวย)	๕
กลอง (กวย)	อุจจาระ, ๕ เช่น กลองกวย แปลว่า๕คน

กิจกรรม

๑. ระบุคำภาษาถิ่น จากนิทานที่อ่าน แล้วบอกว่าเป็นภาษาของชนชาติใด พร้อมบอกความหมายของคำ

คำศัพท์	เป็นคำภาษาถิ่น เขมร/ลาว/กวย	ความหมาย

๒. ตอบคำถามจากนิทานที่อ่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความถูกต้อง และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ผิด

.....๑). สาเหตุของการย้ายมาตั้งบ้านเมืองใหม่ของ ๔ ชนชาติ เนื่องจากที่อยู่เดิม
เกิดอาเพศ แห้งแล้งและข้าวยากหมากแพง

.....๒). ทั้ง ๔ ชนชาติ ต่างมีเจ้าเมืองเป็นของตัวเอง

.....๓). การสร้างส้วมหรือที่สำหรับไว้ขับถ่าย ไม่มีความจำเป็นสำหรับ ๔ ชนชาติ

.....๔). ไพร่พลไม่กล้าไปขับถ่ายในป่า เพราะกลัวเสือ สิงห์ และสัตว์ร้าย
จึงขับถ่ายไว้ใกล้เพิงพัก

.....๕). คนเผ่าเขมร ลาว และไทย ต่างมีปฏิภาณไหวพริบในการพูดเอาตัวรอด

.....๖). คนเผ่ากูย ฉลาดแกมโกง คิดก่อนพูด จึงสามารถเอาตัวรอดจากการ
ถูกประหารได้

.....๗). คนเผ่ากูย ถูกประหารจำนวนมาก จึงไม่มีไพร่พลในการสร้างประเทศ
เป็นของตนเอง เหมือนชนเผ่าอื่น

๓. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครจากนิทานเรื่อง กลองกูย โดยนำคำที่กำหนด
ไปเติมในช่องว่างให้สัมพันธ์กับตัวละครในนิทานที่อ่าน

ใช้อ่านจ มั่งง่าย คนซื่อ เด็ดขาด ไม่คิดไตร่ตรองก่อนพูด

พระราชา	
คนเผ่ากูย	

๔. ระบุพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน ให้ตรงกับข้อคิดที่กำหนดให้

ข้อคิด	พฤติกรรมของตัวละครในนิทาน
การพูดโดยไม่ไตร่ตรอง	
จะทำความเดือดร้อนแก่	
ตนเองและผู้อื่น	

๕. นักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

จงยกตัวอย่างสถานการณ์ที่นำข้อคิดไปใช้

ข้อคิด.....

สถานการณ์ที่นำไปใช้.....

.....

.....

๖. นักเรียนได้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของชนเผ่ากูยอย่างไรบ้าง จงระบุ

ตอบ.....

.....

.....

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย เรื่อง กอนพยาอาเจียงคอน (ลูกพญาช้างเผือก)

เล่าเรื่องโดย : พระครูหาญ ปัญญาโร เจ้าอาวาสสำนักสงฆ์ป่าอาเจียง

บ้านหนองบัว หมู่ ๑๔ ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

มีหมู่บ้านแห่งหนึ่ง อยู่ถิ่นทุรกันดารห่างไกลมาก ดิฉชายป่าชายเขา ผู้ชายมี
หน้าทีดีดไม้ล่าสัตว์ ส่วนผู้หญิงเข้าป่าหาอาหารขุดหน่อไม้ ขุดเผือก ขุดมัน ตามกำลัง

มีผู้หญิงคนหนึ่ง ฐานะยากจน นิสัยชอบเอาเปรียบผู้อื่น เวลาเข้าป่าไปกับ
กลุ่มเพื่อนๆ ก็ไม่ยอมห่อข้าวห่อน้ำไปกิน ถึงเวลาก็ไปขอเขากิน จนเป็นที่เอือมระอา
ของเพื่อนๆ นานเข้าก็ไม่มีใครแบ่งปันนางอีก วันหนึ่ง นางหิวมาก ไปพบน้ำที่ขังใน
แอ่งเล็ก ที่ไม่ใช่ฝน้ำฝน แต่เป็นน้ำปัสสาวะของพญาช้าง ซึ่งเหยี่ยวใส่รอยเท้าไว้ ด้วย
ความที่หิวกระหายเป็นอย่างมาก นางจึงก๊วกน้ำนั้นดื่มกินจนอิ่ม

หลายเดือนต่อมา นางตั้งครรภ์ขึ้นมา จนคลอดลูกออกมา ลูกของนางมี
หน้าตาคล้ายช้าง โตขึ้นพอวิ่งเล่นได้ เพื่อนๆ ที่วิ่งเล่นด้วยกันก็ล้อเขาว่าเป็นลูกไม่มีพ่อ

ลูกของนางจึงกลับมาซักเฝ้าถามความจริงว่าพ่อของเธอคือใคร นางตอบลูกว่าแม่ไม่รู้เหมือนกัน สงสัยเป็นลูกของพญาช้างเผือกที่อาศัยอยู่ในป่า เพราะตอนนั้นแม่ดื่มน้ำปัสสาวะจากรอยเท้าพญาช้างเผือก ต่อมาก็ตั้งครรภ์และคลอดลูกออกมา

เด็กน้อยฟังคำบอกเล่าจากแม่แล้ว ก็เกิดความสงสัย อยากออกไปติดตามหาพ่อของตนเอง จึงขออนุญาตแม่เพื่อออกตามหาพ่อในป่าใหญ่ ตามที่แม่เล่าบอกให้ฟัง

เด็กน้อยเดินทางเข้าป่าใหญ่ พบอุปสรรคและต้องผจญภัยมากมาย ที่แรกเข้าไปก็พบเสือโคร่งตัวใหญ่นอนขวางทางอยู่ เสือจึงจะกินเด็กน้อย เพราะอาหารอันโอชะมาให้กินถึงที่ แต่เด็กน้อยบอกว่า ตนเองเป็นลูกพญาช้างเผือก กำลังออกตามหาพ่อ พอเสือโคร่งได้ยินเช่นนั้นก็เกิดความเกรงใจพญาช้างเผือก จึงปล่อยเด็กน้อยไปและบอกทางที่จะไปพบพญาช้างเผือก

เด็กน้อยเดินทางต่อไป จนมาพบหมีใหญ่นอนขวางทางอยู่ หมีใหญ่จึงจะกินเด็กน้อย เด็กน้อยก็บอกว่าตนเองเป็นลูกพญาช้างเผือก หมีใหญ่ได้ยินว่าเป็นลูกพญาช้างเผือกก็เกิดความเกรงใจหมีใหญ่หลีกเลี่ยงให้และบอกทางที่จะไปพบพญาช้างเผือก

เด็กน้อยเดินทางต่อไป มาพบสิงโต เด็กน้อยบอกเช่นเดิม สิงโตก็ช่วยบอกทางอีก เด็กน้อยผจญภัยไปพบสัตว์น้อยใหญ่อีกมากมาย จนสุดท้ายได้มาพบกับสุนัขจิ้งจอก สุนัขจิ้งจอกให้ความยำเกรงในพญาช้างเผือก จึงบอกทางแก่ลูกพญาช้างเผือก เด็กน้อยเดินทางต่ออีกหลายวันก็ได้พบพญาช้างเผือก ซึ่งมีลักษณะตาขาว เล็บขาว และเขี้ยวปากขาว

พญาช้างเผือกนอนขวางทางเด็กน้อยไว้ แล้วจะเข้าไปทำร้าย เด็กน้อยตะโกนว่าอย่าทำร้ายตน เพราะตนเป็นลูกพญาช้างเผือก เมื่อเด็กน้อยแอบอ้างถึงตน พญาช้างเผือกจึงแสดงตนว่าตัวเองคือพญาช้างเผือก เด็กน้อยดีใจมาก แต่พญาช้างเผือกไม่ยอมเชื่อง่ายๆว่าเด็กที่อยู่ตรงหน้าคือลูกของตนจริงๆ จนกว่าจะผ่านการพิสูจน์ก่อน โดยบอกกับเด็กน้อยว่าถ้าเป็นลูกของตนจริง จะต้องขึ้นมามีคอกของตนให้ได้ โดยจะต้องขึ้นทางด้านหางเท่านั้น ถ้าตกลงมาจะเหยียบให้ตาย เด็กน้อยรับคำ อธิษฐานจิตแล้วรีบเกาะหางและป่ายปีนขึ้นไปจนได้ขึ้นคอกพญาช้างเผือกได้อย่างรวดเร็ว

ฝ่ายพญาช้างเผือก सबังคอย่างไร เด็กน้อยก็ไม่หล่นจากคอก จึงทำให้ตกลงใจเชื่อว่าเป็นลูกของตนจริงๆ

เมื่อพ่อถูกขูดกันจนเข้าใจ และอยู่ในป่าเป็นเวลาไม่นานนัก เด็กน้อยจึงได้ชวนพญาช้างเผือกผู้เป็นพ่อให้เข้ามาอยู่ในหมู่บ้านด้วยกัน เมื่อพญาช้างเผือกเข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น จากที่เคยเป็นหมู่บ้านที่แห้งแล้งกันดาร ก็กลับมีแต่ความอุดมสมบูรณ์ ฝนตกต้องตามฤดูกาล ชาวบ้านก็อยู่กันอย่างสามัคคีสงบสุข ต่างให้ความเคารพพญาช้างเผือกโดยทั่วกัน

ชาวภูยกับช้าง จึงมีความผูกพันกัน โดยนำช้างมาเลี้ยงไว้เป็นสมาชิกคนหนึ่ง ในครอบครัว ซึ่งพบเห็นได้จวบจนทุกวันนี้

อธิบายศัพท์

กัณดาร	อัครคัต, ฝืดเคือง, ลำบาก, แห้งแล้ง เช่น กัณดารข้าว กัณดารน้ำ
กลอย	ชื่อไม้เถามีหนาม มีหัวกลมใหญ่อยู่ใต้ดิน หัวดิบมี พิษเบื่อเมา แต่เมื่อผ่านการแช่น้ำและนำมานึ่ง หรือต้มให้สุกแล้วกินได้
เสปียง	อาหารที่เอาไปกินระหว่างเดินทางไกล, อาหารที่ เก็บไว้สำหรับบริโภค, มักใช้เข้าคู่กับคำว่าอาหาร เป็น เสปียงอาหาร
ตั้งครรรภ์	เริ่มมีครรภ์
สุนัขจิ้งจอก	ชื่อหมาชนิดหนึ่ง ขนตามลำตัวสีเทาอมน้ำตาล มี ขนลักษณะคล้ายอนม้าบริเวณไหล่ ปากแหลม หูตั้งแหลมตรง หางเป็นพวง เขี้ยวและฟันคมมาก
พิสูจน์	บ่ง, ชี้แจงให้รู้เหตุผล, ทดลองให้เห็นจริง, ทดลอง หาความจริง
สะบัด	เคลื่อนไหวหรือทำให้เคลื่อนไหวไปมาอย่างรวดเร็ว และแรง เพื่อให้สิ่งที่ติดอยู่หลุดกระเด็นไป
ชาวภูย, ชาวกวย	ชนเผ่าชาติพันธุ์หนึ่ง อาศัยอยู่ในเขตภาคอีสาน ตอนใต้ของไทย
ช่างเผือก	ช่างพลายรูปงาม งาเรียวยาว กายสีดอกบัวแดง ขนตัวขมละสองเส้น ขนโคมค สีน้ำผึ้งโปร่ง ขนบรรทัดหลังสีน้ำผึ้งโปร่งเจือแดง ขนหูสีขาว ขนหางสีน้ำผึ้งเจือแดงแก่ ตาขาวเจือเหลือง เพดานปากขาวเจือชมพู อ้นทะ โกศขาวเจือชมพู เล็บขาว เจือเหลืองอ่อน หูและหางามพร้อม เสียงดังแตงอน

กิจกรรม

๑. โยงคำทางซ้ายมือ ให้สัมพันธ์กับความหมายคำทางด้านขวามือ

กัณดาร		 เปิดเผยข้อความที่ต้องการปิดบัง
กลอย		 เริ่มมีครรภ์
เสปียง		 ปากแหลม หูตั้ง เขี้ยวและฟันคมมาก
ตั้งครรภ์		 อึดคัด, ฝืดเคือง, ลำบาก, แห้งแล้ง
หมาจิ้งจอก		 อาหารที่เอาไปกินระหว่างเดินทางไกล
พิสูจน์		 ชี้แจงให้รู้เหตุผล, ทดลองให้เห็นจริง
สะบัด		 ซื่อไม่เถามีหนาม มีหัวกลมใหญ่อยู่ใต้ดิน

๒. เรียงลำดับเรื่องราวนิทาน เรื่อง กอนพญาอาเจียงดอน ให้ถูกต้อง โดยเติมตัวเลข ๑-๘ ลงในช่อง หน้าข้อความ

	เด็กน้อย เดินทางเข้าป่าเพื่อออกตามหาพ่อ ได้พบอุปสรรคและสัตว์มากมาย เช่น หมี สิงโต หมาจิ้งจอก
	หญิงสาวคนหนึ่ง เข้าป่าไปขุดกลอยขุดมัน หิวจัด จึงดื่มน้ำปัสสาวะข้างจากแอ่งน้ำเล็กๆแห่งหนึ่ง
	หลายเดือนต่อมา นางตั้งครรภ์ และคลอดลูกออกมา หน้าตาดคล้ายช้าง
	ลูกชายของนาง ถูกเพื่อนๆล้อว่า ลูกไม่มีพ่อ จึงถามความจริงจากแม่ ในที่สุดจึงออกตามหาพ่อ ซึ่งเป็นช้างในป่า
	พญาช้างเผือกไม่เชื่อ จึงพิสูจน์ โดยให้เด็กขึ้นขี่คอ แต่ต้องขึ้นทางด้านหางแล้วสะบัดให้หล่น แต่เด็กน้อยไม่หล่น จึงยอมเชื่อว่าเป็นลูกของตน
	เมื่อพญาช้างเผือกมาอยู่ในหมู่บ้าน จึงเกิดความอุดมสมบูรณ์ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล ชาวบ้านอยู่กันอย่างมีความสุขตลอดมา
	เด็กชวณพญาช้างเผือกผู้เป็นพ่อ ให้เข้ามาอยู่กับแม่ ภายในหมู่บ้าน
	ในที่สุด จึงได้พบพญาช้างเผือกผู้เป็นพ่อ แต่พญาช้างเผือกจะทำร้ายเด็กน้อย เด็กน้อยจึงบอกความจริงว่าตนเป็นลูกของพญาช้างเผือก

๓. ระบุตัวละคร ให้ตรงกับลักษณะพฤติกรรมในนิทานที่อ่าน

ตัวละคร	พฤติกรรมในนิทาน
	มักเอาเปรียบ เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น
	ไม่เชื่อสิ่งใดโดยง่าย จนกว่าจะผ่านการพิสูจน์ให้เห็นความจริง
	แม้พบอุปสรรคมากมาย ก็ไม่ย่อท้อก็จนประสบความสำเร็จ

๔. บอกข้อคิดที่ได้จากพฤติกรรมของตัวละครในนิทานที่กำหนดให้

ข้อคิด	พฤติกรรมของตัวละครในนิทาน
.....	พญาช้างเผือก ผู้เป็นที่ยำเกรงของสัตว์น้อยใหญ่ ไม่เชื่อเด็กน้อยที่อ้างว่าเป็นลูกของตน จนกว่าจะพิสูจน์ให้รู้ความจริง จึงยอมเชื่อได้
.....	
.....	
.....	

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในสถานการณ์อย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

.....

.....

.....

๖. วิเคราะห์คุณค่าจากนิทานเรื่อง กอนพยาอาเจียงดอน โดยทำเครื่องหมาย

X ทับอักษร ก ข ค หรือ ง ที่หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑). วิถีชีวิตของชาวภูเขา ผู้หญิงมีหน้าที่อะไร

ก. หาของป่ามาทำอาหาร ข. เข้าป่าตัดฟืนมาเผาถ่าน

ค. อยู่เหย้าเฝ้าเรือน ง. หาเลี้ยงสามี

๒). ลักษณะของช้างเผือก ข้อใดถูกต้องทั้งหมด

ก. กายขาว หางขาว ขนหูขาว ข. ตาขาว เล็บขาว เพดานปากขาว

ค. งาขาว กายขาว หางขาว ง. อวัยวะทุกอย่างขาวทั้งตัว

๓). ชาวคูยมีความสัมพันธ์กับช่างอย่างไร

ก. ทำมาหาเงินร่วมกัน

ข. ใช้ช่างทำงานหนักร่วมกัน

ค. ชาวคูยมีคาถาบังคับช่างได้

ง. ชาวคูยนำช่างมาเลี้ยงไว้เป็นสมาชิกในบ้าน

๔). ชาวคูยมีความเชื่อว่า ช่างเผือก เป็นช่างเช่นไร

ก. เป็นช่างอัปลักษณ์

ข. เป็นช่างมงคล

ค. เป็นช่างที่แข็งแรงที่สุด

ง. เป็นช่างประหลาด

บทที่ ๔ นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว เรื่อง ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห

เล่าเรื่องโดย : นายจิรวัดน์ สมานมิตร

อดีตประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

มีเศรษฐีสองพี่น้องอยู่กันมาตั้งนาน แต่ก็ไม่ได้ลูกสักคน เลยไปบวงสรวงขอกับเทวดาที่ต้นไม้ใหญ่ท้ายหมู่บ้าน ต่อมาอีกไม่นาน ก็ได้ลูกชายคนหนึ่ง สองพี่น้องเลี้ยงดูอย่างดี

เด็กน้อยผู้นี้ มันแปลกกว่าผู้อื่นคือ มันกินจุ กินมาก นมแม่ก็ดูดเอาดูดเอา จนนมแม่ไม่พอ ไปหานมวัวมาให้ดื่มจึงอิ่ม เลี้ยงไม่ทันเท่าไร ก็เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะกินเยอะ ขนาดอายุแค่ปีเดียว กินข้าวหมกคราวละเจ็ดหวด ไม่นานเงินทองข้าวของที่สะสมไว้ของเศรษฐี ก็น้อยลง ๆ อาหารดี ๆ ที่จะกิน ก็เริ่มหายาก ออกไปหาปูหาปลาเอง ยังได้มาไม่พอให้ลูกกิน

เศรษฐีจะเอาเงินที่เหลือก้อนสุดท้ายไปซื้อปลาหลายเกวียน เอามาทำปลา แดกเก็บไว้ให้ลูกกิน ลูกกินข้าวกับปลาแดกแต่ละมื้อ หมดข้าวเจ็ดหวด หมดปลาแดก เจ็ดไห

ลูกชายคนนี้สร้างความทุกข์กังวลใจให้พ่อแม่อยู่ทุกวัน ด้วยเขากินจุมาก จน ข้าวในยุ้งในฉางไม่พอกิน ครอบครัวอื่นนั้นนั่งข้าวเหนียวทีละหวดก็กินได้ทั้งวัน แต่ลูก ชายคนนี้ก็กลับกินข้าวหมดทีละเจ็ดหวด กินปลาร้าหมดทีละเจ็ดไห ใครๆจึงเรียกเขาว่า “บักเจ็ดหวดเจ็ดไห”

พ่อแม่ออกไปหาอาหารการกินมาได้เท่าไรก็ไม่พอเลี้ยงลูก ข้าวมีเท่าไรก็ไม่เหลือ เงินทองจึงร่อยหรอ ฐานะจึงอยากจนลงเรื่อยๆ สร้างความทุกข์กังวลใจให้กับ สองสามีภรรยายิ่งนัก

“ข้าว่าลูกเรานี้คงจะเป็นยักษ์เป็นมารมาเกิดเพื่อจองล้างจองผลาญเราแน่ๆ เราไม่ควรเลี้ยงมันไว้เลยนะ” ผู้เป็นสามีปรารถนาขึ้นในคำวันหนึ่ง หลังจากกลับมาจากรไแล้ว ไม่มีข้าวกิน เพราะข้าวที่นึ่งไว้แต่เช้า ลูกชายกินหมดไม่มีเหลือ

“ตามใจเถอะ” ผู้เป็นภรรยาตอบเสียงอ่อนด้วยความอิดโรยและหิวโหย

เช้าวันต่อมาพ่อจึงบอกลูกชายว่าจะพาไปตัดต้นไม้ ลูกชายตกลง แต่มีข้อแม้ว่าพ่อจะต้องหาพรวัวไต้ที่มีขนาดที่เขาต้องการคือ

“พรวัวไต้ใหญ่ๆแบกใส่บ่าบังใบหู คมมันหนาๆทุๆ”

พ่อจำใจต้องหาพรวัวไต้ที่ลูกต้องการมาให้ ได้แล้วเจ็ดหวดเจ็ดไหก็แบกเข้าไปตามหลังพ่อไปตัดต้นไม้ พ่อเลือกคูดั้งไม้ที่ใหญ่ที่สุดจึงฟัน พอดั้งไม้ใกล้จะหักครีกลงมา พ่อก็ร้องบอกเจ็ดหวดเจ็ดไหว่า “เร็วๆ ลูกวิ่งไปรับ”

เจ็ดหวดเจ็ดไหวิ่งไปคอยรับต้นไม้ที่ล้มครีกลงมาพอดี

พ่อเห็นดังนั้น ก็รีบกลับบ้านไปบอกเมียว่า “ลูกชายของเราตายแล้วหละ ถูก คูดั้งไม้ทับตาย” พุดยังไม่ทันขาดคำ ก็ได้ยินเสียงลูกร้องถามมาว่า “พ่อเอาดั่งไม้วางไว้ที่ ไหน”

พ่อมองตาค้างแต่ก็บอกลูกว่า “เอาวางไว้ที่ท่อน้ำเถอะ มันจะได้ไม่เกะกะ” ลูก จึงแบกต้นไม้ไปโยนโครมไว้ที่ท่อน้ำ

ขณะนั้นมีเรือลำเกาล่องมาค้าขาย เมื่อเห็นมีต้นไม้ขนาดใหญ่ขวางอยู่จึงตีฆ้องร้องป่าวหาคนมายกต้นไม้ออกจากท่าน้ำได้ จะให้รางวัลเป็นสินค้าที่นำมาขายมากมาย

ชาวบ้านชาวเมืองต่างออกมาอาสา แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่มีใครสามารถยกออกได้ เพราะต้นไม้มีขนาดใหญ่มาก

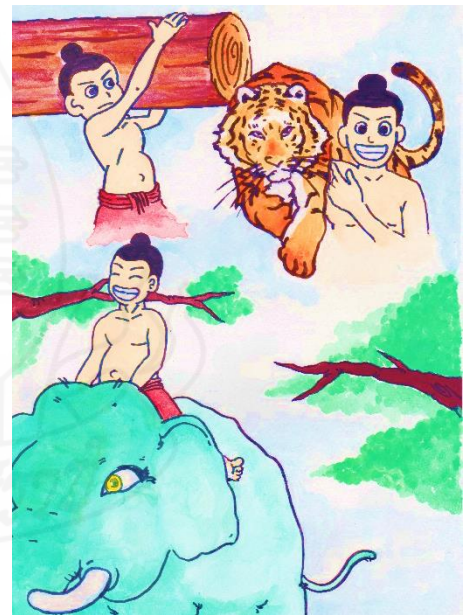
ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหได้ยื่นข่าว จึงอาสาไปยกออกให้อย่างง่ายดายเหมือนตอนแบกมา จึงได้รับรางวัลเป็นเสื้อผ้าอาหารมากมายจากนายสำเภา กระนั้นพ่อก็ยังไม่เลิกล้มแผนการกำจัดท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห ลูกของตัวเอง

เช้าวันต่อมาจึงบอกลูกว่า “วันนี้พ่อจะพาไปจับแมวป่ากันนะลูก”

เจ้าเจ็ดหวดเจ็ดไหเดินตามพ่อเข้าไปในป่า เดินวกไปจนถึงป่าลึก พ่อพาแอบอยู่หลังพุ่มไม้ เห็นเสือลายพาดกลอนนอนอยู่ พ่อก็กระซิบบอกว่า “นั่นแหละคือแมวป่า จับให้ได้นะลูก”

ว่าแล้วพ่อก็หันหลังกลับ วิ่งแจวอ้าวถึงบ้านก่อน แล้วบอกเมียว่า “ลูกชายของเราตายแล้ว หละ ลูกเสือมันจับกิน” พูดยังไม่ทันขาดคำลูกชายก็ร้องถามขึ้นมาว่า “พ่อเอาแมวไว้ที่ไหน”

พ่อมองดูลูกชายแบกเสืออยู่บนบ่าจนตาค้าง ร้องตอบลงไปด้วยเสียงอันสั้นเทาว่า “เอามันไปทิ้งป่าเสียเถอะลูก” ได้ยินดังนั้นแล้ว เจ้าเจ็ดหวดเจ็ดไหก็แบกเสือหมายจะเอาไปทิ้งป่า บังเอิญระหว่างทางได้พบกับพระราชา พระราชาอยากได้เสือไปเลี้ยงไว้ เจ็ดหวดเจ็ดไหก็ยกให้โดยง่ายดายและ ได้รับรางวัลเป็นแก้วแหวนเงินทองมากมายกลับมาให้แม่ แต่กระนั้นผู้เป็นพ่อก็ไม่เลิกล้มแผนการที่จะกำจัดท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหอยู่ดี

เช้าวันต่อมาบอกลูกชายว่า “วันนี้พ่อจะพาเจ้าไปจับช้างนะลูก” ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห ออกเดินทางตามพ่อเข้าไปในป่าลึก

พ่อพาเดินเข้าไปในป่าลึกจนพบช้างพลายตัวใหญ่ พ่อจึงบอกลูกว่า

“นั่นแหละช่าง จับเอาไว้ให้ได้นะลูก”ว่าแล้วพ่อก็หันหลังกลับวิ่งหนีลูกกลับบ้านอีกครั้ง และบอกเมียว่า “ลูกของเราตายแล้วแหละ ลูกช่างมันเหยียบเอา” พุดยังไม่ทันขาดคำก็ได้ยินเสียงลูกชายร้องถามขึ้นมาว่า “พ่อเอาช่างไว้ที่ไหน”

พ่อมองดูลูกชายแบกช่างอยู่บนบ่าจนตาข้าง และบอกให้ลูกเอาไปทิ้งป่าเช่นเมื่อวันก่อน และท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหก็ได้พบพระราชมา ได้เอาช่างแลกสมบัติจากพระราชมาให้แม่อีกเช่นเคย ผู้เป็นพ่อก็ยังไม่ได้เลิกความตั้งใจอีก

คราวนี้วางแผนไปหายักษ์ หวังจะให้ยักษ์จับกินเสียเลย จึงบอกลูกว่า “ลูกเอ๋ยฐานะเรายากจน เงินทองก็ไม่ค่อยมี นางยักษ์ที่อยู่กลางป่าก็มาข่มเงินพ่อไปหลายปี ไม่เอามาคืนสักที ลูกจงไปทวงเงินมาให้พ่อเถอะ”

เจ็ดหวดเจ็ดไหคนซื่อก็เดินทางเข้าป่าตามหาบ้านของยักษ์โดยไม่คัดค้าน

โต้แย้งแต่อย่างใด คราวนี้เจ็ดหวดเจ็ดไหหายไปหลายวัน พ่อกับแม่เริ่มคิดถึงลูกชายและบ่นเสียใจ แต่ก็แก้ไขอะไรไม่ได้แล้ว ไม่มีใครหนีรอดไปจากเงื้อมมือของนางยักษ์ได้หรอก “ลูกอาจไปไม่ถึงเมืองยักษ์ก็ได้” ทั้งสองจึงได้แต่ปลอบใจกัน

หลายวันต่อมา ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหก็กลับมาพร้อมห่อเงินห่อทอง มาถึงที่ห้องโถง และบอกพ่อว่า “นี่เงินของนางยักษ์” พ่อกับแม่ดีใจจนน้ำตาไหล “โอ ลูกกลับมาแล้ว ต่อไปนี่ลูกไม่ต้องไปไหนแล้วนะ”

นับแต่นั้นมาท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหก็อยู่กับพ่อแม่อย่างมีความสุข

อธิบายศัพท์

ร้อยหอร	ค่อยหมดไป, หมดสิ้นไปทีละน้อย เช่น เงินทอง ร้อยหอร
จงล้าจงผลาญ	ผูกใจเจ็บคิดจะทำการแก้แค้นให้ได้
ปลาแดก	ปลาร้า ทำด้วยการหมักปลาสดด้วยเกลือ
หวด	ภาชนะอย่างหนึ่งสำหรับนั่งของหรือนั่งข้าว เหนียว ทำด้วยไม้ไผ่สานหรือดินเผา
ไห	ภาชนะเคลือบดินเผา มีปากเล็ก ก้นเล็ก กลาง ป่อง สำหรับใส่ ปลาร้าหรือเกลือ เป็นต้น
จุ	มาก เช่น กินจุ
ยุ่ง, ฉาง	สิ่งปลูกสร้างสำหรับเก็บข้าวเปลือก ประจำบ้าน
อิดโรย	อ่อนเพลีย, ละเหี่ยว
ช่างพลาย	ช่างตัวผู้
เรือสำเภา	เรือเดินทะเลชนิดหนึ่งแบบจีน ใช้แล่นด้วยใบ
หม้อ	เครื่องดินชนิดหนึ่ง ทำด้วยโลหะผสม รูปร่างเป็น แผ่นวงกลม มีปุ่มนูนกลมตรงกลางสำหรับตี มี ขอบยื่นออกมารอบตัวเรียกว่าใบจักร มีหลาย ชนิด เช่น หม้อชัย หม้อวง
เสื่อลายพาดกลอน	เสื่อโคร่ง เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม กินเนื้อ คุร้าย เป็นเสื่อที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาเสื่อชนิดต่างๆ

กิจกรรม

๑. นำอักษรหน้าข้อความด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อความด้านซ้ายมือ
ให้ได้ความหมายสัมพันธ์กัน

.....ร่อยหรอ	ก. ปลาร้า
.....จงล้างจงผลาญ	ข. ภาชนะสำหรับใส่ปลาร้าหรือเกลือ
.....ปลาแดก	ค. สิ่งปลูกสร้างสำหรับเก็บข้าวเปลือก
.....หวด	ฅ. เครื่องตีชนิดหนึ่ง วงกลม มีปุ่มนูนตรงกลาง
.....ไห	ง. หมดสั้นไปที่ละน้อย
.....ยุ่ง, ฉาง	จ. จังหวัด ภาชนะสำหรับนั่งข้าวเหนียว
.....อิดโรย	ฉ. ใช้เล่นด้วยใบ
.....ซ้างพลาย	ช. ผูกใจเจ็บคิดจะทำการแก้แค้น
.....เรือสำเภา	ฌ. ซ้างตัวผู้
.....ม็อง	ญ. อ่อนเพลีย, ละเหยีย

๒. ตอบคำถามจากนิทานที่อ่าน โดยเขียน ✓ ลงในช่องที่ใช้หรือไม่ใช่

ข้อ	ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
๑.	ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหกินจุมมาก จนพ่อแม่อดอยากหิวโหย		
๒.	เงินทองของเศรษฐีร่อยหรอ ฐานะอดอยากจนลงเรื่อยๆ		
๓.	แต่เศรษฐีและภรรยาที่ยังรักลูก ไม่เคยคิดจะทอดทิ้ง		
๔.	เศรษฐีหลอกพาลูกไปให้แมวป่าจับกิน		
๕.	พ่อแม่เสียใจที่หลอกลูกไปให้ยักษ์จับกินและรู้สึกคิดถึงลูก		
๖.	ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห ปรานได้ทั้งเสื่อ ซ้าง และยักษ์		
๗.	พระราชาราชขอซื้อยักษ์จากท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห		
๘.	ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไหเอาชนะพ่อแม่ด้วยความดีและความกตัญญู		

๓. เขียนลักษณะนิสัยของท้าวเจ็ดหาดเจ็ดไหและพ่อ ลงในช่องว่างที่กำหนด

ลักษณะนิสัยของท้าวเจ็ดหาดเจ็ดไห

ลักษณะนิสัยของพ่อ

๔. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

“แม่พ่อแม่จะคิดร้าย แต่ท้าวเจ็ดหาดเจ็ดไห ก็ไม่เคยจะคิดโกรธ และรอดพ้น จากภัยร้ายทุกครั้ง ได้แก้วแหวนเงินทองของรางวัลจากพ่อค้า พระราชา และจากยักษ์ ก็นำมามอบให้แก่พ่อแม่ เพื่อตอบแทนบุญคุณทุกครั้ง”

๑). จากข้อความนี้ นักเรียนได้รับข้อคิดอะไร และจะนำไปใช้อย่างไร

ข้อคิด.....

สถานการณ์ที่นำไปใช้.....

๒). นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับข้อคิดที่ว่า “คนกตัญญู ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ตอบ.....

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว เรื่อง ขี้เหล้าเหล่านหม้อ

เล่าเรื่องโดย : นายจิรวัดน์ สมานมิตร

อดีตประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

นานมาแล้วมีเศรษฐีผู้ใจบุญท่านหนึ่ง แทะชอบทำบุญเป็นชีวิตจิตใจ ขอให้ได้ทำบุญ จะทำทุกอย่าง ดังคำที่คนอีสานพูดไว้ว่า “แสงให้ แสงรวย แสงให้ แสงได้หลาย” เป็นคนรายน้ำใจ ไปไหนคนก็รักนับถือ ไปไหนคนรักคนอารีกับไมตรีจิตของเขา

เศรษฐีผู้ใจบุญ มีลูกชายคนเดียว เป็นคนขี้เกียจไม่เอาถ่าน ลูกเมียก็ไม่มี ลูกชายเศรษฐี เอาอย่างเดียวคือกินเหล้า กินแล้วก็กินอีก กินจนติด เพื่อนฝูงก็มาก เพราะรวยมีเงินเลี้ยงคนอื่น เพื่อต้องการความเป็นเพื่อนแค่นั้นเอง ส่วนเพื่อนทั้งหลายก็หลอกกินฟรีไปวันๆ

หลายปีต่อมา เศรษฐีใจบุญตายลง ลูกชายเศรษฐีเป็นผู้รับมรดกแต่เพียงผู้เดียว เขาไม่สนใจการบริหาร ไม่รู้จักรักษาทรัพย์ที่พ่อให้ไว้ ต้มกินจนเมามาย ไม่นานฐานะความเป็นอยู่ของเขาก็จกลง ไม่มีที่อยู่อาศัย ขอทานเขากินไปวัน ๆ ความทุกข์ยาก

อย่างแสนสาหัสเริ่มเข้ามาแทนที่ เขาไปหาเพื่อนที่ไหนก็ไม่มีใครให้กิน ความทุกข์เวทนามีมากยิ่งขึ้น

ด้วยเคราะห์บุญกุศลของเศรษฐีผู้ใจบุญที่ตายไปแล้ว จึงได้ไปเกิดเป็นเทวดาผู้ใหญ่ในสวรรค์ ด้วยความเป็นห่วงลูก จึงใช้ตาทิพย์มองมายังพื้นโลก เห็นลูกชายของตนได้รับทุกข์เวทนามีหนัก หัวอกผู้เป็นพ่อสลดหดหู่ยิ่งนัก ด้วยความเป็นห่วงลูก เทวดานั้นจึงได้ลงมาหาลูกของตน สอนให้ลูกรู้จักทำมาหากินและให้รู้จักประหยัดเมื่อมีเงิน

ลูกชายเมื่อฟังแล้วก็รับปากว่า จะกลับตัวเป็นคนดี จะเลิกเหล้าเด็ดขาด เขาบอกกับเทวดาผู้เป็นพ่อของเขาว่า เขาจะเริ่มต้นอย่างไร เขาไม่มีทุนรอนอะไร เทวดาผู้เป็นพ่อจึงส่งหม้อดินให้เขาใบหนึ่ง แล้วบอกว่า “เจ้าจงรักษาหม้อดินนี้ให้ดี หากเจ้าต้องการเงินทอง เจ้าก็เอามือล้วงเข้าไปหยิบมาใช้ได้ดั่งใจคิด แต่มีข้อแม้ว่าอย่าทำแตก” ลูกชายเศรษฐีก็รับคำพ่อ

เช้าของวันรุ่งขึ้น ลูกชายเศรษฐีชี้เหล่า ก็เอามือล้วงดูว่าที่พ่อบอกนั้นจะจริงหรือเปล่า เป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนัก มือของเขาสัมผัสกับเงินทองมากมาย เขาอดเหล้าได้เพียงครั้งวันเท่านั้น ก็ลืมคำพ่อที่สั่งสอนเสียสิ้น

เขากลับมาดื่มกินอย่างหนักวันหนึ่งเขากินเหล้าแล้วก็เดินทางไปหาเพื่อน ระหว่างทางเขานึกสนุกขึ้นมา จึงได้โยนหม้อขึ้นสูงๆ แล้วก็วิ่งไปรับ ปากก็พูดว่า “โ๊ะะ ๆ โ๊ะะ...โ๊ะะ ร่วง” พอรับหม้อได้เขาก็โยนใหม่ แล้วก็วิ่งไปรับ ปากก็พูดว่า “โ๊ะะ ๆ โ๊ะะ...โ๊ะะ ร่วง”

เขาทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ในระหว่างเดินทาง แล้วก็วิ่งไปรับ ปากก็พูดว่า “โ๊ะะ ๆ โ๊ะะ...โ๊ะะ ร่วง”

คราวนี้หม้อในมือเขาเกิดร่วงจริงๆ หม้อใบนั้นจึงตกแตก

ชี้เหล่าตกใจมาก เขาคิดถึงคำพ่อที่บอกไว้ เขารู้สึกเสียใจในการกระทำของตัวเองมาก

เขาไม่มีโอกาสอีกแล้วในชีวิตนี้...เขาไม่ได้ล้วงเงินทองในหม้อเก็บไว้ เพื่อใช้
จ่ายในวันข้างหน้าเลย เขาไม่ได้เก็บเงินไว้เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลตนเองเลย เขาไม่มี
เงินสำรองอะไรทั้งสิ้น...หมดแล้วทุกอย่าง

อธิบายศัพท์

แสง	ยิ่ง, มาก
อารี	เอื้อเฟื้อ, มีแกใจ, มีใจเฟื้อแผ่
ไมตรี	ความเป็นเพื่อน, ความหวังดีต่อกัน
ไม่เอาถ่าน	ไม่รักดี, ไม่ทำกรงาน
มรดก	ทรัพย์สินที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ
ทุกขเวทนา	ความรู้สึกล้มสบายกายไม่สบายใจ, ความรู้สึกเจ็บปวดทรมาน
ตาทิพย์	ตาที่สามารถดูอะไรเห็นได้หมด
ทุนรอน	ทรัพย์สินที่มีไว้ใช้สอยหาผลประโยชน์
อัศจรรย์	แปลก, ประหลาด
พยาบาล	ดูแลคนไข้, ปรนนิบัติคนไข้

กิจกรรม

๑. เลือกคำที่กำหนด เติมลงในช่องว่าง ให้ได้ใจความสมบูรณ์

อารี, ประมาท, ทุกขเวทนา, ตาทิพย์, มรดก

- ๑). เขามัวเมาจน.....เดินเลื้อย ไม่อาจรักษาอาชีพการงานตนเองไว้
- ๒). คุณครูเหมือนมี.....มองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนทุกคน
- ๓). อีกาดำ เป็นสัตว์มีจิตใจง้าวัด.....ต่อเพื่อนฝูง ยามเจอเหยื่อมักเรียกเพื่อนๆ มากิน
- ๔). วรรณกรรมไทย เป็น.....ทางวัฒนธรรม ที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ
- ๕). คนที่ออกตัวยุทธต่อบิดามารดา ย่อมได้รับ.....แสนสาหัส ในอเวจีมหานรก

๒. นำลักษณะนิสัยของตัวละครจากนิทานเรื่อง ชี้เหล้า เหล่นหม้อ ไปเติมในช่องว่าง

ใจบุญสุนทาน ชอบสนุกสนาน มองการณ์ไกล ชี้เหล้า ไม่เอาถ่าน
ขยันทำงาน ประมาทในชีวิต รักลูกมาก เกียจคร้าน เป็นที่รักและนับถือ

เศรษฐี	
ลูกชายเศรษฐี	

๓. ตอบคำถามจาก นิทานเรื่อง ชี้เหล้า เหล่นหม้อ โดยทำเครื่องหมาย X ทับอักษร

ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

- ๑). ลูกชายเศรษฐี เป็นคนเช่นไร
- ก. ขยันทำมาหากิน ข. ใจบุญสุนทาน
- ค. ชี้เกียจ ไม่เอาถ่าน ง. หน้าใหญ่ ใจนักเลง
- ๒). เมื่อเศรษฐีตายไปแล้ว ลูกชายประพฤติดนอย่างไร
- ก. ไม่ทำการทำงาน ข. ไม่รักษาทรัพย์สินและมรดก
- ค. คิดเหล้าและคบเพื่อนไม่ดี ง. ถูกทุกข้อ

- ๓). เมื่อตายไปแล้ว เศรษฐีได้ไปเกิดเป็นอะไร ที่ไหน
- เป็นเทวดา บนสวรรค์
 - เป็นเปรต ในนรก
 - เป็นวิญญานล่องลอย ในโลกมนุษย์
 - เป็นศิบรรพบุรุษคอยช่วยเหลือลูก ในโลกมนุษย์
- ๔). เมื่อเศรษฐีเฝ้าดูลูกเป็นขอทาน รู้สึกสลดหดหู่และสงสาร จึงลงมาช่วยลูก ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่เศรษฐีช่วยลูก
- สอนให้รู้จักทำมาหากิน
 - สอนให้เป็นคนประหยัด
 - สอนให้เลิกเหล้า
 - สอนให้สบาย อยากรู้เงินให้ล้วงเอาจากหม้อ
- ๕). มรดกที่เศรษฐีมอบให้ลูก สิ่งใดมีค่ามากที่สุด
- หม้อวิเศษ
 - คำสั่งสอนและปัญญา
 - ทรัพย์สินเงินทอง
 - ลักษณะนิสัยของลูกชายเศรษฐี
- ๖). ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ลูกชายเศรษฐี ทำหม้อวิเศษแตกแตก
- เมาเหล้าและขาดสติ
 - เกิดความคึกคะนองและประมาท
 - มีเงินพอทำทุนในการประกอบอาชีพแล้วจึงโยนหม้อทิ้ง
 - นึกสนุก เอาหม้อมาโยนเล่นจนตกแตก
- ๗). ลูกชายเศรษฐี ควรล้างเงินทองจากหม้อมาเก็บไว้ เพื่อสิ่งใด
- เพื่อจะได้กลับมาเป็นเศรษฐีเหมือนพ่อ
 - เพื่อเอาไว้ใช้จ่ายคราวจำเป็น เช่นค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น
 - เพื่อ เอาไว้ซื้อเหล้าเลี้ยงเพื่อนๆ จะได้มีเพื่อนเยอะๆเหมือนเดิม
 - ถูกทุกข้อ

๔. อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ลูกชายเศรษฐี เป็นคนขี้เกียจ ดิดเหล้า ไม่เอาถ่าน ไม่รักษามรดกที่พ่อให้ไว้ จนต้องกลายมาเป็นคนขอทาน เมื่อพ่อซึ่งเป็นเทวดาลงมาช่วยสั่งสอน ให้เลิกเหล้า รู้จักทำมาหากิน ประหยัด แถมยังมอบหม้อวิเศษให้เป็นทุน แต่เขาก็ไม่ทำตาม กลับดื่มเหล้า ประมาท ขาดสติ คึกคะนองสนุกสนานเหมือนเดิม และไม่สามารถรักษาหม้อวิเศษไว้ได้ เขานึกเสียใจภายหลัง และต้องกลับไปเป็นขอทานดังเดิม

ระบุข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคิดดังกล่าว

ข้อคิด.....

ความคิดเห็น

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในสถานการณ์อย่างไร

ตอบ.....

.....

.....

.....

.....

นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว เรื่อง ท้าวคันธนาม (คัชนาม)

เล่าเรื่องโดย : นางอรุณี ไชแสง

ข้าราชการครูชำนาญ โรงเรียนบ้านไกลเสนียด ตำบลหนองบัว อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งในเมืองสาเกตุ มีสาวทिनทีกคนหนึ่ง ทำมาหากินอยู่ในหมู่บ้านในเมืองสาเกตุ นางเป็นคนดีมีศีลธรรม ชอบทำบุญตักบาตร และเป็นคนขยันขันแข็งในการทำมาหากิน มีอาชีพหลักคือการทำนา โดยมีที่นาตาบอด คืออยู่ตรงบริเวณตรงกลางของที่นาชาวบ้านคนอื่นๆ ว่างจากการทำนาก็ไปหาของป่ามาขาย จึงทำให้นางมีฐานะดี

ต่อมาได้ถึงกำหนดที่จะมีเทวบุตรมาจุติ จึงหาทางที่จะมาเกิดใหม่ในโลกมนุษย์ พอถึงฤดูเก็บเกี่ยวข้าว จึงแปลงกายมาเป็นช่างบุกรุกเหยียบย่ำข้าวในนาของสาวทिनทีกนางนั้น จนเสียหายหมด แล้วก็หนีไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ โดยบันดาลรอยเท้าให้เห็น เพื่อให้สาวทिनทีกจะได้ไถจรและสะกดยตามเท้าช้างนั้นไป

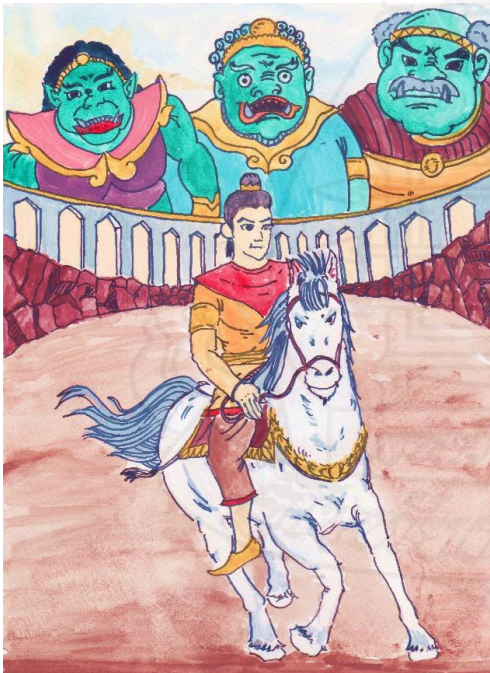
ครั้นตอนเช้า นางมาเห็นข้าวในนาถูกเหยียบย่ำทำลายเสียหายก็เสียใจและโกรธมาก เพราะข้าวกำลังออกรวงรอการเก็บเกี่ยว จึงตกลงใจเดินทางตามหาสัตว์ที่

ทำลายข้าวในนาของนางไปเรื่อยๆ ด้วยความเหน็ดเหนื่อยและหิว ระหว่างทางนางกินน้ำในรอยเท้าช้างแปลงตนนั้น จึงเดินทางกลับเมืองสาเกตุ ก็เกิดตั้งครรภ์ขึ้นในเวลาต่อมา

นางคลอดลูกออกมาเป็นชายให้ชื่อว่า "คันธนาม" (คชนามแปลว่า ช้าง) และได้เลี้ยงดูด้วยความรักและเอาใจใส่ทะนุถนอมอย่างยิ่ง

เมื่อท้าวคันธนามอายุได้ ๗ ปี จึงพบว่าป็นเด็กที่มีพลังกำลังเร็วแรงมากเป็นพิเศษ ผิดแปลกจากเด็กวัยเดียวกัน

ครั้งหนึ่ง ท้าวคันธนามพลัดหลงเข้าไปในเมืองยักษ์แห่งหนึ่ง ได้เกิดต่อสู้กับพญายักษ์ พญายักษ์แพ้ จึงได้ยกทรัพย์สมบัติพร้อมทั้งไม้เท้าวิเศษที่สามารถชี้เป็นชี้ตายได้ ให้กับท้าวคันธนาม ไม้เท้าวิเศษนี้ ถ้าเอาทางโคนชี้ใครคนนั้นจะตาย ถ้าเอาทางปลายชี้ คนตายจะฟื้นขึ้นมา ไม้เท้าวิเศษนี้ภาษาอีสานเรียกว่า กกชี้ตาย ปลายชี้เป็น

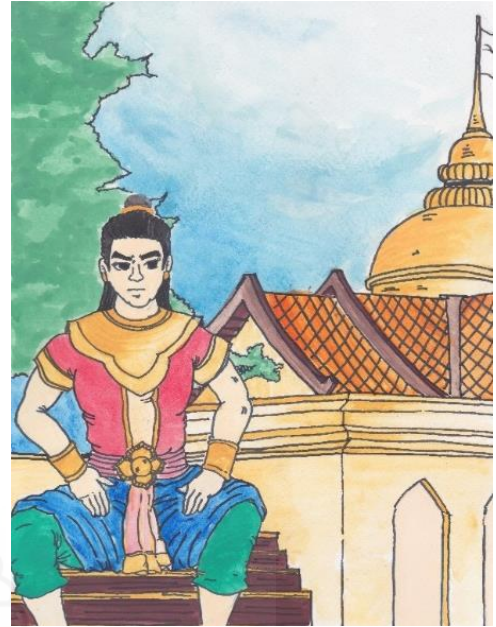
เมื่อกลับถึงบ้าน ได้นำสมบัติของยักษ์นั้นก็เอามาให้แก่แม่ของตน ยกวันไม้เท้าวิเศษที่เก็บไว้เอง สองแม่ลูกได้ใช้ทรัพย์สมบัติอย่างประหยัดและเห็นคุณค่า จนมีความสุขเรื่อยมา

ต่อมาความทราบถึงเจ้าเมืองสาเกตุ จึงส่งเสนาอำมาตย์ไปเชิญมาเข้าเฝ้า และเมื่อพระองค์ได้พินิจไตร่ตรองดู ก็ทราบว่าท้าวคันธนามเป็นผู้มีบุญมาเกิด จึงเชิญคันธนามและแม่มาสร้างปราสาทให้อยู่ในวัง และเมื่อโตขึ้นเป็นหนุ่ม เจ้าเมืองสาเกตุจึงประกาศยกลูกสาวให้เป็นภรรยา

วันหนึ่งท้าวคันธนามคิดถึงพ่อ และอยากเห็นหน้าผู้เป็นพ่อ จึงถามเรื่องราวของพ่อกับแม่ แม่ก็บอกว่าไม่ทราบว่าเป็นใคร แต่สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นช้าง เพราะก่อนตั้งครรภ์ได้ดื่มน้ำในรอยเท้าช้างเข้าไป เมื่อท้าวคันธนามได้ฟังเช่นนั้น จึงลาแม่เดินทางออกตามหาพ่อ

ระหว่างทางได้เพื่อนเดินทางเป็นผู้ทรงพลัง ๒ คน คือ ชายลากไม้ร้อยกอก กับ ชายลากเกวียนร้อยเล่ม

จนในที่สุด คันธนามและเพื่อนเดินทางมาถึงเมืองร้างแห่งหนึ่งชื่อเมืองนครขวาง ได้พบกลองใบใหญ่จึงลองตี ปรากฏว่ามีเสียงคนอยู่ในนั้น เมื่อเอาพระขรรค์กรีดหนังกลองออกมาดู ก็พบลูกสาวของเจ้าเมืองนั้นชื่อนางกองค์่าที่ซ่อนตัวอยู่ในกลอง จึงสอบถามได้

ความว่า เมืองนี้ได้มีนกยักษ์ชูงวง มาอาละวาดจับคนในเมืองกินเป็นอาหารและฆ่าตายจนหมด เหลือเพียงนางคนเดียวที่รอดพ้นเงื้อมมือของนกยักษ์นั้น ระหว่างนี้นกยักษ์ได้ย้อนกลับเข้ามาเมืองร้างอีก ท้าวคันธนาม จึงจัดการปราบนกยักษ์นั้น โดยใช้ไม้เท้าวิเศษเอาทางโคนขี้ก้น นกยักษ์ตนนั้นตายทันที แล้วใช้ไม้เท้าวิเศษทางด้านปลายชี้ไปที่บิดา มารดาของพระธิดา และราษฎรที่ถูกนกยักษ์ฆ่าตาย ชุบคนในเมืองฟื้นกลับมาทั้งหมด เจ้าเมืองยินดีที่รอดตาย จึงยกพระธิดาให้เป็นชายา ท้าวคันธนามอีกคน ท้าวคันธนามฝากนครขวางไว้กับเพื่อนทั้งสองให้ปกครองดูแล

จากนั้นท้าวคันธนามก็ได้ลาเจ้าเมืองเดินทางเพื่อติดตามหาพ่อต่อไป ได้สู้รบกับเจ้าเมืองต่างๆ และมีชัยชนะทุกครั้งเช่น เมืองผายี เดินทางจนไปถึงเมืองไกรลาศ แต่ยังไม่ได้พบพ่อ จนถึงเมืองจัมปนาคนบุรี ก็เข้าทำการสู้รบจนได้รับชนะอีก และได้ขึ้นครองราชสมบัติในเมืองจัมปนาคนบุรี

ต่อมาท้าวคันธนามออกตามหาพ่อของตน ไปจนถึงเขตป่าหิมพานต์ จึงได้พบกับพ่อพญาช้างฉัททันต์สมใจหมาย พญาช้างเลยสั่งสอนลูกชาย แล้วยกงาให้คู่หนึ่ง เมื่อพญาช้างตาย ท้าวคันธนามจึงเดินทางกลับบ้านเมืองของตนเอง

อธิบายศัพท์

คันชนาม	ชื่อข้าง (เพี้ยนมาจากคำว่า คชนาม, คช แปลว่า ข้างนาม แปลว่า ชื่อ)
ทึนทิก	จวนแก่, เรียกสาวใหญ่ที่ยังไม่แต่งงานว่า สาวทิกทิก
จุกติ (จุก-ติ, จุกด-ติ)	เคลื่อน, เปลี่ยนสภาพจากกำเนิดหนึ่ง ไปเป็นอีกกำเนิดหนึ่ง, (มักใช้แก่เทวดา)
ครรรภ์	ห้อง, ท้อง เช่น หญิงมีครรภ์ (ใช้เฉพาะผู้หญิงที่มีลูกอยู่ในท้อง)
ถันนิษฐาน	ลงความเห็นเป็นการคาดคะเนไว้ก่อน
นักษย์ชู่ชวง	นักษย์ชู่ชวง, นกในวรรณคดีมีจะงอยปากยาวคล้ายงวงช้าง
ที่ตาบอด	พื้นที่หรือที่ดินที่ไม่มีทางเข้าออก
ยักษ์	อมนุษย์พวกหนึ่ง มีรูปร่างใหญ่โตน่ากลัว มีเขี้ยว งอก ใจดำอำมหิต ชอบกินมนุษย์ กินสัตว์ โดยมากมีฤทธิ์เหาะได้จำแลงตัวได้
วิเศษ	ยอดเยี่ยมในทางวิทยากรรม เช่น ผู้วิเศษ, มีอำนาจหรืออิทธิฤทธิ์ในตัว เช่น ดาบวิเศษ, ไม้เท้าวิเศษ
พระขรรค์	ศาสตราวุธชนิดหนึ่ง มีคม ๒ ข้าง ที่กลางใบมีด ทั้งหน้าและหลังเป็นสันเล็กคล้ายคมรูปหอก ด้ามสั้น
ชุบชีวิต	ทำให้เป็นขึ้น เช่น ชุบชีวิตคนตายให้เป็น, ทำให้มีชีวิตขึ้น, โดยปริยายหมายถึง อุปถัมภ์บำรุงให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

กิจกรรม

๑. อธิบายความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

๑). ทินทิก

หมายถึง :

๒). ตั้งครรภ์

หมายถึง :

๓). จูติ

หมายถึง :

๔). ชุบชีวิต

หมายถึง :

๕). ยักษ์

หมายถึง :

๒. เรียงลำดับเหตุการณ์นิทานเรื่อง ท้าวคันธนาม ให้ถูกต้อง โดยเติมตัวเลข ๑-๗

.....	ท้าวคันธนาม หลงเข้าไปเมืองยักษ์และปราบพญายักษ์ ได้ทรัพย์สมบัติและ ไม้เท้าวิเศษ กกชี้ตาย ปลายชี้เป็น
.....	สาวทินทิกคนหนึ่ง คัดน้ำในรอยเท้าข้าง แล้วเกิดตั้งครรภ์ขึ้นมา
.....	เจ้าเมืองสาเกตุ สร้างปราสาทและยกลูกสาวให้เป็นภรรยาของท้าวคันธนาม
.....	ท้าวคันธนาม ขณะเดินทางได้ต่อสู้กับเจ้าเมืองต่างๆ และรบชนะทุกครั้ง จนถึงเมืองจำปานครบุรี และขึ้นครองราชสมบัติในเมืองจำปานครบุรี
.....	ท้าวคันธนามตามหาพ่อจนถึงเมืองร้างชื่อเมืองนครขวาง พบนางกองคำ ซ่อนอยู่กลองใหญ่ และได้ใช้ไม้เท้าวิเศษฆ่ายักษ์ และชุบชีวิตชาวเมือง
.....	ท้าวคันธนาม ได้พบพ่อพญาช้างฉัททันต์ ที่ป่าหิมพานต์ สมใจหมาย
.....	นางคลอดลูกออกมา แม้อายุเจ็ดขวบก็เป็นเด็กที่มีพลังกำลังมาก

๓. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครจากนิทานเรื่อง **ท้าวคันธนาม** ลงในช่องว่าง

๔. ผู้มีความกตัญญูต่อบิดามารดา ย่อมประสบความสำเร็จและความเจริญ

๑). นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เกี่ยวกับข้อคิดนี้ จงให้เหตุผลประกอบ

ตอบ.....
.....
.....
.....

๒). ระบุพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน ที่มีแสดงออกถึงความกตัญญู และประสบความสำเร็จ เจริญรุ่งเรืองในชีวิต

ตอบ.....
.....
.....

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้ ไปใช้ในสถานการณ์อย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองศิลปกรรม, ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *คู่มือระบบเขียนภาษาเขมรถิ่นไทย อักษรไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- จินตนา ไบกาชุย. (2536). *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โสภณการพิมพ์.
- _____. (2545). *การอ่านและส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: บุรพาสาส์น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- ชวีช ปุณโณทก. (2536). *ภาษาถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธิดา สารระยา. (2540). *อาณาจักรเจนละ*. กรุงเทพฯ: พิเศษพริ้นท์ติ้งเซ็นเตอร์.
- บุญเกิด พิมพ์วรมธากุล, และนภาพร พิมพ์วรมธากุล. (2545) *พจนานุกรมภาษาถิ่นอีสาน (เว้าอีสาน)*. ขอนแก่น: คลังนานาธรรม.
- ประเสริฐ ศรีวิเศษ. (2521) *พจนานุกรมกวย (ส่วน) – ไทย – อังกฤษ*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ มีกุล. (2545) *การพัฒนาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรป่าดง*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภิญญาพร นิตยประภา. (2537). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทย (2542). *สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคอีสาน เล่ม 11*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมพานิชย์. วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพานิชย์.
- แม่นมาส ชวลิต. (2546). *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ศิริพร สุเมธารัตน์. (2554). *ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสุรินทร์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมพร จารุณัญญ (2541). *คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ:

สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ.

สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2550). *ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สุทัศน์ กองทรัพย์. (2548). *ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์*. สุรินทร์: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อารีย์ ทองแก้ว. (2550). *นิทานพื้นบ้านไทยกุย*. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต.

(ปกหลัง)

บทที่ 3

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ที่สร้างขึ้น

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1.2.1 กำหนดขอบเขตการศึกษาของเนื้อหา นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า อำเภอ
ท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ดังนี้คือ บทที่ 1 ความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ นิทานพื้นบ้าน
จำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วย บทที่ 2 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมรจำนวน 3 เรื่อง บทที่ 3 นิทาน
พื้นบ้านของชนเผ่ากวยจำนวน 3 เรื่อง บทที่ 4 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาวจำนวน 3 เรื่อง เนื้อ
เรื่อง เรียบเรียงเป็นความเรียง มีภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์ และกิจกรรมวัดผลประเมินผล
ท้ายเรื่อง

1.2.2 ตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสือ
อ่านเพิ่มเติม ด้านนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุรินทร์ และด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และตรวจสอบคุณภาพหนังสือ
โดยสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น จำนวน 10 คน โดย
ใช้แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า

1.3 การสร้างและการพัฒนาหนังสือ

ผู้ศึกษาได้วางแผนในการสร้างหนังสือ 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะหนังสือ

ผู้ศึกษาสร้างหนังสือให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำหนดชื่อเรื่องหนังสือว่า นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า เนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เรื่อง 3 คนเฒ่า ในจังหวัดสุรินทร์ และนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9 เรื่อง มีภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์และกิจกรรมสำหรับวัดผลประเมินผลการอ่านนิทานท้ายเรื่อง เพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

1.3.2 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมและพัฒนาหนังสือ

การสร้างและพัฒนาหนังสือมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการสร้างหนังสือ ขั้นการปรับปรุงคุณภาพหนังสือ และขั้นตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยการนำหนังสือที่ปรับปรุงคุณภาพแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ และสอบถามความคิดเห็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินคุณภาพหนังสือ โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรและ วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด เนื้อหาหนังสือ และกิจกรรมที่เหมาะสม
- 2) ศึกษาประวัติความเป็นมาของ 3 คนเฒ่า จากเอกสารต่างๆ
- 3) ศึกษาข้อมูลนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า โดยการศึกษาข้อมูลจากการบอกเล่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น และ คัดเลือกนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า นำมาใช้ในการสร้างหนังสือจำนวน 9 เรื่อง
- 4) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก เพื่อสร้างหนังสือให้มีคุณภาพ
- 5) กำหนดโครงสร้างหนังสือ โดยการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร นำกรอบของมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ตัวชี้วัดสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาเป็นแนวในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ จัดทำร่างต้นแบบของหนังสือ ตรวจสอบและปรับแก้ จนมีความสมบูรณ์ถูกต้อง
- 6) สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพหนังสือ 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมิน ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่าสำหรับนักเรียน
- 7) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฒ่า เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของหนังสือ นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข

8) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า จังหวัดสุรินทร์ ไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางกระจับ ที่มีต่อหนังสือ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

1.4 ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านและนิสัยรักการอ่าน พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า จังหวัดสุรินทร์ แหล่งที่มาของเรื่องที่น่าสนใจเป็นแนวทางในการเขียน คือ ความเป็นมาของ 3 ชนเผ่า เนื้อหานิทานพื้นบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านของชนเผ่าเขมร ชนเผ่ากวย และชนเผ่าลาว ซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ จึงเป็นนิทานของ 3 ชนเผ่า มีเนื้อเรื่อง ด้านความเชื่อ ด้านสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม และด้านคติธรรม นำมาสร้างหนังสือให้สอดคล้องกับหลักสูตร และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้กำหนดชื่อเรื่องหนังสือว่า “นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์” แนวการเขียน เป็นแบบสาระบันเทิง รูปเล่มหนังสือ ใช้ขนาด 8 หน้ายกหรือขนาด 18.5x26 ซม. เนื้อหาประกอบด้วยความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ และนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 9 เรื่อง ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร

เรื่อง ดิงก๊าะนองคลา

เรื่อง กะเคิบโดง กะเคิบชลา

เรื่อง ตุมเตียว

บทที่ 3 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากวย

เรื่อง พระมอเฒ่า

เรื่อง กลองกวย

เรื่อง กอนพยาอาเจียงดอน

บทที่ 4 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว

เรื่อง ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห

เรื่อง จีเหล่าเหล่นหม้อ

เรื่อง ท้าวคันธนาม (คัชนาม)

พร้อมทั้งมีภาพประกอบ มีคำอธิบายศัพท์และกิจกรรมสำหรับวัดผลประเมินผลการ
อ่านนิทาน ท้ายเรื่อง

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้
แบบประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมิน 5 ด้านดังนี้

(1) ด้านรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้เรียน การ
ออกแบบปก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน มีค่าความสอดคล้อง
อยู่ที่ 1.00 ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือมีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.67

(2) ด้านภาษาและตัวอักษร ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่า
ดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายได้ชัดเจน สำนวน
ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่ายเหมาะสมกับวัยของ
ผู้เรียน ภาษาที่ใช้ถูกต้องตามหลักภาษา ทุกรายการมีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00

(3) ด้านการจัดภาพประกอบ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่า
ดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ภาพปกและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน ภาพปก
สวยงาม ดึงดูดความสนใจ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพ
ประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น จำนวนภาพมีความเหมาะสม ทุกรายการมีค่าความ
สอดคล้องอยู่ที่ 1.00

(4) ด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ เนื้อหาถูกต้อง เนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัย
ของผู้เรียน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม เนื้อหาช่วยส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์
ค่านิยมที่เหมาะสม มีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม มีค่าความ
สอดคล้องอยู่ที่ระดับ 0.67

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสม
 โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียน
สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน
ทุกรายการมีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00

(6) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวมทั้ง 5 ด้านคือ ด้านรูปเล่ม ด้านภาษาและตัวอักษร ด้านการจัดภาพประกอบ ด้านเนื้อหา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ สรุปได้ว่า เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีคุณภาพและความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ โดยสอบถามความคิดเห็น 3 ด้านดังนี้

(1) ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ นักเรียนเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ขนาดของเล่มเหมาะสม หน้าปกสวยงามน่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 5.00 รองลงมา ได้แก่จำนวนภาพมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.60

(2) ด้านเนื้อหาและตัวอักษร นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 โดยมีรายละเอียดดังนี้ เนื้อหาสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อหาชวนติดตามโดยตลอด ภาษาอ่านเข้าใจง่าย ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย ความยาวของเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดเท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.70

(3) ด้านคุณประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 โดยมีรายละเอียดดังนี้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 4.80 รองลงมา ได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ย 4.70 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 4.60 และสาระของเรื่องมีประโยชน์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย 4.50

(4) ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยรวม นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่สร้างขึ้น ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ ด้านเนื้อหาและตัวอักษร ด้านคุณประโยชน์ที่ได้รับ ว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.75

2. อภิปรายผล

ผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหนังสือแล้วเห็นว่า

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีคุณภาพและความเหมาะสม และนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่สร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านรูปเล่ม

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ขนาดของเล่มเหมาะสม การออกแบบปกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่ว่าขนาดของเล่มเหมาะสม หน้าปกสวยงามน่าสนใจ เหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 5.00 ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญญาพร นิตยประภา (2537: 70-71) ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรูปเล่มหนังสือและการจัดหน้าไว้ว่า การออกแบบปก ให้ทันสมัย ไร้ความสนใจ ใช้ภาพที่มีสีสันโดดเด่น ตรงกับเนื้อเรื่องตอนที่น่าสนใจที่สุด ชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งและผู้วาดภาพประกอบใช้อักษรตัวโต สะดุดตา และจินตนา ไบกาซูยี (2542: 70-71) กล่าวว่า รูปเล่มของหนังสือ ไม่ใหญ่หรือเล็ก ไม่กว้างหรือยาวจนเกินไป ควรมีขนาดกะทัดรัด รูปเล่มแข็งแรงทนทาน ปกแข็ง ปกหนังสือ ควรออกแบบให้ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และมีชื่อเรื่องหนังสือที่ชัดเจน ซึ่งตรงกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545: 51-52) ที่ได้สรุปการทำหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก ว่าควรมี รูปเล่มกะทัดรัด รูปภาพสวยงาม ชัดเจน มีศิลป์ ภาพปกดึงดูดความสนใจ ตัวอักษรตัวโต ชัดเจน เหมาะกับสายตาเด็กแต่ละคน

ดังนั้น รูปเล่มของหนังสือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จึงมีความเหมาะสม กล่าวคือขนาดของเล่มเหมาะสม การออกแบบปก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ

2.2 ด้านภาษาและตัวอักษร

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษา สำนวนภาษาถูกต้อง ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย ด้านภาษาและตัวอักษรมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ภาษาอ่านเข้าใจง่าย ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา ไบกาซูยี (2542: 10-19) ที่เสนอความเห็นต่อการใช้ภาษาและตัวอักษรว่า สำนวนภาษาที่ใช้ ต้องง่ายกระชับได้ใจความ กะทัดรัด เหมาะสมกับวัย หลีกเลียงศัพท์ทางวิชาการหรือคำศัพท์ที่ยากๆ ขนาดและรูปแบบตัวอักษร มีความสำคัญต่อการอ่านของเด็ก ควรใช้ประโยคสั้นยาวให้เหมาะสม ขนาดตัวหนังสือ ใหญ่ ชัดเจนอ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของเด็กที่อ่าน ซึ่งตรงกับสมพร จารุณฎ (2554:13-60) กล่าวถึงการใช้ภาษาว่าใช้ภาษาความถูกต้องตามหลักภาษา ใช้สำนวนถูกต้องเหมาะสม สละสลวย กะทัดรัด ชัดเจน และเหมาะสมกับผู้อ่าน ส่วน ภิญญาพร นิตยประภา (2537: 70-71)กล่าวว่า ขนาดของตัวอักษร มีความจำเป็นต่อการใช้สายตาใน

การอ่าน เด็กเล็กใช้อักษรตัวโต เด็กโตใช้อักษรตัวเล็กลง และควรรีใช้อักษรสีดำ เหมาะกับสายตาผู้อ่าน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ภาษาและตัวอักษรของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีความเหมาะสม กล่าวคือ ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน ส่วนภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษา

2.3 ด้านการจัดภาพประกอบ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ภาพปกสวยงาม มีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง ภาพดึงดูดความสนใจ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น ภาพมีจำนวนพอเหมาะ ด้านการจัดภาพประกอบ มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 นักเรียนมีความคิดเห็นว่า จำนวนของภาพประกอบ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.60-5.00 ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา ไบกาซุชิ (2542: 10-19) ที่ว่าหนังสือสำหรับเด็กมีรูปภาพประกอบเป็นสิ่งสำคัญ สัดส่วนของรูปภาพประกอบต้องสัมพันธ์กับวัยของเด็ก รูปภาพจะมีมากสำหรับเด็กที่อายุน้อย และรูปภาพจะมีน้อยลงสำหรับเด็กที่มีอายุมาก คล้ายกับสมพร จารุณัฐ (2541: 77-136) ที่กล่าวว่า ภาพประกอบจะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้เด่นชัดยิ่งขึ้น ช่วยดึงดูดความสนใจ และช่วยเสริมสร้างจินตนาการ

สรุปได้ว่าการจัดภาพประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีความเหมาะสม กล่าวคือภาพปกสวยงาม มีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง ภาพดึงดูดความสนใจ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น จำนวนภาพมีความเหมาะสม

2.4 ด้านเนื้อหา

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า นิทานพื้นบ้านมีเนื้อหาถูกต้อง เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่อง เนื้อหาช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมที่เหมาะสม มีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 สอดคล้องกับความเห็นกับนักเรียนมีความเห็นว่า เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตามโดยตลอด เนื้อหาเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 ซึ่งสอดคล้องกับแมนมาส ชวลิต (2545: 3) ที่กล่าวว่าเนื้อหาของหนังสือต้องสนุกสนาน น่าสนใจ ส่วนภาษาถูกต้อง มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ซึ่งคล้ายกับ จินตนา ไบกาซุชิ (2542: 10-19) ที่ได้กล่าวว่าเนื้อหาต้องมีแนวคิดของเรื่องเพียงเรื่องเดียวสำหรับเด็กเล็ก ไม่ควรมีหลายเรื่อง ส่วนเด็กก่อนวัยรุ่น อาจมีความคิดรวบยอดหลายแนวคิด หรือหลายจุดเน้น แต่ต้องมีเหตุผลสืบ

เนื่องกัน ไม่ขัดแย้งกัน ส่วนถวัลย์ มาศจรัส (2548: 50-52) กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก ว่าต้องเนื้อเรื่องดี นำเสนอเนื้อหาสาระทั้งหมดว่ามีอะไรบ้าง มีประเด็นต่าง ๆ ย่อย ๆ ออกไป เพื่อนำเสนอประเด็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างมีความสุข นอกจากนี้ นิทานพื้นบ้านทั้ง 3 คนเล่า ยังเป็นเรื่องที่คุณเรียนคุ้นเคย

ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่คุณศึกษาสร้างขึ้นจึงมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสม กล่าวคือ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน เนื้อหาที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่อง ชวนติดตาม

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า สาระของเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่เห็นว่า สาระของเรื่องมีประโยชน์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.50 - 4.80$) ดังที่ สมพร จารุณี (2542: 35-44) บอกถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าช่วยพัฒนาการทางภาษา คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ช่วยพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญา เสริมสร้างจินตนาการ ช่วยพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เพราะเด็กรับเอาเหตุการณ์และเรื่องราวที่อ่านมาปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเอง ช่วยพัฒนาการด้านสังคม ความคิดความเชื่อที่ได้จากการอ่าน สามารถนำมาพัฒนาการด้านความคิดเจตคติ การวางแผน รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองในสังคม อีกทั้งจินตนา ไบกาซุย์ (2534: 27) กล่าวว่าเด็กได้รับความบันเทิง สนุกสนานเพลิดเพลิน มีความคิดสร้างสรรค์ มีคุณธรรมและเจตคติที่ดี และเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่คุณศึกษาสร้างขึ้นมีด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับมีความเหมาะสม กล่าวคือ สาระของเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

2.6 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยรวม

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า เป็นหนังสือที่มี

ความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ส่วนการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน พบว่าเป็นหนังสือที่มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.75

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม สามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านวรรณกรรมท้องถิ่นของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัดป.6/1 แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน ป.6/2 เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น และป.6/3 อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับ สมพร จารุณภู (2554: 13-60) ถวัลย์ มาศจรัส (2548: 164) กับชุตินา สัจจามันท์และคนอื่น ๆ (2543: 184-189) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินค่าหนังสือสำหรับเด็กว่า มีความสอดคล้องกับลักษณะหนังสือที่ดี และสามารถสรุปประเด็นที่ใช้ในการประเมินค่าคุณภาพหนังสือด้านต่างๆ คือ ด้านรูปเล่มและการจัดรูปแบบ ภาษาและตัวอักษร การจัดภาพประกอบ เนื้อหา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหนังสือให้ชัดเจน เพื่อแนะนำผู้เรียนในการใช้หนังสือและการทำกิจกรรมท้ายเรื่องได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ สร้างกิจกรรมท้ายเรื่อง 1 ข้อใหญ่ ต่อ 1 วัตถุประสงค์ ครูผู้สอนสามารถสร้างกิจกรรมท้ายเรื่องเพิ่มเติมได้ โดยใช้วัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้

3.1.3 เนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นมาของ 3 คนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ คนเผ่าเขมร คนเผ่ากูย และคนเผ่าลาว และเป็นเนื้อหานิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า ซึ่งนอกจากครูผู้สอนจะใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทัศนคติในท้องถิ่น เห็นคุณค่าวรรณกรรมท้องถิ่นและได้แนวคิดจากเนื้อเรื่องที่อ่าน ตาม

วัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้แล้ว ยังใช้สอนบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หรือบูรณาการไปยังรายวิชาอื่นๆได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 จังหวัดสุรินทร์ มีประชาชน 3 คนเผ่าอาศัยอยู่ แต่ละชนเผ่ามี เรื่องเล่า ตำนาน นิทาน ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ คตินิยม ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับ 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์ในด้านต่างๆในครั้งต่อไป

3.2.2 ชนเผ่ากวยมีวัฒนธรรมการเลี้ยงช้าง ไม่มีอักษรเป็นของตนเองในการบันทึกเรื่องราวต่างๆในอดีต ทำให้ตำนาน นิทาน ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ คตินิยม เกี่ยวกับคติชนด้านต่างๆเลือนน้อยลง ควรศึกษาและสัมภาษณ์ เรื่องนิทาน ตำนานและคตินิยมอื่นๆที่น่าสนใจแล้วนำมาสร้างเป็นหนังสือเกี่ยวกับชนเผ่ากวย ต่อไป

3.2.3 นอกจากนิทานพื้นบ้านที่นำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนี้แล้ว ยังมีนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์เรื่องอื่นๆอีกมากมาย ควรศึกษาเพิ่มเติม แล้วนำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นอื่นๆ ในครั้งต่อไป

3.2.4 นิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่าในจังหวัดสุรินทร์เรื่องอื่นๆยังมีอีกมากมาย ผู้ศึกษาควรนำนิทานพื้นบ้านของแต่ละชนเผ่ามาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้างจินตนาการแก่ผู้เรียน ในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (2542) ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2548). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2548). แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองศิลปกรรม, ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). คู่มือระบบเขียนภาษาเขมรถิ่นไทย อักษรไทย ฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- กิ่งแก้ว อรรถากร. (2519). คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง. (2555). การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อ เลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพมหานคร: เอลโล่การพิมพ์.
- เกริก ชุ่นพันธ์. (2539). การเล่านิทาน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2547). การเล่านิทาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- จิตภา ปัดภัย (2552). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้านตำบลม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพอุดมวิทยา จังหวัดสุรินทร์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2536). แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2542). เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.

- จินตนา ไบกาซูยี. (2547). *แนวการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2542). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์.
- _____. (2545). *การอ่านและส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: บุรพาสาส์น.
- _____. (2545). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ฉวีวรรณ พรมวัง. (2556). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านไทยภาค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครพนม*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี
- ชุตินา สัจจนันท์ และคนอื่นๆ. (2543). *การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการศึกษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- โชติ ศรีสุวรรณ. (2546). *นิทานพื้นบ้าน ภูมิปัญญาทางภาษา*. กรุงเทพมหานคร: เยลโล่การพิมพ์.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2548) *การเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพมหานคร: ชารอักษร.
- _____. (2548). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชารอักษร.
- _____. (2550). *นวัตกรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ชารอักษร.
- ชวีช ปุณโณทก. (2536). *ภาษาถิ่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธิดา สาระยา. (2540). *อาณาจักรเจนละ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2533). *วรรณกรรมกับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2545). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ ศรีทองสุด. (2554). *สร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องประเพณีตำนานนิทานพื้นบ้านเพชรบูรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี
- ไพฑูริย์ มีกุล. (2545). *การพัฒนาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรป่าดง*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ภิญญาพร นิตยประภา. (2537). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

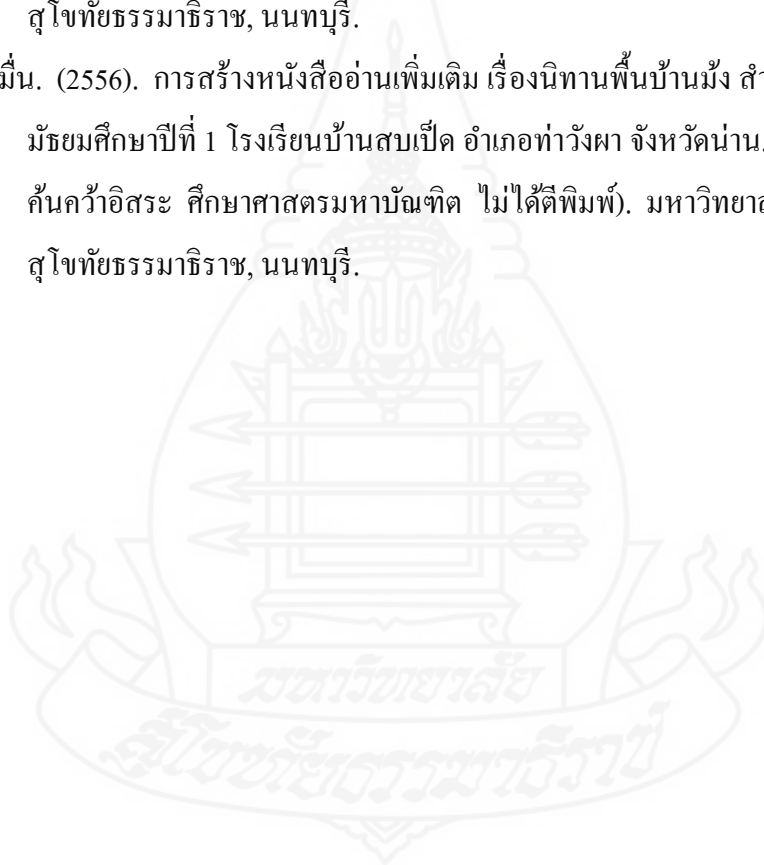
- แม่น้ำมาส ชวลิต. (2544) แนวทางสร้างเสริมการอ่าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ _____ . (2546). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- เรไร ไพวรรณ. (2553). คติชนและภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิเชียร เกษประทุม. (2542). นิทานพื้นบ้าน สำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: พัฒนศึกษา. _____ . (2547). เรื่องเล่าไกรทอง. กรุงเทพฯ: พัฒนศึกษา.
- ศิริพร สุเมธรัตน์. (2554). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองสุรินทร์. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมพร จารุณี. (2541). คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ. _____ . (2554). “การพัฒนาหนังสือและเอกสารเพื่อการเรียนการสอนระดับ ประถมศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- _____ . (2542). คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2550). ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สุทัศน์ กองทรัพย์. (2548). ประวัติศาสตร์เมืองสุรินทร์. สุรินทร์: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). “กลวิธีการเรียนการสอนการอ่านในระดับประถมศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยที่ 5. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). “การสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน” ใน ประมวลสาระชุด

วิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 13. นนทบุรี: สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เสาวนีย์ ฝักทอง. (2546). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่นเมืองอุบล
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตร์-
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

อรทัย ชิตารักษ์. (2546). การใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านและ
การเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง จังหวัด
เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

อุไร พุดหมื่น. (2556). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านม้ง สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสบเป็ด อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน. (การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลนิทานพื้นบ้าน

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ/ ปี	ที่อยู่	อาชีพ
1	พระครู ดร.หาญ ปัญญาธโร	65	สำนักสงฆ์ป่าอาเจียง บ้านหนองบัว ต.กระโพ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	เจ้าอาวาส
2	นายคั่น สมรูป	73	9 หมู่ 4 บ้านกระสัง ต.ท่าตูม อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	ทำนา
3	นายเรียน วันดี	70	1 หมู่ 4 บ้านกระสัง ต.ท่าตูม อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	อดีต ผู้ใหญ่บ้าน
4	นายประยงค์ นาคกระแสร์	59 ปี	72 หมู่ 5 บ้านปราสาท ต.ท่าตูม อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
5	นายจรัส ศาลางาม	57	9 หมู่ 11 บ้านศาลา ต.กระโพ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
6	นายจิรวัดน์ สมนามิตร	63	83 หมู่ 7 บ้านไถลเสนียด ต.หนองบัว อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	อดีตประธานฯ อบต.หนองบัว
7	นางอรุณี ไชแสง	62	50 หมู่ 1 บ้านหนองบัว ต.หนองบัว อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์	ข้าราชการ ครูชำนาญ

ภาคผนวก ข
สำเนาหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายศักดิ์ดา ฤทธิธิน
สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายประพจน์ ผกานนท์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเผ่าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘-๗๙๕๙-๗๑๕๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจิตต์วัฒนา บุญยยืน

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายประพจน์ ผกานนท์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเผ่าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘-๗๙๕๙-๗๑๕๕

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๗

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวรุ่งนภา แก้ววัน

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายประพจน์ ผกานนท์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านของ ๓ คนเผ่าสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ตามโครงการ การศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้น มีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

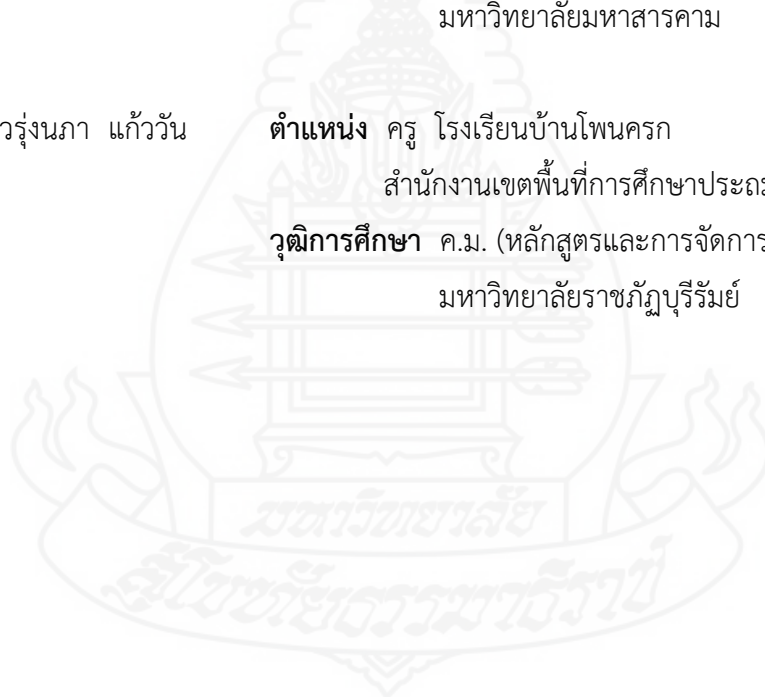
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘-๗๙๕๙-๗๑๕๕

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นางจิตตวัฒนา บุญยี่น ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านลุงปung
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. นายศักดิ์ดา ฤทธิธิน ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านสำโรง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. นางสาวรุ่งนภา แก้ววัน ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านโพนครก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2
วุฒิการศึกษา ค.ม. (หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ง

แบบตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพหนังสือ
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า
จุดประสงค์ของการทำหนังสือ

1. เสนอเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่าโดยมีขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

บทที่ 1 ความรู้เรื่อง 3 ชนเผ่า ในจังหวัดสุรินทร์

บทที่ 2 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าเขมร

เรื่อง ติงก๊วะนองคลา

เรื่อง กะเคิบโดง กะเคิบซลา

เรื่อง ตุมเตียว

บทที่ 3 นิทานพื้นบ้านของชนเผ่ากูย

เรื่อง พระมอเต่า

เรื่อง กลองกูย

เรื่อง กอนพยาอาเจียงคอน

บทที่ 4. นิทานพื้นบ้านของชนเผ่าลาว

เรื่อง ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห

เรื่อง จีเหล่าเหล่นหม่อ

เรื่อง ท้าวคันธนาม (คัชนาม)

2. จัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่อง นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้า

คำชี้แจง ผู้วิจัยได้สร้างตารางความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรื่อง นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้า โดยกำหนดให้มีค่าคะแนนดังนี้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “มีความเหมาะสม”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่แน่ใจว่าเหมาะสม”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสิ่งที่ประเมิน “ไม่เหมาะสม”

หลังจากที่ท่านอ่านหนังสือเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้าแล้วโปรดแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ		
	+1	0	-1
1. ด้านรูปเล่ม			
1. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้เรียน			
2. การออกแบบปก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ			
3. ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม			
4. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน			
2. ด้านภาษาและตัวอักษร			
1. ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน			
2. จำนวนภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
3. ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
4. ภาษาที่ใช้ ถูกต้องตามหลักภาษา			
3. ด้านการจัดภาพประกอบ			
1. ภาพปกและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน			
2. ภาพปกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ			
3. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ			
4. ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น			
5. จำนวนภาพมีความเหมาะสม			

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ		
4. ด้านเนื้อหา	+1	0	-1
1. เนื้อหาถูกต้อง			
2. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน			
3. ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม			
4. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม			
5. เนื้อหาช่วยส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมที่เหมาะสม			
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
1. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้			
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง			
3. ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น			
4. เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

**ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้า
โดยผู้เชี่ยวชาญ**

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านรูปเล่ม
โดยผู้เชี่ยวชาญ

	รายการประเมิน	ค่า ioc	แปลผล
1	ขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
2	การออกแบบปก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ	1.00	เหมาะสม
3	ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม	0.67	เหมาะสม
4	ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน	1.00	เหมาะสม
	รวม	0.67-1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าด้านรูปเล่มในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าขนาดของเล่มเหมาะสมกับผู้เรียน การออกแบบปก สวยงาม ดึงดูดความสนใจ ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ขนาดความหนาและจำนวนหน้าของหนังสือมีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67

ตารางที่ 2 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านภาษาและตัวอักษร
โดยผู้เชี่ยวชาญ

	รายการประเมิน	ค่า ioc	แปลผล
1	ภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ชัดเจน	1.00	เหมาะสม
2	สำนวนภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
3	ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
4	ภาษาที่ใช้ ถูกต้องตามหลักภาษา	1.00	เหมาะสม
	รวม	1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ด้านภาษาและตัวอักษรในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายได้ชัดเจน สำนวนภาษาถูกต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจนอ่านง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ภาษาที่ใช้ ถูกต้องตามหลักภาษา ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

ตารางที่ 3 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านการจัดภาพประกอบ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่า IOC	แปลผล
1. ภาพปกและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน	1.00	เหมาะสม
2. ภาพปกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ	1.00	เหมาะสม
3. การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ	1.00	เหมาะสม
4. ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น	1.00	เหมาะสม
5. จำนวนภาพมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
รวม	1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าด้านการจัดภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ภาพปกและชื่อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน ภาพปกสวยงาม ดึงดูดความสนใจ การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสมกับหน้ากระดาษ ภาพประกอบช่วยส่งเสริมให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น จำนวนภาพมีความเหมาะสม ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

ตารางที่ 4 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านเนื้อหา
โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่า ioc	แปลผล
1. เนื้อหาถูกต้อง	1.00	เหมาะสม
2. เนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
3. ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม	0.67	เหมาะสม
4. การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
5. เนื้อหาช่วยส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมที่เหมาะสม	1.00	เหมาะสม
รวม	0.67-1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าด้านเนื้อหาในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า เนื้อหาถูกต้อง เนื้อหาเหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียน การดำเนินเรื่องมีความต่อเนื่องและเหมาะสม เนื้อหาช่วยส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมที่เหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67

ตารางที่ 5 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่า ioc	แปลผล
1. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1.00	เหมาะสม
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	1.00	เหมาะสม
3. ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	1.00	เหมาะสม
4. เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน	1.00	เหมาะสม
รวม	1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

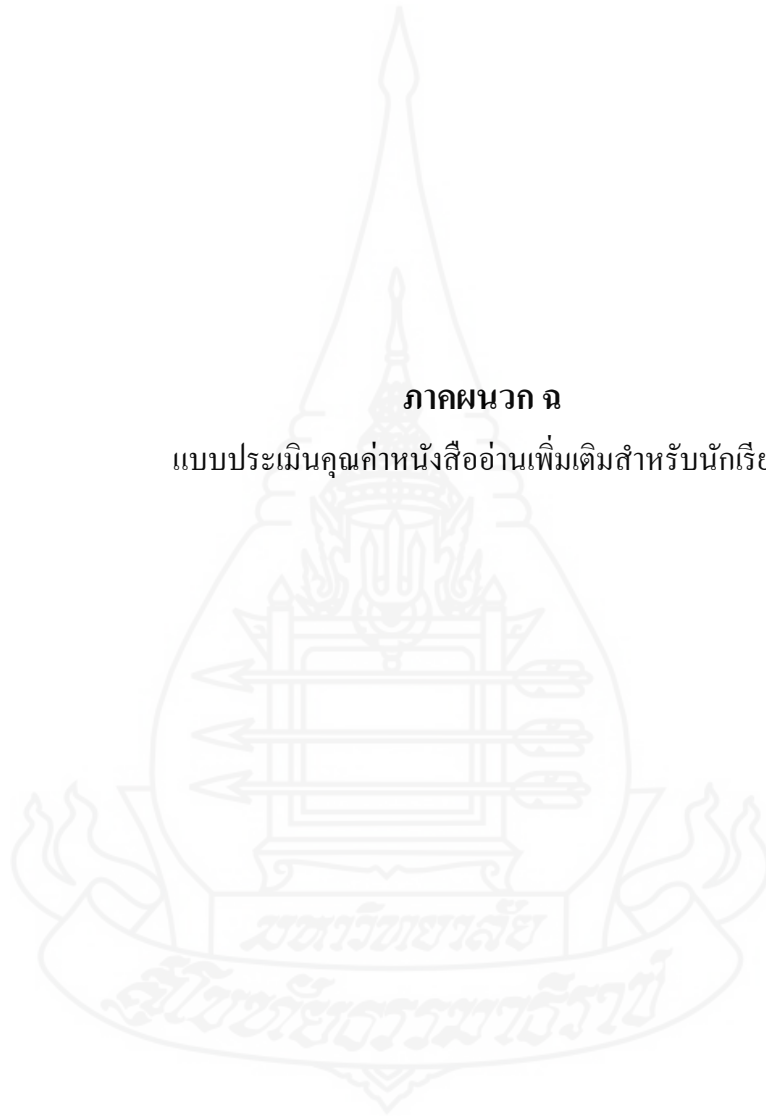
ตารางที่ 6 แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยรวม

รายการประเมิน	ค่า IOC	แปลผล
1. ด้านรูปเล่ม	0.67-1.00	เหมาะสม
2. ด้านภาษาและตัวอักษร	1.00	เหมาะสม
3. ด้านการจัดภาพประกอบ	0.67	เหมาะสม
4. ด้านเนื้อหา	0.67-1.00	เหมาะสม
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	1.00	เหมาะสม
รวม	0.67-1.00	เหมาะสม

จากตารางที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่าในภาพรวมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าด้านภาษาและตัวอักษร ด้านการจัดภาพประกอบ และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ส่วนรายการอื่น ๆ ได้แก่ ด้านรูปเล่ม ด้านเนื้อหา มีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00

ภาคผนวก จ

แบบประเมินคุณค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน

แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า

คำชี้แจง นักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 ชนเผ่า แล้วมีความคิดเห็นอย่างไร ให้แสดงความคิดเห็น โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางแสดงระดับคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อ โดยกำหนดให้มีค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ระดับคะแนนความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ					
1. ขนาดของเล่มเหมาะสม					
2. หน้าปกสวยงาม น่าสนใจ					
3. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น					
4. จำนวนภาพมีความเหมาะสม					
2. ด้านเนื้อหา และตัวอักษร					
1. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
2. เนื้อหาชวนติดตามโดยตลอด					
3. ภาษาอ่านเข้าใจง่าย					
4. ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย					
5. ความยาวของเนื้อเรื่อง เหมาะสม					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ	ระดับคะแนน ความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
1. สารของเรื่องมีประโยชน์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน					
รวม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

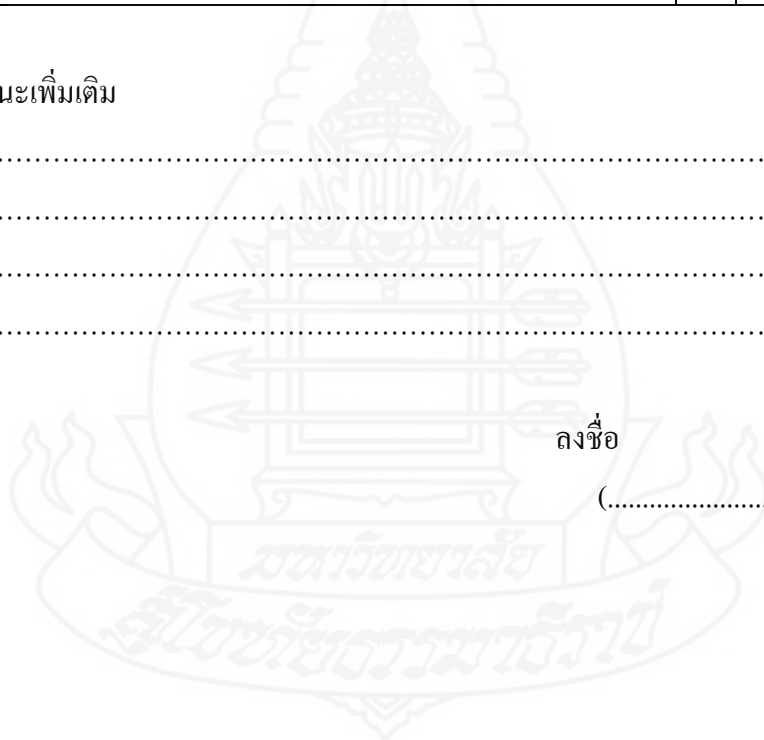
.....

.....

.....

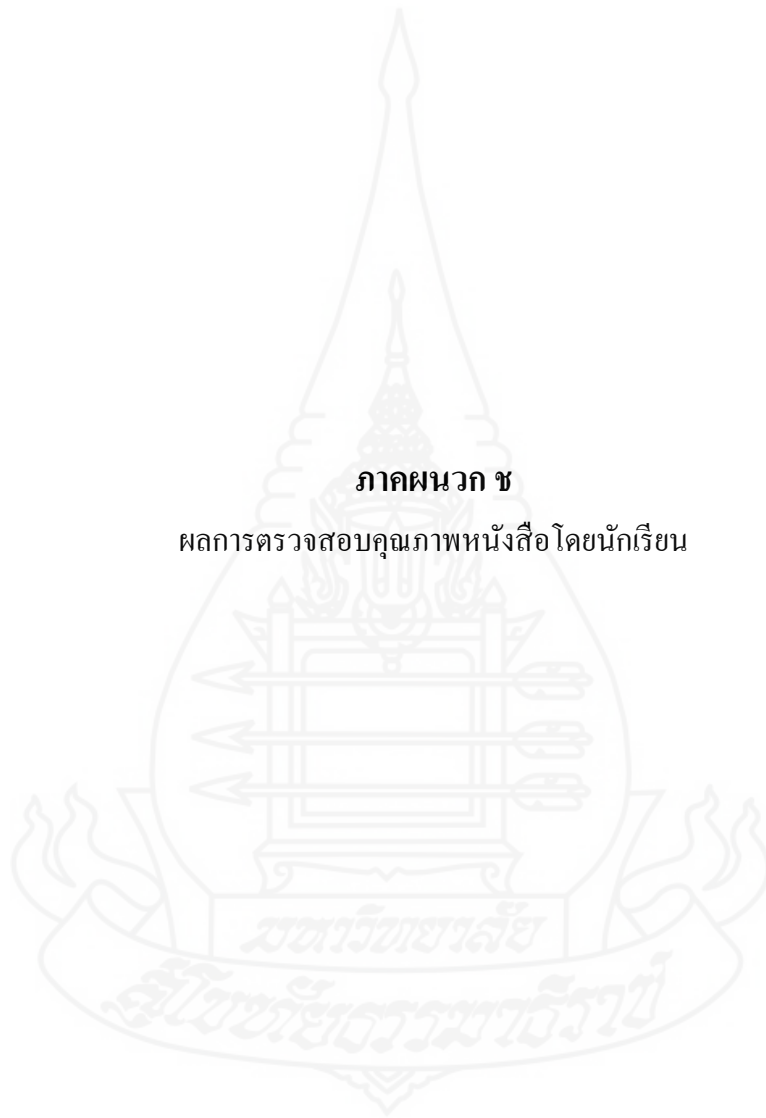
ลงชื่อ

(.....)

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

**ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้า
โดยนักเรียน**

ผลการประเมินความคิดเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเฝ้า โดยนักเรียน

**ตารางที่ 7 ผลการประเมินความคิดเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน
ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ**

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ขนาดของเล่มเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หน้าปกสวยงาม น่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น	5.00	0.00	มากที่สุด
4. จำนวนภาพมีความเหมาะสม	4.60	0.52	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.90	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 นักเรียนมีความคิดเห็นด้านรูปเล่มและภาพประกอบในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.90$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ขนาดของเล่มเหมาะสม หน้าปกสวยงาม น่าสนใจ ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 5.00$) รองลงมา ได้แก่จำนวนภาพมีความเหมาะสม มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.60$)

ตารางที่ 8 ผลการประเมินความคิดเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน
ด้านเนื้อหา และตัวอักษร

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน	4.70	0.48	มากที่สุด
2. เนื้อหา ชวนติดตามโดยตลอด	4.70	0.48	มากที่สุด
3. ภาษาอ่านเข้าใจง่าย	4.70	0.48	มากที่สุด
4. ขนาดตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย	4.70	0.48	มากที่สุด
5. ความยาวของเนื้อเรื่อง เหมาะสม	4.70	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.70	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 นักเรียนมีความคิดเห็นด้านเนื้อหาและตัวอักษรในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อหาชวนติดตามโดยตลอด ภาษาอ่านเข้าใจง่าย ขนาดตัวอักษรมีความชัดเจน อ่านง่าย ความยาวของเนื้อเรื่อง เหมาะสม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด เท่ากัน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.70$)

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความคิดเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สารของเรื่องมีประโยชน์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.50	0.53	มาก
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	4.60	0.52	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	4.80	0.42	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน	4.70	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.65	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 นักเรียนมีความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.70$) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.60$) และสาระของเรื่องมีประโยชน์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการชีวิตประจำวันได้ มีความเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$)

ตารางที่ 10 ผลการประเมินความคิดเห็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียน โดยรวม

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ	4.90	0.13	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา และตัวอักษร	4.70	0.34	มากที่สุด
3. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	4.65	0.27	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.75	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านของ 3 คนเผ่า ในภาพรวม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.75$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ด้านรูปเล่มและภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ด้านเนื้อหา และตัวอักษร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.70$) และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.65$)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายประพจน์ ผกานนท์
วัน เดือน ปีเกิด	3 กันยายน 2516
สถานที่เกิด	อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา	พุทธศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านยางกระจับ จังหวัดสุรินทร์
ตำแหน่ง	ครู ค.ศ.3

